

Kulturnämnden

Tid	2017-06-22 09:00-12:00
Plats	Flåren, Region Kronoberg, Nygatan 20, Växjö
Kallade	Ordinarie ledamöter Ragnar Lindberg (S), ordförande RosMarie Jönsson Neckö (S), vice ordförande Pernilla Sjöberg (M), 2:e vice ordförande Ann-Charlotte Kakoulidou (S) Sara Rosén Andersson (S) Kerstin Axén Krag (MP) Kenneth Görtz (M) Vidar Lundbeck (C) Lennart Adell Kind (L) Ersättare Pontus Samuelsson (S) Sonia Muhlethaler Salsamendi (S) Wirginia Bogatic Citron (V) Maria Svensson Lundin (KD) Sonja Emilsson (M)
Övriga kallade	Ulrika Gustafsson Christel Gustafsson Jessica Linde Emelie Johansson Lena Eriksson Helen Hägglund

1. **Justering av protokoll**
2. **Fastställande av dagordning**
3. **Uppföljning av 2016 års verksamhet 17RK1129**

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Region Kronoberg följer årligen upp kulturorganisationer med statligt och regionalt anslag genom kvalitativ och kvantitativ redovisning i kultur databasen. Denna uppföljning ligger till grund för Region Kronobergs årliga redovisning till Kulturrådet.

Uppföljning av 2016 års verksamhet visar att kulturorganisationerna arbetar i enlighet med gällande kulturplan för Kronobergs län. Utvecklingsprojekt och samarbeten med närliggande geografi utmärker verksamheterna. Tidigare uppföljning har visat att det strategiska arbetet med kultur i hela länet är ett styrkeområde och en framgångsfaktor i Kronoberg. Uppföljningen av verksamheten 2016 visar dock att det är ett område som riskerar att försvagas framöver.

I samband med ärendet följs även projektinsatser, verksamheter utanför kultursamverkansmodellen och konstinköp upp.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Uppföljning av 2016 års verksamhet*
- *Region Kronobergs kvalitativa uppföljning av kultursamverkansmodellen 2016*

4. **Uppföljning 2016 års verksamhet studieförbund (inkl. fördelning 2017) 16RK2431**

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet

Sammanfattning

Kulturnämnden har beslutat om ett nytt bidragssystem för studieförbund (§24 KN 2017). Det nya bidragssystemet tillämpas vid 2017 års fördelning till studieförbunden.

Beräkning av 2017 års fördelning i enlighet med det nya bidragssystemet pågår tillsammans med genomgång av studieförbundens redovisning av föregående års verksamhet.

Vid kulturnämndens sammanträde 22 juni görs en muntlig sammanfattning av studieförbundens redovisning. I samband med detta presenteras även utfallet av fördelningen 2017.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Uppföljning 2016 års verksamhet studieförbund (inkl. fördelning 2017)*

5. Månadssammandrag april och maj 2017 17RK110

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna Månadssammandrag april och maj 2017 samt att överlämna dem till regionstyrelsen för information

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet för maj 2017 uppgår till +1 369 tkr, vilket beror på att utbetalning inte skett till ungdomsorganisationerna eller studieförbunden och egna medel inte har utnyttjats. Periodisering av budget har ej skett enligt detta.

Det har inte skett någon resultatförändring mellan april och maj. Verksamheten löper enligt plan.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - månadsrapport april och maj 2017 KN*
- *Månadssammandrag KN april 2017*
- *Månadssammandrag för Kulturnämnden maj 2017*

6. Remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 16RK1603

Förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna förslag till remissutgåva av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020

att omedelbar justering sker i samband med kulturnämndens sammanträde

Sammanfattning

Under 2017 revideras den regionala kulturplanen för Kronobergs län. Den reviderade kulturplanen omfattar 2018 - 2020. Kulturplanen är styrdokument för det kulturpolitiska området och omfattar hela det regionala kultursvaret inklusive den regionala kulturverksamhet som får statsbidrag i enlighet med kultursamverkansmodellen. Arbetet med regionala kulturplaner styrs av en statlig förordning *Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet* som har förtydligats av Kulturrådet genom *Riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner*. Båda dessa dokument biläggs ärendet. I Netpublicator är även regionerna inom Regionsamverkan Sydsveriges kulturplaner tillgängliggjorda.

Förslag till remissutgåva av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 syftar till att uppnå den kulturpolitiska visionen *ett kulturliv med bredd och spets* genom fyra prioriterade utvecklingsområden:

- Kronoberg ska ha en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet
- Kronoberg ska vara en internationell arena för det muntliga berättandet
- Kronoberg ska vara ledande i arbetet med yttrandefrihet och ha en stärkt infrastruktur för litteratur och läsfrämjande
- Kronobergs infrastruktur för bild- och formområdet ska stärkas

Förslag till remissutgåva av kulturplanen innehåller även tre fördjupningar. Fördjupningarna behandlar kulturplanens sammanhang, den kulturella infrastrukturen i Kronoberg samt metoder för att forma och genomföra kulturplanen. En layoutad version av förslag till remissutgåva presenteras på sammanträdet.

Beslutsunderlag

- Förslag till beslut - Remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
- Beskrivning av remissförfarande Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
- Följebrev till remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
- Förslag till remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
- Förordning 2010 2012 om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet
- Riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner

7. Svar på remiss - Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop 17RK648

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att godkänna remissyttrandet och att yttrandet är Region Kronobergs svar till Kulturdepartementet.

att omedelbar justering sker i samband med kulturnämndens sammanträde.

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Kulturdepartementet har skickat ut förslag och bedömningar kring kultursamverkansmodellens framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter på remiss. Bakgrunden är de olika utredningar av kultursamverkansmodellen som har genomförts under 2015 och 2016 (Riksdagens kulturutskott, Myndigheten för kulturanalys och SKL). Förslagen innebär några olika justeringar av kultursamverkansmodellen och förordningen, men inga omfattande förändringar. Kulturdepartementets skrivelse hanterar flera av de utgångspunkter och utmaningar kopplat till kultursamverkansmodellen som Region Kronoberg, tillsammans med övriga regioner, lyft i dialog med den nationella kulturpolitiska nivån i olika sammanhang. Regionerna inom Regionsamverkan Sydsverige har beslutat att använda likalydande skrivningar kring ett antal av de olika förslagen. Region Kronoberg har av beviljats dispens av Kulturdepartementet och får lämna in sitt remissyttrande den 22 juni, efter beslut i kulturnämnden.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Remissyttrande Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop*
- *Förslag till remissyttrande Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop*
- *Remiss- Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop- framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen*

8. Smålandsoperan driftstöd 2018 17RK1170

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att hantera ansökan om driftstöd från Smålandsoperan i samband med kulturnämndens ordinarie budgetprocess inför 2018.

Sammanfattning

För ett år sedan inkom Smålandsoperan med en skrivelse till kulturnämnden och dialog om ett regionalt uppdrag har sedan dess förts kontinuerligt. Detta har bland annat resulterat i att Smålandsoperan under 2017 genomför en förstudie

kring möjligheter att etablera operaverksamhet i länet. Förstudien finansieras med kulturnämndens regionala utvecklingsmedel.

Smålandsoperan har nu inkommit med verksamhetsplan och budget inför 2018. Smålandsoperan vill under verksamhetsåret 2018 fokusera på att etablera operan mer permanent på årsbasis. För verksamhetsåret 2018 planeras musikcaféer på landsbygden, barnproduktioner, sommaropera, musikal och körfestival.

Från Region Kronoberg ansöker man om 500 000 kronor.

Beslutsunderlag

- *Förslag till beslut - Smålandsoperan driftstöd 2018*
- *Ansökan om driftstöd 2018*

9. Återkoppling från möten och konferenser

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Mötesanteckningar finns (i förekommande fall) tillgängliga i Netpublicator.

- Återkoppling bolagsuppdrag (Kulturparken Småland, Musik i Syd, Regionteatern Blekinge Kronoberg)
- Kulturnämndens workshop om kulturpolitiska prioriteringar, Huseby Bruk, 24 april
- Kultur i vården i Skåne och Kronoberg, Kristianstad 25 april - <http://www.musikisyd.se/musik-i-varden/>
- Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott, Boda 25 april
- Sydostkultur, Boda 25 april
- Presidieöverläggning Växjö kommun, 15 maj
- Dialog om kultursamverkan med kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke, Stockholm, 17 maj
- Kultur, folkbildning och överenskommelser, Hässleholm 23 maj
- När kulturen är resans mål, 13 juni
- Vårforum, 15 juni

10. Inbjudningar till möten och konferenser

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår kulturnämnden besluta

att utse Ros-Marie Jönsson-Neckö och Pernilla Sjöberg att representera Region Kronoberg vid SKLs kulturkonferens 2017.

Sammanfattning

SKLs kulturkonferens 2017, 17-18 oktober i Gävle.

11. Redovisning av delegeringsbeslut

Förslag till beslut

Kulturnämndens presidieberedning föreslår att kulturnämnden beslutar

att notera delegationsbesluten till protokollet.

Delegeringsbeslut

- 17RK28-3 Kulturnämndens ordförandes delegationsbeslut nr 3/2017. Svar på skrivelse från Club 68 (17RK792)

12. Övriga ärenden

3

Uppföljning av 2016 års verksamhet 17RK1129

Kulturnämnden

Uppföljning av 2016 års verksamhet

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet.

Sammanfattning

Region Kronoberg följer årligen upp kulturorganisationer med statligt och regionalt anslag genom kvalitativ och kvantitativ redovisning i kulturdatabasen. Denna uppföljning ligger till grund för Region Kronobergs årliga redovisning till Kulturrådet.

Uppföljning av 2016 års verksamhet visar att kulturorganisationerna arbetar i enlighet med gällande kulturplan för Kronobergs län. Utvecklingsprojekt och samarbeten med närliggande geografi utmärker verksamheterna. Tidigare uppföljning har visat att det strategiska arbetet med kultur i hela länet är ett styrkeområde och en framgångsfaktor i Kronoberg. Uppföljningen av verksamheten 2016 visar dock att det är ett område som riskerar att försvagas framöver.

I samband med ärendet följs även projektinsatser, verksamheter utanför kultursamverkansmodellen och konstinköp upp.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Region Kronobergs kvalitativa uppföljning av
kultursamverkansmodellen 2016

KULTURRÅDET

Kvalitativ uppföljning av kultursamverkansmodellen

Kompletterande blankett för kvalitativ uppföljning enligt Kulturrådets riktlinjer för uppföljning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Frågorna i blanketten gäller den verksamhet som bedrivits under det år som redovisningen avser. Frågorna utgår ifrån förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet samt de nationella kulturpolitiska målen nedan:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- *främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,*
- *främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,*
- *främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,*
- *främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,*
- *särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur*

KULTURRÅDET

1 a. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat kvalitet?

Med kvalitet avses både konstnärlig kvalitet, och andra typer av kvaliteter i verksamheten. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser.

Kvalitet i verksamheten delas upp i konstnärlig kvalitet kontra kulturpolitisk kvalitet. Den konstnärliga kvaliteten beskrivs under respektive kulturområde. Gällande kulturpolitisk kvalitet ägnades 2016 till stor del till att skapa kvalitet i dialogen med kommuner samt i det utmaningsdrivna, tvärsektoriella arbetssättet.

Mycket arbete har också skett i implementeringen av ”gröna tråden” som är Region Kronobergs arbetsmetod för att nå regional utveckling. Exempelvis arbetar regionen med en insatslogik där utmaning, resurs, insats och förväntat resultat uttalas redan i planeringsstadiet vilket säkrar den kulturpolitiska kvaliteten och att arbete sker i enlighet med kulturplanen.

I gröna tråden ingår även en intressentanalys som tydliggör vilka som påverkas av och kan påverka utvecklingsarbetet. Under året påbörjades revideringen av kulturplanen där intressentanalysen är av stor vikt. En kritisk faktor i arbetet är att nå ut med regional kultur i hela länet. Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen arbetar aktivt med uppsökande och mobil verksamhet men det finns skillnader i förutsättningar för länets kommuner att ta del av erbjudanden. Av denna anledning har kommunerna pekats ut som särskilt viktiga samhandlingsparter i revideringen.

För att ytterligare säkerställa kultur i hela länet gjorde kulturnämnden en utlysning om lokal utveckling.

KULTURRÅDET

1 b. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat konstnärlig förnyelse?

Frågan avser såväl insatser som anses bidragit till konstnärlig förnyelse som arbete som bidragit till förbättrade förutsättningar för detta. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser. Inom ramen för frågeställningen är det upp till landstinget/regionen att bedöma vad som utgör konstnärlig förnyelse.

Konstnärlig förnyelse kan innebära dels att nya verk och nya professionella kulturskapare får ta plats i det etablerade kulturlivet. Det kan även innebära att underrepresenterade kulturområden tar plats i utbudet.

Andra insatser som möjliggör för nya verk och nya professionella kulturskapare att ta plats i kulturlivet i Kronoberg är exempelvis följande: Regionteatern Blekinge Kronoberg beställer kontinuerligt nyskriven dramatik av samtida dramatiker. Genom att erbjuda ett stort antal musiker och ensembler professionella speltillfällen i stor omfattning medverkar Musik i Syd - Kronoberg till en konstnärlig utveckling som garanterar professionella villkor.

Under 2016 permanentades Kronoberg och Blekinges gemensamma utveckling av den professionella dansen. Regionteatern Blekinge Kronobergs uppdrag breddades och innefattar nu, förutom teater även dans. Detta innebär att en konstform som tidigare haft svag infrastruktur har stärkts, vilket ger förutsättningar för konstnärlig förnyelse på området.

Flera utvecklingsprojekt har arbetat med konstnärlig förnyelse, till exempel Nya Småland 2017-2019, ett samverkansprojekt mellan tre regioner med ambitionen utveckla den regionala infrastrukturen genom att kombinera lokal kunskap med internationell samtidskonst, formgivning och kritiskt tänkande.

Under 2016 hade Kronoberg tillsammans med Växjö kommun även projektet "Residence in Nature 2", ett slags experiment och metod i skala 1:1, där den konstnärliga ledaren Åsa Jungnelius bjöd in konstnärliga utövare från olika discipliner och bakgrunder att vistas och arbeta i Region Kronoberg under en begränsad tid för att utforska konst i avfolkningsbygd.

KULTURRÅDET

1 c. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas?

Kulturarv avser såväl materiella som immateriella uttryck. Kulturarv omfattar traditioner, språk, konstnärliga verk, historiska lämningar, arkiv- och föremålssamlingar samt kulturmiljöer och kulturlandskap som överförs från generation till generation. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser.

Kulturarvet är starkt i Kronobergs län. Regionen har sedan länge ett tätt samarbete med Länsstyrelsen i Kronobergs län gällande kulturmiljöer. Samverkan sker också inom regeringsuppdraget ”Glasriketuppdraget” som går ut på att utveckla industri och besöksnäring i glasriket.

Det immateriella kulturarvet har blivit förstärkt i Kronoberg genom kulturnämndens beslut att omfördela statliga medel till Berättarnätet Kronoberg. Detta innebär att verksamheten från 2017 ingår i kultursamverkansmodellen.

Kärnan i Cirkus i Glasrikets verksamhet är att förnya kulturarvet genom att ta glashantverket och den traditionella bruksmiljön in i nya kontexter och materialmöten samt utmana normer och konventioner, detta för att levandegöra Glasriket så att människor fortsätter besöka det. För att främja ett levande kulturarv har hemslöjdskonsulenterna stöttat hemslöjdsföreningen i deras arbete med Slöjdcaféer, Kulturnatten och Vårstad i Växjö samt under Hemslöjdens dygn. De har också stöttat teknik- och intressegrupper genom att upplåta möteslokal, låna ut och erbjuda material och redskap. Genom att fortsätta att möjliggöra en mötesplats för utbyte av handens kunskap där man lär av varandra kan den immateriella kunskapen föras vidare.

Det musikaliska kulturarvet inom Musik i Syd - Kronobergs verksamhet handhas till stora delar av Smålands musikarkiv, som utgör en viktig bas för traditions- och folkmusiken i södra Sverige. Arkivet har bl.a. påbörjat ett stort digitaliseringsprojekt för att rädda äldre ljudinspelningar. Kulturparken Smålands visningsmagasin med företrädesvis etnologiskt material har utvecklats under året. För att bredda tillgänglighöret av kulturarvet påbörjades arbetet med att färdigställa ytterligare ett visningsmagasin för den stora glassamling som innehåller 35 000 glas från 105 svenska glasbruk.

Under 2016 producerade Regionteatern Blekinge Kronoberg två föreställningar med utgångspunkt i det svenska kulturarvet. Under våren gjordes föreställningen Allt har sin tid - en nutida berättelse med utgångspunkt i torp och torparliv och föreställningen utspelades i en museiutställning i samverkan med Kulturparken Småland. Hösten 2016 producerades föreställningen Varje Våg som tog sin utgångspunkt i Vilhelm Mobergs Utvandrarerna. Till föreställningen beställdes texter som behandlade flyktberättelser från idag.

KULTURRÅDET

1 d. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat allas lika möjligheter att delta i kulturlivet oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck?

Frågan avser möjligheter att utöva ett aktivt konstnärskap, arbeta och ha inflytande inom kulturlivets organisationer samt att ta del av kultur. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser.

Region Kronoberg arbetade 2016 med jämställd regional tillväxt. Under 2017 breddades insatserna till att inkludera kulturbolagen.

Där ojämställdheten är känd arbetar verksamheterna för att minska klyftorna mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Exempelvis är det välkänt att kvinnor vänder sig till Reaktor Sydost i ett senare skede än män när det gäller filmstöd, vilket gör att färre kvinnor söker. Av den anledningen arbetar Reaktor Sydost aktivt med att få kvinnor att höra av sig tidigare.

Jämställdhetsplaner finns i flera verksamheter och flera deltar även i Växjö Pride. Kulturparken Småland har haft stand up comedy med Bethanya Black och Regionteatern har arrangerat ett antal aktiviteter och föreställningar. I samband med detta har de också kompetensutveckling av sina medarbetare. Regionteatern har i repertoarval med sig en medvetenhet om vilka berättelser de berättar, om könsroller och könsidentitet och arbetar ofta med s.k. gender blind casting.

Inom Musik i Syd Unga sker varje år en fokusering på ett särskilt utvecklingsområde. Fokusområdet 2016 var Normkritik och musik. Då belystes och ifrågasattes normer och strukturer som påverkar oss, våra attityder och våra beslut för att kunna erbjuda den unga publiken mer jämställda och representativa föreställningar.

KULTURRÅDET

1 e. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat allas lika möjligheter att delta i kulturlivet oavsett funktionsnedsättning?

Frågan avser möjligheter att utöva ett aktivt konstnärskap, arbeta och ha inflytande inom kulturlivets organisationer samt att ta del av kultur. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser.

Under 2016 valde kulturnämnden att särskilt belysa tillgänglighetsarbete, detta genom att dels lyfta frågan om tillgänglighet i verksamhetssamtal med verksamheter inom kultursamverkansmodellen och dels genom att avsätta projektmedel för tillgänglighetsåtgärder.

Samtliga verksamheter med statligt stöd uppfyller delmålen i funktionshinderspolitiken och arbetar vidare efter sina tillgänglighetsplaner för att ytterligare förbättra tillgängligheten. Särskilda insatser på området är exempelvis Ljungbergsmuseets arbete med Möten med minnen, riktad till personer med någon form av demensdiagnos och deras anhöriga och Biblioteksutveckling Blekinge Kronobergs stöd till inläsning av lokalt material till Daisyformat.

Att ha tillgängliga lokaler och att ha kultur i hela länet är ibland målkonflikter. För att förbättra tillgängligheten i lokaler i hela länet har Regionteatern Blekinge Kronoberg tagit fram en skrift till sina arrangörer som behandlar enkelt avhjälpta hinder.

KULTURRÅDET

1 f. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat allas lika möjligheter att delta i kulturlivet oavsett etnisk och kulturell bakgrund?

Frågan avser möjligheter att utöva ett aktivt konstnärskap, arbeta och ha inflytande inom kulturlivets organisationer samt att ta del av kultur. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser.

Var femte invånare i Kronoberg har utländsk bakgrund, dvs. personer som antingen är utrikes född eller har två utrikes födda föräldrar. Olika händelser i världen de senaste åren har även inneburit en ökad invandring till Kronobergs län. Befolkningsförändringar som exempelvis invandringen skapar nya målgrupper och nya kulturskapare i länet. Detta gör att det är av stor vikt för regionen att säkerställa ett deltagande i kulturlivet av målgruppen.

Exempel på insatser: Regionteatern Blekinge Kronoberg har haft ett gästspel från Palestina som tog utgångspunkt i arabisk folkdans. I samband med föreställningen annonserade de på arabiska vilket medförde att Regionteatern kunde nå publikgrupper de sällan når.

Regionteatern samproducerade dessutom föreställningen En druva i solen som är en amerikansk klassiker som aldrig tidigare spelats i Sverige. Genom denna samproduktion var de med och satte ljus på svarta skådespelares situation i Sverige och bidrog till att skapa en föreställning som inte tidigare haft möjlighet att spela i Sverige.

Flera verksamheter har mött nyanlända och SFI-klasser, bland annat Ljungbergsmuseet och Kulturparken Småland. Kulturparken har även haft utställning och pedagogiskt arbete bland flyktingbarn i Lammhult inom ramen för projektet "I telefonen finns hela människan".

KULTURRÅDET

1 g. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen på andra sätt främjat allas lika möjligheter att delta i kulturlivet?

Frågan avser insatser som utifrån andra aspekter än de i fråga 1 c – e främjat allas lika möjligheter att delta i kulturlivet. Andra aspekter kan exempelvis vara socioekonomisk bakgrund och geografisk hemvist. Även digitalt tillgängliggörande eller andra metoder för att göra verksamheten mer tillgänglig för allmänheten kan beskrivas här. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser.

Kronoberg är ett av landets minsta län, trots detta finns en stor problematik kring stad och land. Institutionstätheten finns i Växjö och till viss del i Ljungby tätort. Medvetenheten kring utmaningen är stor bland verksamheterna och arbete sker kontinuerligt för att säkerställa geografisk tillgänglighet. Problemet attackeras främst utifrån två perspektiv – digitalisering och fysisk närvaro.

Fysisk närvaro i hela länet är i stort beroende av mottagare i respektive kommun samt tillgång till olika sorters lokaler. Verksamheterna i Kronoberg arbetar aktivt med uppsökande, mobila lösningar och med att uppmuntra spridning i länet. Några exempel på detta är Riksteatern Kronobergs ”Arrangörstöd för små platser” som ger extra stöd till riksteaterföreningarna när de arrangerar på mindre orter, Musik i Syds ”Musikriket” som genom en planerad slinga möjliggör konserter med stor genrebredd och hög kvalitet samt att produktioner skapas i format som fungerar på mindre scener och utställningsplatser.

Mikrofinansieringsplattformen Crowdculture används av regionen för att möjliggöra för fler att kunna driva mindre kulturprojekt. En minskad administration och utan krav på speciell organisation möjliggör för fler att ta del av offentligt finansierade projektmedel inom kulturområdet.

Vad gäller digitalisering har både Hemsjöden i Kronoberg och Kulturparken Småland digitaliserat sina arkiv. Den största delen av Hemsjöden i Kronobergs arkiv samt ca 100 000 föremål och bilder ur Kulturparken Smålands samlingar finns nu sökbara i Digitalt Museum. Därmed har tillgängligheten till dessa samlingar ökat dramatiskt.

Musik i Syds digitala scener har påverkat verksamheten i flera avseenden och tvingat fram kompetensutveckling i arbetssätt, samarbeten internt, kontraktsskrivning och inte minst i upphovsrättsfrågor. Delar av projektet har permanentas som ordinarie verksamhet, och under 2016 har webbkanalen Musik i Syd Channel etablerats och nått nya publikgrupper.

KULTURRÅDET

1 h. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat barns och ungas rätt till kultur?

Frågan avser barns och ungas möjligheter att ta del av professionell kultur, till eget utövande och inflytande över kulturutbudet. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser. För varje insats bör det framgå vilka åldrar inom åldersspannet 0-25 som var målgrupp. Frågan avser alltså även unga vuxna 19-25 år.

Nästan samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen i Kronobergs län har barn och unga som främsta målgrupp. Arbete sker dels direkt mot målgruppen och dels i form av strategiskt arbete som först på sikt når barn och unga.

Kulturparken Småland har under 2016 visat utställningen "Loranga, Loranga" och haft omfattande pedagogisk verksamhet i anslutning till utställningen. Exempelvis fick barnen göra egna stop motion-filmer. Kulturparken har också haft Ficklampsvisning på museet för målgruppen 5-13 år och uppvisning och möjlighet till deltagande i historisk fäktning på Kronobergs Slottsruin i samarbete med Växjö HEMA-sällskap.

Andra exempel är att Hemslöjden i Kronobergs län har anordnat familjeslöjd för barn och vuxna tillsammans på funkisfabriken i Älmhult. Regionteatern har haft verksamhet på skolloven där unga människor har kunnat delta i såväl workshops som i skapande av föreställningar. Detta har främst riktat sig till gymnasieungdomar. Konstpedagogen på Ljungbergsmuseet har träffat ca 2000 barn och unga för att tillgängliggöra konsten. För att utveckla arbetet med konstpedagogik för barn och unga har Ljungbergsmuseet beviljats medel för ett projekt i vilket det uppsökande arbetet ska utvecklas genom en strategi och ett digitalt verktyg.

KULTURRÅDET

1 i. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat internationellt utbyte inom kulturlivet?

Med internationellt utbyte avses kulturverksamhet som berör Sverige och minst ett annat land. Frågan avser både strategiskt arbete och specifika insatser.

Vad gäller internationellt utbyte är det främst Region Kronobergs kulturbolag; Musik i Syd, Regionteatern Blekinge Kronoberg och Kulturparken Småland som har omfattande utbyten. Under 2016 genomförde Musik i Syd 171 konserter i utlandet. Internationella ensembler i är en omfattande och självklar del av det utbud Musik i Syd erbjuder.

Musik i Syd deltar även i EMAP (European Music Archaeology Project) tillsammans med tio europeiska länder. Projektet är inne på sitt fjärde år (2016) och arbetet innebär bl.a. utveckling av den interaktiva utställningen Archaeomusica, som är central del i projektet. Världspremiär för utställningen var i Ystad på Klostret den 6 juni 2016 och pågick fram till januari 2017. Under 2016 genomförde Musica Vitae bl.a. en utlandsturné till anrika Tonhalle Zürich, med både radio- och skivinspelning som följd.

Kulturparken Småland hade samarbete kring utställning om migration med Museum Europäischer Kulturen i Berlin som lånat föremål från Utvandrarernas hus samt att de skrivit en text om den svenska emigrationen till Amerika. Dessutom ett samarbete med Polen och Tyskland gällande utställningen Wilhelm Gustloff om fartygskatastrofen.

Inom ramen för Regionteatern Blekinge Kronobergs medverkan i Dansnät Sverige erbjuds internationella gästspel från olika länder. I gästspelsverksamheten har de presenterat ett antal internationella gästspel från Storbritannien, Belgien/Palestina samt varit en sammanhållande länk för en svensk turné av Batsheva Dance Company från Israel.

KULTURRÅDET

1 j. Hur har landstinget/regionen och de kulturverksamheter som fått statliga medel inom kultursamverkansmodellen främjat och synliggjort de nationella minoriteternas kultur- och kulturarv?

Här avses de fem nationella minoriteter som Sverige tillerkänt särskilda rättigheter genom Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter. De är sverigefinnar, judar, tornedalingar, romer och samer. Frågan avser samråd, strategiskt arbete och specifika insatser.

Kronoberg är inte ett förvaltningsområde för minoritetsspråk men erfarenheten hos kulturorganisationer som har haft verksamhet på minoritetsspråk är att en bredare målgrupp deltar på verksamheten.

De insatser som gjorts under året för att främja och synliggöra de nationella minoriteternas kultur och kulturarv har exempelvis skett genom Hemslöjden i Kronobergs arbetsmaterial om minoritetsgruppen samerna som erbjuds till skolor samt genom Kulturparken Smålands programverksamhet vid förintelsens minnesdag den 27 januari i samarbete med Regionteatern med högläsning ur boken "Jag heter inte Miriam" av Majgull Axelsson.

Musik i Syd beskriver hur musik med rötter i de nationella minoriteternas kulturer spelas av dem. Det handlar då oftast om musik som blivit en etablerad del av vår tids musikuttryck.

KULTURRÅDET

2. Om regionen/landstinget samarbetat över länsgränser, sammanfatta på vilket sätt, med vilka och vad som uppnåtts med samarbetet.

Geografiska samarbeten på kulturområdet präglar den kulturella infrastrukturen i Kronobergs län. Regionen har flera gemensamma verksamheter med grannlänen: Musik i Syd (Skåne), Reaktor Sydost och Dans i Sydost (Blekinge och Kalmar) samt Regionteatern Blekinge Kronoberg och Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg (Blekinge).

De sydsvenska regionerna Blekinge, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Skåne samarbetar via Regionsamverkan Sydsverige – ett organ som arbetar för långsiktigt hållbar utveckling för Sydsverige. Kulturpolitiskt samarbete sker genom Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott där regionerna arbetar för att skapa en grund för strategiskt kunskapsutbyte samt för att stimulera till samarbeten inom gemensamt prioriterade utvecklingsområden. 2016 prioriterades gemensam utveckling av den professionella dansen, kulturvaneundersökning samt framtagande av kulturpolitiskt positionspapper.

I det politiska nätverket Sydostkultur träffas kulturpresidierna i Blekinge, Kalmar och Kronoberg. 2016 fokuserades på omorganisering av dansfrämjandefunktionen Dans i Sydost.

KULTURRÅDET

3. Beskriv landstingets/regionens samverkan med kommuner.

Samverkan med kommunerna i Kronoberg har varit i fokus i och med revideringen av Regional kulturplan för Kronobergs län. Samverkan sker genom två tydliga nätverk. I Kommunalt forum möts kommunala och regionala förtroendevalda med kulturansvar för dialog. Kommunala och regionala tjänstepersoner med kulturansvar möts för dialog inom Kulturchefsnätverket. Under 2016 påbörjades arbete med en överenskommelse som styr arbetet inom kulturchefsnätverket, denna fastställdes sedan 2017.

Några verksamheter samfinansieras med Växjö respektive Ljungby kommun; Regionteatern Blekinge Kronoberg, Kulturparken Småland och Ljungbergsmuseet. Under 2016 formerades samverkan med kommunerna genom presidieöverläggningar.

KULTURRÅDET

4. Beskriv landstingets/regionens samråd med civilsamhället och det professionella kulturlivet.

Civilsamhället: Civilsamhället definieras som en arena skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Till civilsamhället räknas i huvudsak ideella föreningar, nätverk, stiftelser, folkbildningsaktörer, trossamfund och församlingar.

Professionellt kulturliv: I begreppet professionellt kulturliv ingår enskilda yrkesverksamma kulturskapare, till exempel: författare, översättare, musiker, komponister, konsthantverkare, slöjdare, filmare, dramatiker, regissörer, skådespelare, dansare, bild- och formkonstnärer och koreografer. Med professionell åsyftas en person som har relevant högskoleutbildning eller motsvarande erfarenhet inom sitt konst- eller kulturområde. I professionellt kulturliv inbegrips också konst- och kulturproducerande institutioner och organisationer.

Region Kronoberg samråder med intressenter genom att inför processer och dialoger genomföra en intressentanalys. Frågor som vilka som påverkas av det som ska göras och vilka som kan påverka lyfts för att säkerställa att rätt intressenter bjuds in vid rätt tillfälle. För att skapa bättre möjligheter för det professionella kulturlivet och det civila samhället att delta i dialoger erbjuds arvode.

För att identifiera och nå de fria professionella kulturskaparna i Kronoberg används de strukturer som centrubildningar och nationella intresseorganisationer som KLYS och KRO utgör. Vad gäller det civila samhället utgör studieförbunden en viktig dialogpart på regional nivå. Studieförbunden kan agera regional röstbärare för det civila samhället och representera sina respektive nätverk och medlemsorganisationer i dialogen. För att bredda det civila samhällets deltagande ytterligare har en särskild satsning gjorts på dialoger med det civila samhället i samverkan med Ideell kulturalians.

Konst- och kulturområden

Professionell teaterverksamhet

5. Sammanfatta den professionella teaterverksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Svaret bör kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om främjande av kvalitet och konstnärlig förnyelse samt allas möjlighet till kulturupplevelser. Där så är relevant bör svaret även kopplas till övriga nationella kulturpolitiska mål.

Cirkus i Glasriket genomförde 2016 konstnärliga workshops kring performativt material och digitalisering av scenkonst. Föreställningen Limbo Land med tematik människor på flykt och med målgruppen barn och nyanlända. Föreställningen handlar om väntan och är kopplad till migration och gjordes i samproduktion med Circus Arts Production. Referensgruppsarbete och ett pedagogiskt material kopplades till föreställningen.

Regionteatern Blekinge Kronoberg hade 2016 nio teaterproduktioner och tio dansproduktioner. Regionteatern samproducerade föreställningen En druva i solen som är en amerikansk klassiker som aldrig tidigare spelats i Sverige. Genom denna samproduktion var de med och satte ljus på svarta skådespelares situation i Sverige och bidrog till att skapa en föreställning som inte tidigare haft möjlighet att spela i Sverige.

Barn och ungas rätt till kultur är ett fundament för verksamheten på Regionteatern Blekinge Kronoberg. Majoriteten av verksamheten riktas till barn och unga och majoriteten av publiken består av barn och unga. Verksamheten når barn i samtliga kommuner i regionen genom den turnerande föreställningsverksamheten. För att detta ska fungera arbetar de aktivt med skolpersonal, skolkultursamordnare och kulturombud.

Regionteaterns strävan är alltid att hålla högsta konstnärliga kvalitet. Ett kvitto på att de lyckats i sin strävan är att de 2016 blev uttagna till BIBU – internationell scenkonstfestival för barn och unga med föreställningen Smålands mörker. Smålands mörker är också representerad på det nya scenkonstmuseet i Stockholm

Regionteatern arbetar också aktivt med att barn och unga själva ska få möjlighet att skapa. Främst sker detta genom skapande skola-projekt i olika kommuner som leds av teater- och danspedagoger.

Regionteatern har haft verksamhet på skolloven där unga människor har kunnat delta i såväl workshops som i skapande av föreställningar. Detta har främst riktat sig till gymnasieungdomar.

KULTURRÅDET

6. Har verksamheterna inom teaterområdet haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Cirkus i Glasriket har haft omfattande samarbete med The glass factory i Boda, där verksamheten utgått från.

Inom ramen för nätverket Scenkonst sydost så samarbetar Regionteatern Blekinge Kronoberg om arrangörsfrågor i Kalmar, Kronoberg och Blekinge län tillsammans med Riksteaterns regionala föreningar, Byteatern Kalmar Läns teater och Dans i sydost.

Regionteatern har samarbetat med Kulturparken Småland i samband med uppsättningen av Allt har sin tid vilket lett till en fördjupad upplevelse i samband med föreställningen då Kulturparken skapat en utställning som publiken kunnat ta del av. Regionteatern samarbetar med Folkuniversitetet och genomför studiecirkelverksamhet i teater/drama tillsammans i Regionteaterns Dramastudio.

Regionteatern har samproducerat två teaterföreställningar under 2016. En Druva i solen var ett samarbete med Riksteatern, Dalateatern, Norrbottensteatern vilket medförde att en aldrig tidigare i Sverige spelad pjäs fick en riksturné under våren 2016. Under hösten samproducerades föreställningen Forever Alone med Unga Klara i Stockholm och Stiftelsen Friends vilket medför att Regionteatern får en större spridning i landet med en föreställning om ensamhet riktad till barn.

Professionell dansverksamhet

5. Sammanfatta den professionella dansverksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Svaret bör kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om främjande av kvalitet och konstnärlig förnyelse samt allas möjlighet till kulturupplevelser. Där så är relevant bör svaret även kopplas till övriga nationella kulturpolitiska mål.

Under 2016 har arbetet fortsatt med att etablera dansen som konstform i hela regionen och Regionteatern Blekinge Kronoberg har fått ett utökat grunduppdrag anslag för att arbeta med detta. Den nya bolagsordningen träder i kraft i samband med bolagsstämman i april 2017. Internt har Regionteatern skapat en organisation för att hantera det nya uppdraget som kan jobba vidare med att utveckla verksamheten.

Under 2016 har Regionteatern kunnat erbjuda ett tiotal nationella och internationella olika dansproduktioner för barn, unga och vuxna i Blekinge och Kronobergs län. I samband med dansgästspelen har de erbjudit möjligheter att ha workshops med gästande dansare. Regionteatern Blekinge Kronoberg samarbetar ofta med gymnasieskolans estetiska program kring dessa.

Regionteatern skapar möjligheter för samtida koreografer att arbeta genom att gå in som samproducent i ett flertal nyskapande dansproduktioner. Under 2016 samproducerade de två nya dansproduktioner.

KULTURRÅDET

6. Har verksamheterna inom dansområdet haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Regionteatern har samproducerat föreställningar med det fria kulturlivet både inom och utanför regionen. De samproducerade KLO productions föreställning Eldorado i Karlskrona och dansföreställningen Language Fools med Säfsten produktion.

Ett utvecklingsarbete påbörjades inom Regionsamverkan Sydsverige genom projektet Regionsamverkan Sydsverige utvecklar dansområdet i södra Sverige. Samarbetet syftar till att stärka dans som konstform och öka tillgängligheten till dans för invånarna genom en fördjupad regionsamverkan. Genom att skapa strukturer för ett interregionalt samarbete, stärks och säkras utvecklingen för dansområdet ytterligare i södra Sverige. Avsikten är att bygga en hållbar och komplementär infrastruktur för den professionella dansen med utgångspunkt i målgruppen barn och unga.

Professionell musikverksamhet

5. Sammanfatta den professionella musikverksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Svaret bör kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om främjande av kvalitet och konstnärlig förnyelse samt allas möjlighet till kulturupplevelser. Där så är relevant bör svaret även kopplas till övriga nationella kulturpolitiska mål.

Musik i Syd - Kronoberg erbjuder en stor bredd i konserter och stor geografisk spridning i länet. Verksamheten samverkar med lokala entreprenörer och arrangörer för att säkerställa en verksamhet i hela regionen. Detta gäller både konserter, projekt, barn och unga och samarbeten med ett antal festivaler i Kronoberg. Musik i Syd har under 2016 skapat arbetstillfällen för yrkesverksamma musiker och utvecklat samarbete med regionens kommuner, arrangörer och andra aktörer. Stora delar av Musik i Syd - Kronobergs hela verksamhet bygger på dialogen med kommuner och olika företrädare för civilsamhället.

Genom att erbjuda ett stort antal musiker och ensembler professionella speltillfällen i stor omfattning medverkar Musik i Syd - Kronoberg till en konstnärlig utveckling som garanterar professionella villkor. Deras utlandsverksamhet, inte minst genom Musica Vitaes internationella konserter, kan också ses som en betydande del i ett konstnärligt förnyelsearbete.

Den stora geografiska spridning verksamheten har bidrar till en ökad tillgänglighet till kultur. Genrebredden som präglar utbudet bidrar till att nå bredare publikgrupper och därmed indirekt ökar tillgänglighet och förutsättningar för deltagarkultur. Barn och ungas rätt till kultur är ett starkt prioriterat område för Musik i Syd - Kronoberg. De bedriver konsertverksamhet med framför allt frilansande grupper för olika åldersgrupper inom förskola och skola (lägre årskurser, högstadiet och gymnasiet).

KULTURRÅDET

6. Har verksamheterna inom musikområdet haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Musik i Syd - Kronobergs samverkan med olika kulturaktörer i länet är helt avgörande för verksamhetens fortsatta utveckling. De samarbetar med en rad institutioner och organisationer – både inom och utom länet. Musik i Syd - Kronobergs basverksamhet består till allra största delen av frilansande musikgrupper. Denna verksamhet har utvecklats positivt i Kronoberg under senare år i samarbete med arrangörer som Föreningen Jazz i Växjö, Alvesta Jazz & Blues, Folk- och världsmusikföreningen Valshuset, Tingsryds Konsertförening, Kafe De Luxe, Tyrolen, Växjö Konsertförening, Christina Nilsson-sällskapet, Media Artes m.fl. m.fl. I södra Sverige har Musik i Syd byggt upp ett nära samarbete med länsmusiken i Halland, Blekinge och Kalmar. Detta har resulterat i gemensamt produktionsutbud, gemensamma arrangörsträffar, samt utvecklingsprojekt som involverar samtliga fem län.

I ett nära och långvarigt samarbete med Berättarfestivalen arrangerar Musik i Syd – Kronoberg festivalen Musik i Sagobygd. Detta samarbete var en bidragande orsak till att regeringen beslutat att nominera verksamheten Sagobygden till Unescos register över goda exempel på bevarande av immateriellt kulturarv.

Inom ramen för Korröfestivalen sker ett nära samarbete med en rad lokala ideella föreningar, samt olika större och mindre företag i Tingsryds kommun. Den här typen av samarbete och samordnade nätverk är helt avgörande för festivalens utveckling och framtid.

5. Sammanfatta den museiverksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Svaret bör beröra det nationella kulturpolitiska målet om främjande av ett levande kulturarv, museernas kulturmiljöarbete samt utveckling av verksamhetens kvalitet. Om så är relevant svaret även kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om konstnärlig förnyelse, allas möjlighet till bildning och övriga nationella kulturpolitiska mål.

Ljungbergsmuseet har under 2016 visat utställningar ur museets samlingar och sju tillfälliga utställningar. Den konstpedagogiska verksamheten har nått 2 000 barn och unga under året. Utställningsåret avslutades med samarbetsprojektet Från rot till barr som genomfördes tillsammans med Hemslöjden i Kronoberg. Evenemangsverksamheten har erbjudit ett varierat utbud av musik, föreläsningar och andra begivenheter. Möten med Minnen har fortsatt under året med kostnadsfria visningar för personer med olika demenssjukdomar och deras anhöriga. Museets digitala arkiv är nu etablerat och arbetet med dokumentation och att lägga in uppgifter fortsätter. Arkivet var till stor hjälp vid valet av verk till Sven Ljungbergs utställning på Bror Hjorths Hus.

Kulturparken Småland har visat utställningen ”Yngve Räv” som innebar medverkan från ett stort antal deltagare i hela länet, då de uppmanade alla som hade en målning av Yngve Räv att låna ut den till deras utställning. Gensvaret blev enormt stort och närmare ett hundratal målningar lånades in från allmänheten. På vernissagen kom över 1000 personer. Även utställningen ”Loranga, Loranga” om Barbro Lindgrens universum lockade många barn och barnfamiljer. Inom ramen för utställningen bedrevs en omfattande pedagogisk verksamhet, där barnen fick göra egna stop motion-filmer. Invigning av utställningen om Wilhelm Gustloff – världens största fartygskatastrof där Kulturparken i ett internationellt samarbete och sammanhang belyst flyktingproblematiken i dåtid och nutid. Flera visningar och programpunkter har anordnats i anslutning till utställningen.

Kulturparken har bedrivit verksamhet i hela regionen för att tillgängliggöra länets kulturhistoria och kulturarv och delaktighet har uppnåtts genom ett stort antal samarbeten. Vid många av programpunkterna har de bjudit in privatpersoner och representanter från civilsamhälle som föreläsare.

Kulturparken anordnade ”Mingla med historien” under Kulturnatten där besökarna mötte historiska personer från Växjö och Kronobergs län.

KULTURRÅDET

6. Har verksamheterna inom museiområdet haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Kulturparken har samarbetat med Regionteatern i och med teaterföreställningen och utställningen ”Allt har sin tid”. Det lockade en stor publik och visar hur historiska teman kan omformas till spännande teater och anpassas i både tid och rum.

Kulturparken har även deltagit i samarbetsprojektet New Småland, som medfinansieras av Statens kulturråd. Tillsammans med Vandalorum, Växjö Konsthall, Kalmar Konstmuseum, Växjö kommun, Region Kronoberg, Region Jönköpings län och Kalmar län anordnat en heldag om historia och samtidskonst på Utvandrarnas hus.

Ljungbergsmuseet har samarbetat med Hemslöjden i Kronoberg genom utställningen Från rot till barr, läs mer under hemslöjd.

Biblioteksverksamhet

5. Sammanfatta den biblioteksverksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Svaret bör beskriva utveckling av verksamhetens kvalitet, både som stöd till kommunerna och för den egna verksamheten. Om så är relevant bör svaret även kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om allas möjlighet till bildning, konstnärlig förnyelse, främjande av ett levande kulturarv och övriga nationella kulturpolitiska mål.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg har under året gett bidrag till inköp av litteratur på biblioteken i regionerna, arbetat med kompetensutveckling av personal och stött framtagande av kommunala biblioteksplaner.

Under året har 28 kompetensutvecklingsinsatser i form av utbildningsdagar, endagarskonferenser och nätverksträffar genomförts med sammanlagt 430 deltagare från Blekinge och Kronoberg.

En utbildningsdag arrangerades under våren om bemötande och konflikthantering för att förebygga hot och våld på bibliotek, utbildaren är psykolog och psykoterapeut. Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg var en av arrangörerna till en inspirationsdag om lättläst i maj och till den lättlästa bokmässan på Växjö stadsbibliotek i oktober.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg har upprättat en manual med riktlinjer och tips för att förbättra tillgängligheten på webbplatser, målgrupp är folkbibliotekspersonal. De har fört en dialog med leverantören av folkbibliotekens webbplatser kring vad som ska åtgärdas för att ytterligare höja tillgängligheten.

KULTURRÅDET

6. Har biblioteksverksamheten haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg deltar i Linnéuniversitet stora samverkansprojekt Digital Humanities som extern partner. Det är ett initiativ för att främja samhällsliga utmaningar och innovationer. Detta samverkansprojekt ska i förlängningen leda till ny kompetens, utbildning, forskning, offentliga och kommersiella tjänster som är relevanta för regionen.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg samarbetar även med studieförbunden i Kronoberg genom Läsfest, en regional litteraturfestival genomfördes för första gången 2015. De har dessutom gemensamma utbildningsinsatser med Regionbibliotek Kalmar län.

Läs- och litteraturfrämjande verksamhet

5. Sammanfatta den läs- och litteraturfrämjande verksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Med *läsfrämjande* avses arbete för att få fler personer att ta del av litteratur, samt för de som redan tar del av litteratur att öka bredden och mängden av den litteratur de tar del av. Observera att insatser som syftar till att lära ut läshantverket inte ingår i Kulturrådets definition av läsfrämjande.

Litteraturfrämjande kan exempelvis vara att synliggöra litteratur och litterära upphovspersoner samt att stärka och gynna litteraturen som konstform. Exempel på aktiviteter är litterära evenemang, författarsamtal, poesiuppläsningar, litterära workshops och salonger men även informationsspridning och arbete för att stödja och förbättra förutsättningar för bokutgivning och verksamma litterära upphovspersoner.

Svaret bör kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om främjande av kvalitet och konstnärlig förnyelse samt allas möjlighet till kulturupplevelser. Där så är relevant bör svaret även kopplas till övriga nationella kulturpolitiska mål.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg har genomfört en utredning om litteraturens ställning i Blekinge och Kronoberg. Utredningen ger förslag på hur litteraturområdet kan utvecklas och 2017 kommer beslut fattas om fortsättningen.

De tvååriga projekten Läsfest och Berättarkraft som har fortsatt under året, Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg stödjer dem ekonomiskt med 400 000 kr och varav 200 000 är projektmedel från Kulturrådet. I Kronoberg genomförde bibliotek och studieförbund under kampanjveckan i november fyrtioalet läsfrämjande aktiviteter runt om i länet.

Tillsammans med Linnéuniversitetet arrangerade Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg en seminarieserie med tre tillfällen under våren med fokus på läsfrämjande och boksamtal. Under hösten genomfördes dessutom en dag om mångkulturell litteraturförmedling och en nätverksträff för mångspråksverksamhet arrangerades där Myndigheten för tillgängliga medier föreläste.

KULTURRÅDET

6. Har den läs- och litteraturfrämjande verksamheten haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Under 2016 har Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg tillsammans med Barnhälsovården i Region Kronoberg och Landstinget Blekinge startat en arbetsgrupp som verkar för långsiktigt, systematiskt, jämlikt och professionsöverskridande arbete för små barns språkutveckling i alla kommuner i de båda länen. Samarbetet har fått namnet Språkstegen och gruppen har bland annat samlat kunskap genom enkäter, dialog med chefer och personal samt formulerat förslag till handlingsplan. Gruppen har också påbörjat förankringsarbete och utbildningsinsatser.

Konst- och kulturfrämjande verksamhet**5. Sammanfatta den konst- och kulturfrämjande verksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.**

Svaret bör kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om främjande av kvalitet och konstnärlig förnyelse samt allas möjlighet att delta i kulturlivet. Där så är relevant bör svaret även kopplas till övriga nationella kulturpolitiska mål.

Riksteatern Kronoberg har som huvuduppgift att stötta och stärka de åtta lokala riksteaterföreningarna i länet. Under 2016 har Riksteatern Kronoberg fortsatt samla länets riksteaterföreningar för att prata om den gemensamma repertoaren i länet. Träffarna har möjliggjort en mer genomtänkt repertoar då riksteaterföreningarna har kunnat bolla idéer med varandra. Möjligheterna till gemensam marknadsföring har också ökat genom träffarna.

Riksteatern Kronoberg har ett arrangörsbidrag för små spelplatser som medlemsföreningarna ansöker om för att öka stödet till föreställningar utanför kommunens tätort. I projektet unga arrangörer har Riksteatern Kronoberg arbetat med att möjliggöra för fler unga arrangörer och arrangörskap i nya former. 2016 har arbetet bestått i sammankomster och träffar kring arrangörskap.

Det dansfrämjande uppdraget som Dans i Sydost arbetar med har omorganiserats och uppdaterats under året. Dans i Sydost ska stärka dans som konstform genom strategiska metoder såsom publikutveckling, skapa mötesplatser för dans och samordna nätverk. Dans i Sydosts verksamhet riktas till barn och unga, icke-professionella utövare och professionella dansare och genomförs av Regionteatern Blekinge Kronoberg och Byteatern Kalmar länsteater. Att ge uppdraget till dessa aktörer har inneburit samordningsvinster och en tät kontakt mellan producerande och främjande funktioner. Under 2016 har detta bland annat möjliggjort att ungdomar i länet har fått ha workshops med professionella dansare (se även under dans).

KULTURRÅDET

6. Har de konst och kulturfrämjande verksamheterna haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Scenkonst Sydost består av Riksteatern Kalmar län, Kronoberg, Blekinge, Regionteatern Blekinge Kronoberg, Byteatern Kalmar länsteater samt Dans i Sydost. Genom att samplanera, informera varandra och omvärldsbevaka gemensamma frågor samt genomföra gemensamma insatser vill de skapa ett tätare samarbete för publikens, arrangörernas och scenkonstens bästa. Gemensam 3-årig verksamhetsplan finns. Nu när Byteatern och Regionteatern har fått uppdrag att verka genom Dans i Sydost har detta samarbete förstärkts.

Riksteatern södra Sverige (7-länsgruppen) består av de sex regionala riksteaterföreningarna i södra Sverige (Blekinge, Kalmar, Kronoberg, Skåne, Jönköping Halland och Västra Götaland). Tillsammans arrangerar de utbudsdagarna för Södra Sverige med cirka 300 arrangörer från teaterföreningarna i länen.

Riksteatern Kronoberg samarbetar med Bygdegårdarnas Riksförbund Kronoberg och Studieförbundet Vuxenskolan för gemensamma insatser för mer och bättre arrangerad scenkonst i länets bygdegårdar, för att nå en större publik.

Regional enskild arkivverksamhet

5. Sammanfatta den regionala enskilda arkivverksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Svaret bör beskriva verksamhetens arbete för att främja bevarande, tillhandahållande och levandegörande av det dokumentära kulturarvet samt allas möjlighet till bildning och kulturupplevelser. Svaret bör även beskriva verksamhetens utveckling av kvalitet och där så är relevant kopplas till övriga nationella kulturpolitiska mål.

Fortsatt utveckling av Kulturarvscentrum Småland genom nya lokaler, öppna magasin, utökad programverksamhet kring samlingar och arkiv, forskarservice och där igenom ökat tillgänglighet till samlingar och arkiv. Visningsmagasinet med företrädesvis etnologiskt material har utvecklats under året. Visningsverksamheten har varit stor och riktats till besökare i alla åldrar. För att bredda tillgängliggörandet av kulturarvet påbörjades arbetet med att färdigställa ytterligare ett visningsmagasin för den stora glassamling som innehåller 35 000 glas från 105 svenska glasbruk.

Kulturparken Småland har återuppbyggt arkiv och samlingar på Utvandrarnas hus och återupptagit forskningsförfrågningar rörande emigranter och andra frågor kring utvandringen. En speciell emigrantforskargrupp har skapats.

Det musikaliska kulturarvet inom Musik i Syd - Kronobergs verksamhet handhas till stora delar av Smålands musikarkiv, som utgör en viktig bas för traditions- och folkmusiken i södra Sverige. Arkivet har bl.a. påbörjat ett stort digitaliseringsprojekt för att rädda äldre ljudinspelningar.

KULTURRÅDET

6. Har den regionala enskilda arkivverksamheten haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Kulturparken Småland har samarbetat med The Glas Factory och Designarkivet i Pukeberg kring en förstudie rörande ett nationellt uppdrag för svensk glashantering. De samarbetar även med Växjö kommunarkiv kring lokaler och verksamhet på Kulturarvscentrum, gemensamma satsningar vid Arkivens dag och två öppna visningar av arkiv och öppna magasin årligen.

Smålands musikarkiv har etablerade kontakter med forskare inom verksamhetsområdet bl.a. vid Linnéuniversitetet, men även kontakter med kolleger vid andra institutioner i Norden.

Filmkulturell verksamhet**5. Sammanfatta den filmkulturella verksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.**

Svaret bör beskriva utveckling av verksamhetens kvalitet, gärna inom områden som pedagogik, visningsfrågor och produktion samt nya medier. Om så är relevant bör även verksamheten kopplas till det nationella kulturpolitiska målet om konstnärlig förnyelse och övriga nationella kulturpolitiska mål.

Tre Reaktor-stödda dokumentärer av kvinnor och om kvinnor har under årets visats på SVT - "I skuggan av oron", "Slåss som en tjej" och "Cizzi - en berättelse från andra sidan längtan". Reaktor har under året delat ut sammanlagt 280 000 kr i produktionsstöd till 14 filmprojekt. Ett projekt fick teknikstöd och ett projekt fick dramaturgistöd beviljat. Berättelserna som Reaktor valt att stödja omfattade vitt skiftande genrer och ämnen, allt från dansfilm med konstnärlig bakgrund till nutidsreportage och science fiction.

Reaktor Sydost har förmedlat skapande filmverksamhet med hög kvalité till regionens skolor genom förmedling av filmkultur genom att nyttja professionella filmskapare från regionen. Reaktor har ett nätverk av fristående yrkesverksamma filmare som fungerar som filmpedagoger för skapande insatser i skolan och på fritiden. De har arrangerat träffar för detta nätverk två gånger där erfarenhetsutbyte varit en bärande del.

Biograferna i regionen är digitala. Ett paradigmskifte pågår i och med detta. Fokus ligger på att utveckla biografen med syfte att nå ett större besöksunderlag. För detta krävs förmågan att läsa sig in i målgruppens behov och möta dessa. Vidare krävs ett stort personligt nätverk för att engagera och involvera olika lokala personer vid varje visning. Där i ligger framtidens utmaning och utveckling för biograferna. Reaktors filmkonsulenter bidrar som referens och ge input i de arbetsgrupper som drivs för biografutveckling på enskild biograf respektive i större grupperingar.

KULTURRÅDET

6. Har den filmkulturella verksamheten haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Reaktor Sydost har haft samverkan med Högskolan i Blekinge och Linnéuniversitet kring utbildning av studenter och kopplingar till näringslivet inom området rörlig media. I detta ingår pitchutbildning av deras studenter inom medieområdet.

Nationellt samverkar de med flera aktörer såsom Medierådet, Dyslexiförbundet, Filminstitutet och inte minst de andra regionala resurscentrumen för film. Film i Skåne och Kulturutveckling Film i Region Jönköpings län är deras tätaste samverkanspartners.

Internationellt har Reaktor Sydost samverkat med ICO och Into Film i Storbritannien. Reaktor varit i Cannes samt medverkat i en förstudie kring utbyte inom South Baltic Region. Utbytet syftar till ett gränsöverskridande utbyte mellan nationerna kring Östersjön och bygger mycket på kompetensutbyte mellan filmare, arrangörer, pedagoger och konsulenter. Under vintern har en projektansökan skrivits fram med de deltagande parterna.

Hemslöjdsfrämjande verksamhet

5. Sammanfatta den hemslöjdsfrämjande verksamhet som bedrivits av aktörer som tilldelats statliga medel inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Om så är relevant bör verksamheten kopplas till de nationella kulturpolitiska målen om främjande av kvalitet, konstnärlig förnyelse, ett levande kulturarv, allas möjlighet till bildning och övriga nationella kulturpolitiska mål.

Hemslöjdens målsättningar/prioriteringar under 2016 har varit att stärka samarbetet med annat politikområde, kulturområden, kommuner och studieförbund i länet. Varje år arrangerar och erbjuder Hemslöjden i Kronoberg kursverksamhet med både förnyelse och kurser som har en stark anknytning till kulturarvet. Kursdeltagarna har fått kunskaper i slöjdteknikers traditionella former och material.

Familjeslöjd för barn och vuxna tillsammans har genomförts på funkisfabriken i Älmhult. På Smålands kulturfestival som genomfördes i Kronoberg deltog Hemslöjden i Kronoberg med en slöjdverksamhet för hela familjen på IKEA muséet i Älmhult.

I projektet ”FRÅN ROT TILL BARR” har Hemslöjden i Kronoberg producerat en vandringsutställning om granens möjligheter och resurser. Granen som träslag är inte vanlig att använda i konstnärliga sammanhang eller slöjdsammanhang. De 26 deltagarna i utställningen representeras av slöjdare, konstnär, konsthantverkare. Även utställare från andra politikerområden, kulturområden och samhällskategorier finns med i utställningen. Projektet har utmanat alla deltagarna till att ta fram nya produkter från ett material som vanligtvis bara används till byggmaterial och pappersmassa. Utmaningen har resulterat i att ett flertal helt nya produkter tagits fram

KULTURRÅDET

6. Har den hemslöjdsfrämjande verksamheten haft mer omfattande samarbeten/samverkan med andra aktörer? Med vilka? Vad har uppnåtts genom samarbetet/samverkan?

Andra aktörer kan vara andra kulturaktörer i det egna länet, kulturaktörer i andra län, det fria kulturlivet, civilsamhällets organisationer eller verksamheter inom andra områden.

Hemslöjden i Kronoberg län har haft ett omfattande samarbete inom projektet "FRÅN ROT TILL BARR". Samarbete kring barnverksamhet, visning av utställningen och speciella arrangemang på Ljungbergsmuséet. Även större samarbete med Södra skog och Linnéuniversitetet i projektet.

Under året har Hemslöjden i Kronoberg ett nytt samarbete med Växjö & Co och Svenska Vävrådet inför den nationella Vävmassan 21-23 september 2017. Samarbete har också inletts med hemslöjdskonsulent/utvecklare i Smålandslänen inför en gemensam utställning under Vävmassan. 2015 gjorde Hemslöjden i Kronoberg och Växjö & Co en ansökan till Svenska Vävrådet om att få arrangera den nationella Vävmassan 2017. Ansökan antogs 2016 och arbetet kunde påbörjas. Vävmassan arrangeras vart tredje år med mellan 5000–10000 besökare.

Övrig information och synpunkter

4

**Uppföljning 2016 års verksamhet studieförbund (inkl.
fördelning 2017) 16RK2431**

Kulturnämnden

Uppföljning 2016 års verksamhet studieförbund (inkl. fördelning 2017)

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att notera informationen till protokollet

Sammanfattning

Kulturnämnden har beslutat om ett nytt bidragssystem för studieförbund (§24 KN 2017). Det nya bidragssystemet tillämpas vid 2017 års fördelning till studieförbunden.

Beräkning av 2017 års fördelning i enlighet med det nya bidragssystemet pågår tillsammans med genomgång av studieförbundens redovisning av föregående års verksamhet.

Vid kulturnämndens sammanträde 22 juni görs en muntlig sammanfattning av studieförbundens redovisning. I samband med detta presenteras även utfallet av fördelningen 2017.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

5

Månadssammandrag april och maj 2017 17RK110

Kulturnämnden

Månadssammandrag april och maj 2017

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att Kulturnämnden beslutar

att godkänna Månadssammandrag april och maj 2017 samt att överlämna dem till regionstyrelsen för information

Sammanfattning

Det ekonomiska resultatet för maj 2017 uppgår till +1 369 tkr, vilket beror på att utbetalning inte skett till ungdomsorganisationerna eller studieförbunden och egna medel inte har utnyttjats. Periodisering av budget har ej skett enligt detta. Det har inte skett någon resultatförändring mellan april och maj. Verksamheten löper enligt plan.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Månadssammandrag april 2017
Månadssammandrag maj 2017

MÅNADS- SAMMANDRAG

KULTURNÄMND

APRIL 2017

REGION
KRONOBERG

Resultat KN

Resultaträkning exkl proj (tkr)	Månad – APRIL (ack)			Rullande	Årsbudget	Prognos
	Utfall ack	Budget Ack	Differens	12 mån	2017	Budgetavv
Förvaltning	-897	-1 273	375	-2 255	-3 758	0
Driftstöd, utv medel	-16 478	-17 428	950	-50 531	-52 283	0
Totalsumma	-17 375	-18 700	1 325	-52 785	-56 041	0

Kommentar: Ett överskott har genererats t o m april vilket bl a beror på att utbetalning till ungdomsorganisationerna och studieförbund inte har gjorts ännu samt att egna projektmedel ej nyttjats. Alla kostnader är inte upparbetade på förvaltningen delvis beroende på en partiell föräldraledighet.

Sjukfrånvaro KN (i procent av ordinarie arbetstid)

	APR 2017			APR 2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Kulturstaben totalt	1,6	1,6	0,0	2,7	2,7	0,0
Region Kronoberg	6,1	6,9	3,5	5,8	6,4	4,1

Kommentar: Sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad.

MÅNADS- SAMMANDRAG

KULTURNÄMND

MAJ 2017

REGION
KRONOBERG

Resultat KN

Resultaträkning exkl proj (tkr)	Månad – MAJ (ack)			Rullande	Årsbudget	Prognos
	Utfall ack	Budget Ack	Differens	12 mån	2017	Budgetavv
Förvaltning	-1 120	-1 596	476	-2 365	-3 758	0
Driftstöd, utv medel	-20 891	-21 785	893	-49 939	-52 283	0
Totalsumma	-22 011	-23 380	1 369	-52 304	-56 041	0

Kommentar: Ett överskott har genererats t o m maj vilket bl a beror på att utbetalning till ungdomsorganisationerna och studieförbund inte har gjorts ännu samt att egna projektmedel ej nyttjats. Budgeten är inte periodiserad enl detta. Alla kostnader är inte upparbetade på förvaltningen delvis beroende på en partiell föräldraledighet. Verksamheten löper enl plan och prognosen är att resultatet ska följa budget under året.

Sjukfrånvaro KN (i procent av ordinarie arbetstid)

	MAJ 2017			MAJ 2016		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Kulturstaben totalt	1,3	1,3	0,0	2,2	2,2	0,0
Region Kronoberg	5,9	6,6	3,3	5,6	6,1	3,9

Kommentar: Sjukfrånvaron är inte arbetsrelaterad. Den ligger betydligt lägre än i Region Kronobergs totalt men är svår att jämföra eftersom förvaltningen är så liten.

6

**Remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län
2018-2020 16RK1603**

Kulturnämnden

Remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna förslag till remissutgåva av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020

att omedelbar justering sker i samband med kulturnämndens sammanträde

Sammanfattning

Under 2017 revideras den regionala kulturplanen för Kronobergs län. Den reviderade kulturplanen omfattar 2018 - 2020. Kulturplanen är styrdokument för det kulturpolitiska området och omfattar hela det regionala kulturansvaret inklusive den regionala kulturverksamhet som får statsbidrag i enlighet med kultursamverkansmodellen. Arbetet med regionala kulturplaner styrs av en statlig förordning *Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet* som har förtydligats av Kulturrådet genom *Riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner*. Båda dessa dokument biläggs ärendet. I Netpublicator är även regionerna inom Regionsamverkan Sydsveriges kulturplaner tillgängliggjorda.

Förslag till remissutgåva av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 syftar till att uppnå den kulturpolitiska visionen *ett kulturliv med bredd och spets* genom fyra prioriterade utvecklingsområden:

- Kronoberg ska ha en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet
- Kronoberg ska vara en internationell arena för det muntliga berättandet
- Kronoberg ska vara ledande i arbetet med yttrandefrihet och ha en starkt infrastruktur för litteratur och läsfrämjande
- Kronobergs infrastruktur för bild- och formområdet ska stärkas

Förslag till remissutgåva av kulturplanen innehåller även tre fördjupningar. Fördjupningarna behandlar kulturplanens sammanhang, den kulturella infrastrukturen i Kronoberg samt metoder för att forma och genomföra kulturplanen. En layoutad version av förslag till remissutgåva presenteras på sammanträdet.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Beskrivning av remissförfarande Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
Förslag till remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
Följebrev till remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020
Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet
Riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner.

Beskrivning av remissförfarande Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020

Bakgrund

Under 2017 reviderar Region Kronoberg den regionala kulturplanen för Kronobergs län. Den reviderade kulturplanen omfattar 2018-2020. Kulturplanen är styrdokument för det kulturpolitiska området och omfattar hela det regionala kulturansvaret inklusive den regionala kulturverksamhet som får statsbidrag i enlighet med kultursamverkansmodellen. För att en region ska få fördela statsbidrag till regional kulturverksamhet utarbetas en flerårig regional kulturplan. Arbetet med regionala kulturplaner styrs av en statlig förordning *Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet* som har förtydligats av Kulturrådet genom *Riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner*.

Process

Kulturnämnden beslutade om en processplan för revideringen i oktober 2016 §55/2016 som har styrt arbetet. Remissutgåvan av kulturplanen har reviderats tillsammans med kommuner, det professionella kulturlivet och det civila samhället genom följande dialoger:

DIALOGER

Tidpunkt	Dialog	Intressenter
9 september	Kommunalt forum	Förtroendevalda med kulturansvar i kommuner och region
September - oktober	Verksamhetssamtal	Verksamheter med regionalt anslag
14 december	Workshop kring kulturpolitisk vision	Kulturnämndens ledamöter
2-3 februari	Regiondagarna	Förtroendevalda och tjänstepersoner i kommuner och region
6 februari	Regionsamverkan Sydsverige	Regionala förtroendevalda med kulturansvar inom Regionsamverkan Sydsverige
16 februari	Kommunalt forum	Förtroendevalda med kulturansvar i kommuner och region
16 februari	Kulturforum	Förtroendevalda och tjänstepersoner med kulturansvar i kommuner och region, det professionella kulturlivet och civilsamhället
20 april	Kommunalt forum i samband med Kulturnämndens ordinarie sammanträde	Förtroendevalda med kulturansvar i kommuner och region
24 april	Workshop kring kulturpolitiska prioriteringar	Kulturnämndens ledamöter

25 april	Regionsamverkan Sydsverige	Regionala förtroendevalda med kulturansvar inom Regionsamverkan Sydsverige
15 juni	Vårforum	Förtroendevalda och tjänstepersoner med kulturansvar i kommuner och region, det professionella kulturlivet och civilsamhället samt intressenter för Länstransportplanen

Remissutgåvan av kulturplanen har arbetats fram i enlighet med förordningen för kultursamverkansmodellen och Gröna tråden, Region Kronobergs metod för att driva hållbart regionalt utvecklingsarbete. En layoutad version av remissutgåvan presenteras på kulturnämndens sammanträde. I NetPublicator har regionerna inom Regionsamverkan Sydsveriges kulturplaner tillgängliggjorts.

Remissförfarande

Tidpunkt	Dialog
22 juni	Beslut om Remissutgåva i Kulturnämnden
22 juni – 10 september	Remissperiod Remissutgåvan tillgängliggörs på www.kulturplankronoberg.se och www.regionkronoberg.se/gronakronoberg direkt efter beslut. Remissyttrande kan lämnas via post eller direkt på www.regionkronoberg.se/gronakronoberg i enlighet med <i>Följebrev till remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020</i> . Svaren behandlas lika oavsett på vilket sätt de kommer in.
11 september – 12 oktober	Sammanställning av slutversion av kulturplanen
12 oktober	Beslut om Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 i Kulturnämnden
24 oktober	Beslut om Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 i Regionstyrelsen
8 november	Beslut om Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 i Regionfullmäktige
8 november	Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020 skickas till Kulturrådet

Till kommuner i Kronobergs län, det professionella kulturlivet, det civila samhället, Länsstyrelsen i Kronobergs län och Linnéuniversitetet.

Remissutgåva av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018 - 2020

Bakgrund

Under 2017 reviderar Region Kronoberg den regionala kulturplanen för Kronobergs län. Den reviderade kulturplanen omfattar 2018 - 2020. Kulturplanen är styrdokument för det kulturpolitiska området och omfattar hela det regionala kultursvaret inklusive den regionala kulturverksamhet som får statsbidrag i enlighet med kultursamverkansmodellen.

Remissutgåvan av kulturplanen har arbetats fram i enlighet med förordningen för kultursamverkansmodellen och Gröna tråden, Region Kronobergs metod för att driva hållbart regionalt utvecklingsarbete. Kulturplanen tas fram och genomförs tillsammans med kommuner, det professionella kulturlivet och det civila samhället. Arbetet går att följa via www.kulturplankronoberg.se.

Efter beslut i kulturnämnden finns det möjlighet att lämna remiss på kulturplanen. Region Kronoberg välkomnar särskilt remissyttranden från kultursamverkansmodellens intressenter: kommuner i Kronobergs län, det professionella kulturlivet, det civila samhället, Länsstyrelsen i Kronobergs län och Linnéuniversitetet.

Efter remissbehandling skall beslut om kulturplan fattas av regionfullmäktige den 8 november och kulturplanen ska vara Kulturrådet tillhanda i början av november. Inkomna remissyttranden tillgängliggörs på www.kulturplankronoberg.se.

Följande frågor ställs till remissutgåvan

- Fungerar kulturplanen som ett bra underlag för ert utvecklingsarbete? För gemensam dialog och samverkan?
- Är utmaningar och prioriterade utvecklingsområden relevanta? Lyfts rätt frågor fram? Vad saknas?
- Under remissperioden efterfrågas särskilt kommunernas inspel kring om det prioriterade utvecklingsområdet bidrar till några specifika mål på kommunal nivå

Lämna remissyttrande

Remissyttrande kan lämnas till och med den **10 september 2017**.

Per post:

Region Kronoberg
351 88 Växjö

Markera remissyttrandet med **16RK1603**.

Digitalt

På webbplatsen för Gröna Kronoberg 2025

www.regionkronoberg.se/gronakronoberg går det att ladda ner remissutgåvan.

Där finns även en flik där remissyttrande kan lämnas direkt.

Med vänlig hälsning

Ragnar Lindberg

Kulturnämndens ordförande

Bifogat: Remissutgåva av Regional kulturplan för Kronobergs län 2018 – 2020

Sändlista:

Alvesta kommun
Lessebo kommun
Ljungby kommun
Markaryds kommun
Tingsryds kommun
Uppvidinge kommun
Växjö kommun
Älmhults kommun

Berättarnätet Kronoberg
Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg
Dans i Sydost
Det fria ordets hus
Hemslöjden i Kronobergs län
Italienska palatset
Kronobergs läns hembygdsförbund
Kulturparken Småland
LinneaTeatern
Ljungbergsmuseet
Musik i Syd
Reaktor Sydost
Regionteatern Blekinge Kronoberg
Riksteatern Kronoberg
Smålands Konstarkiv

Centrumbildningar
Intresseorganisationer för professionella kulturskapare

ABF Kronoberg
Folkuniversitetet Region Syd
Ibn Rushd distrikt Östra
Kulturens Bildningsverksamhet Region Syd
NBV Sydost
Medborgarskolan Region Öst
Sensus Småland Öland
SISU
Smålands Idrottsförbund
Studiefrämjandet i Kronoberg
Studieförbundet Vuxenskolan Kronoberg
Studieförbundet Bilda Sydost

Riksförbund för nationella minoriteter
Intresseorganisationer för det civila samhället

Linnéuniversitetet
Länsstyrelsen i Kronobergs län

2017-06-05

Förslag till remissutgåva Regional kulturplan för Kronobergs län 2018-2020

Innehållsförteckning

Förord

Region Kronobergs prioriterade utvecklingsområden 2018-2020

Region Kronoberg prioriterar fyra utvecklingsområden för att utveckla kulturområdet i Kronobergs län 2018-2020. Här beskrivs var Kronobergs län ska vara på kulturområdet år 2020 och vilka konkreta utvecklingsinsatser som tar oss dit.

Kronoberg ska ha en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet
 Kronoberg ska vara en internationell arena för det muntliga berättandet
 Kronoberg ska vara ledande i arbetet med yttrandefrihet och infrastrukturen för litteratur och läsfrämjande ska stärkas
 Kronobergs infrastruktur för bild- och formområdet ska stärkas
 Gemensamma sydsvenska prioriteringar

Kultur och kulturpolitik – kulturplanens sammanhang

För läsaren som vill fördjupa sig i bakgrunden till en regional kulturplan och vad den resulterar i. Denna del innehåller definitioner av viktiga begrepp på det kulturpolitiska området och en sammanfattning av vem som ansvarar för vad i kulturpolitiken på nationell, regional och kommunal nivå.

Vad är en regional kulturplan?
 Kultursamverkansmodellen
 Vad blir resultatet av en kulturplan?
 Kulturdefinition
 Kulturens egenvärde och armlängds avstånd
 Nationell, regional och kommunal kulturpolitik – vem ansvarar för vad?

Den kulturella infrastrukturen i Kronoberg

För läsaren som vill fördjupa sig i den kulturella infrastrukturen i Kronobergs län. Denna del beskriver utmaningar på respektive konstområde och utgör den nulägesanalys som ligger till grund för de prioriterade utvecklingsområdena 2018-2020.

Centrala utmaningar på kulturområdet i Kronoberg
 Teater och dans i Kronoberg
 Musik i Kronoberg
 Kulturarv och kulturmiljö i Kronoberg
 Muntligt berättande i Kronoberg
 Litteratur och läsfrämjande i Kronoberg
 Film i Kronoberg
 Bild- och formkonst i Kronoberg
 Hemslöjd i Kronoberg
 Det civila samhället och folkbildningen i Kronoberg

Så formas och genomförs kulturplanen

För läsaren som vill fördjupa sig i hur det går till när Region Kronoberg formar och genomför en regional kulturplan tillsammans med kultursamverkansmodellens intressenter. Här beskrivs också hur hållbart regionalt utvecklingsarbete bedrivs och de verktyg Region Kronoberg använder för att förverkliga målen i kulturplanen.

Gröna tråden – en metod för hållbart regionalt utvecklingsarbete
 Dialogmodell och kultursamverkansmodellens intressenter
 Uppföljning av kulturplanen
 Hållbarhetsperspektiv
 Ekonomiska verktyg för att genomföra kulturplanen
 Relation till andra strategier

Förord

Kommentar till remissutgåvan: Denna text skrivs efter remissperioden. Förordet anger den regionala kulturpolitiska ambitionen kopplat till vision och prioriterade utvecklingsområden.

Region Kronobergs prioriterade utvecklingsområden 2018-2020

Region Kronobergs kulturpolitiska vision – ett kulturliv med bredd och spets – blir verklighet genom de aktörer som tillsammans utgör den kulturella infrastrukturen i Kronobergs län: Region Kronoberg, länets kommuner, det professionella kulturlivet, det civila samhället, nationella myndigheter och akademi. Kulturplanen förverkligas både genom aktörernas ordinarie verksamhet och genom utvecklingsarbete.

För att utveckla den befintliga kulturella infrastrukturen så prioriterar Region Kronoberg även fyra utvecklingsområden:

- Kronoberg ska ha en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet
- Kronoberg ska vara en internationell arena för det muntliga berättandet
- Kronoberg ska vara ledande i arbetet med yttrandefrihet och infrastrukturen för litteratur och läsfrämjande ska stärkas
- Kronoberg ska ha en stärkt infrastruktur för bild- och formområdet

De prioriterade utvecklingsområdena kommer att prägla det regionala utvecklingsarbetet på kulturområdet 2018-2020. Arbetet konkretiseras och följs upp genom den årliga verksamhetsplanen för Region Kronobergs kulturnämnd samt konkreta handlingsplaner på förvaltningsnivå. En viktig erfarenhet från tidigare kulturplaner är behov av flexibilitet. Därför är insatserna som beskriver vad som ska hända 2018-2020 processinriktade och kan komma att förändras under perioden för att uppnå målen.

Alla insatser ska bidra till de nationella och regionala kulturpolitiska målen och kvalitetssäkras utifrån ett hållbarhetsperspektiv, med särskilt fokus på barn och unga, mångfald, jämställdhet och tillgänglighet.

Utvecklingsområdena innehåller både styrkeområden och områden som behöver utvecklas i Kronoberg. De svarar upp mot några av de möjligheter och utmaningar som formulerats i dialog med kultursamverkansmodellens intressenter i Kronobergs län.

Kronoberg ska ha en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet

Kronoberg är ett glesbefolkat län och möjligheterna för invånarna att utöva kultur och ta del av det gemensamt finansierade kulturutbudet varierar. Det kan handla om skillnader i individers intresse av kultur, men också strukturella förutsättningar som finns för olika grupper att utöva och ta del av kultur. Möjligheterna påverkas av faktorer som ålder och utbildningsnivå, var i länet man bor, kulturpolitiska förutsättningar på kommunal nivå, ett fungerande och väl utvecklat arrangörskap samt tillgång till lokaler, mötesplatser och kollektivtrafik.

För att hantera den här utmaningen har kulturorganisationer med regionala uppdrag utvecklat strategier för samverkan och uppsökande verksamhet för att göra kulturen mer rörlig. Den uppföljning som årligen görs visar att det strategiska arbetet med kultur i hela länet är ett styrkeområde och en framgångsfaktor i Kronoberg. Samtidigt signalerar uppföljningen att det är ett område som riskerar att försvagas framöver.

Utvecklingsarbetet för kultur i hela länet behöver dock balanseras mot möjligheterna att arbeta för konstnärlig förnyelse och kvalitet för att uppnå båda delarna i den kulturpolitiska visionen ett kulturliv med bredd och spets.

Var ska Kronoberg vara 2020?

År 2020 erbjuder Kronobergs län många platser för kultur. Genom stärkt samverkan med kommunerna och det civila samhället, nätverk och erfarenhetsutbyten har kulturorganisationer

med regionala uppdrag vidareutvecklat sitt strategiska arbete för att tillgängliggöra kultur i hela länet med utgångspunkt i de lokala förutsättningarna.

År 2020 möter länets invånare kultur digitalt och på okonventionella arenor. Utvecklingsarbetet har bidragit till att också invånare som inte själva aktivt tar del av kultur erbjuds möjlighet att möta den i vardagen.

År 2020 är Kronobergs metoder för att tillgängliggöra kultur för länets invånare efterfrågade. En framgångsfaktor i arbetet är att kommunernas mottagarkapacitet på lokal nivå har stärkts för att möta upp kulturorganisationernas metodutveckling.

KULTURPOLITISKA MÅL

Regionala kulturpolitiska mål	Indikatorer på regional nivå	Nationella kulturpolitiska mål	Kommunala kulturpolitiska mål
Kronoberg ska ha en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet	Ökad geografisk spridning av kultur Andelen regionala kulturaktiviteter i länets kommuner ska ligga i nivå med befolkningen Ökat deltagande Högre andel av grupper som enligt kulturvaneundersökningen är underrepresenterade tar del av och utövar kultur Befolkningen ska öka Mellan 2014-2025 ska befolkningstillväxten i länet överstiga medianen för riket	Prioriteringen bidrar till att främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor Prioriteringen bidrar till att särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur	Under remissperioden efterfrågas särskilt kommunernas inspel kring om det prioriterade utvecklingsområdet bidrar till några specifika mål på kommunal nivå

Vad ska hända 2018-2020?

För att nå målet med en kulturell infrastruktur som är tillgänglig i hela länet så kommer Region Kronoberg att samarbeta med berörda aktörer kring till exempel:

- Kunskaps- och erfarenhetsutbyte för kulturorganisationer med regionala uppdrag för att vidareutveckla och sprida metoder som tillgängliggör kultur i hela länet
- Mottagarkapacitet på kommunal nivå
- Samverkan mellan kulturorganisationer med regionala uppdrag, folkbildningen och det civila samhället
- Kultur på okonventionella arenor och platsspecifik kultur med utgångspunkt i lokala förutsättningar
- Digitalisering, både vad gäller ökad tillgänglighet och konstnärlig utveckling
- Förutsättningar för det civila samhället på lokal nivå med särskilt fokus på stödsystem och platser för kultur
- Samverkan mellan olika aktörer och politikområden; utveckla formerna för kultur i skola, vård och omsorg samt stärka kopplingen till samhällsplanering

Hur ska insatserna genomföras?

Insatserna genomförs inom ramen för berörda aktörers ordinarie uppdrag samt genom utvecklingsmedel.

Kronoberg ska vara en internationell arena för det muntliga berättandet

Kronoberg har en unik berättartradition. Berättarnätet Kronoberg har sitt säte i Ljungby och verksamhet i Sagobygden som utgörs av Alvesta, Ljungby och Älmhults kommuner. Berättarnätet Kronoberg är part i det nationella arbetet med att tillämpa Unescos konvention om trygghet av det immateriella kulturarvet. Under 2017 har Sverige ansökt om att Kronobergs muntliga berättartradition, med Berättarnätet Kronoberg och Sagobygden i spetsen, ska bli landets första goda exempel i UNESCO:s register för trygghet av det immateriella kulturarvet.

Var ska Kronoberg vara 2020?

År 2020 är Kronoberg en nationell och internationell samarbetspart i frågor som rör det immateriella kulturarvet med inriktning på det muntliga berättandet. Kronoberg uppmärksammas för sitt arbete med det platsspecifika immateriella kulturarv som är unikt för länet och de metoder som utvecklats av Berättarnätet Kronoberg. Kronobergs utveckling på området har även bidragit till att stärka det immateriella kulturarvet som konstform på nationell nivå.

År 2020 har en stabil grund skapats för att göra det muntliga berättandet till en profilfråga för Kronoberg. Sagobygdens kommuner arbetar tillsammans för att använda den muntliga berättartraditionen som en gemensam resurs och inspirerar till sektorsövergripande samverkan kring invånarnas egna berättelser, arbete med demokrati och integration samt besöksnäring.

KULTURPOLITISKA MÅL

Regionala kulturpolitiska mål	Indikatorer på regional nivå	Nationella kulturpolitiska mål	Kommunala kulturpolitiska mål
Kronoberg ska vara en internationell arena för det muntliga berättandet	Ökad internationalisering Antal nationella och internationella utbyten och samverkan ökar i Berättarnätet Kronobergs verksamhet Ökat deltagande Fler invånare och besökare tar del av Berättarnätet Kronobergs verksamhet	Prioriteringen bidrar till att främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas Prioriteringen bidrar till att främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan	Under remissperioden efterfrågas särskilt kommunernas inspel kring om det prioriterade utvecklingsområdet bidrar till några specifika mål på kommunal nivå

Vad ska hända 2018-2020?

För att nå målet att bli en internationell arena för det muntliga berättandet kommer Region Kronoberg att samarbeta med berörda aktörer kring till exempel:

- Berättarnätet Kronobergs förutsättningar att verka på en lokal, regional, nationell och internationell arena och sprida erfarenheter och metoder
- Kompetensutveckling kring den muntliga berättartradition som finns i Kronoberg samt invånare och besökares möjligheter att ta del av och utöva den
- Kompetensutveckling för professionella kulturskapare på området för att säkerställa utveckling och konstnärlig förnyelse
- Samverkan mellan olika aktörer och politikområden; utveckla formerna för kultur i skola, vård och omsorg samt stärka kopplingen till besöksnäring

Hur ska insatserna genomföras?

Insatserna genomförs inom ramen för berörda aktörers ordinarie uppdrag samt genom utvecklingsmedel. Ambitionen är även att under perioden arbeta för en utökad kommunal, regional och statlig finansiering.

Kronoberg ska vara ledande i arbetet med yttrandefrihet och infrastrukturen för litteratur och läsfrämjande ska stärkas

Kronobergs län bär på ett rikt litterärt arv och värnandet av det fria ordet har en särskilt stark ställning i länet. Många skriver i Kronoberg och länet har flest bibliotek per invånare i landet. Litteratur som konstform har stor betydelse för ett demokratiskt samhälle och det är viktigt att lyfta fram den konstnärliga utvecklingen och förutsättningarna för professionella kulturskapare på området. Att särskilt värna det fria ordet, demokrati och yttrandefrihet är viktigt för att skapa mångfald och möten mellan olika människor och berättelser, särskilt i ett län med de demografiska utmaningar som Kronoberg står inför.

Var ska Kronoberg vara 2020?

År 2020 lyfts Kronobergs metodiska arbete med yttrandefrihet som ett gott exempel för att möta några av de utmaningar som skrivande och debatt medför i ett globaliserat och digitaliserat samhälle. Verksamheten i Det fria ordets hus har utvecklats till en resurs i det kommunala arbetet med yttrandefrihet, framförallt för barn och unga, vilket bidragit till att stärka kopplingen mellan länets litterära arv, samtida litteratur och invånarnas egna uttryck.

År 2020 står frågor om yttrandefrihet och litteratur högt på agendan i Kronoberg. Länet håller på att utvecklas till en plats som professionella författare väljer att verka på. Strategiska utvecklingsinsatser har bidragit till att förbättra villkoren för författare i länet och Kronoberg är en självklar plats för både skrivande och läsande.

År 2020 har bibliotekens roll som lokala mötesplatser stärkts vilket bidrar till att skapa öppna och hållbara livsmiljöer i Kronoberg. Biblioteksrummet har utvecklats och innovativa lösningar skapats för att främja läsande och möta invånarnas behov.

KULTURPOLITISKA MÅL

Regionala kulturpolitiska mål	Indikatorer på regional nivå	Nationella kulturpolitiska mål	Kommunala kulturpolitiska mål
Kronoberg ska vara ledande i arbetet med yttrandefrihet och infrastrukturen för litteratur och läsfrämjande ska stärkas	Det fria ordets hus som regional resurs Aktiviteter utanför Växjö kommun ska öka Författares villkor Fler författare bosätter sig i länet och inkomstnivån för yrkesgruppen ökar Invånarnas läsvanor Antalet invånare som läser och utlåning på bibliotek ska vara större än i riket	Prioriteringen bidrar till att främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor Prioriteringen bidrar till att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse Prioriteringen bidrar till att särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur Prioriteringen bidrar till att alla i Sverige, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ska ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha	Under remissperioden efterfrågas särskilt kommunernas inspel kring om det prioriterade utvecklingsområdet bidrar till några specifika mål på kommunal nivå

	tillgång till litteratur av hög kvalitet	
--	--	--

Vad ska hända 2018-2020?

För att nå målet att vara ledande i arbetet med yttrandefrihet och stärka infrastrukturen för litteratur och läsfrämjande kommer Region Kronoberg att samarbeta med berörda aktörer kring till exempel:

- Yttrandefrihet, det litterära arvet och invånarnas egna uttryck på lokal nivå
- Förutsättningar för en regional fristadsmodell anpassad efter Kronobergs förutsättningar
- Samordning av arbetet med litteratur och läsfrämjande och interregionala samarbeten, erfarenhetsutbyten och utvecklingsprojekt
- Villkoren för professionella författare i Kronoberg, nätverk och kompetensutveckling
- Innovationsarbete på biblioteksområdet för att främja läsande och stärka biblioteken som lokala mötesplatser
- Samverkan mellan olika aktörer och politikområden; utveckla formerna för kultur i skola, vård och omsorg, stärka kopplingen till näringsliv (företagsfrämjande stödsystem) samt till folkhälsa (små barns språkutveckling och läsfrämjande inom idrottsrörelsen)

Hur ska insatserna genomföras?

Insatserna genomförs inom ramen för berörda aktörers ordinarie uppdrag samt genom utvecklingsmedel.

Kronobergs infrastruktur för bild- och formområdet ska stärkas

I Kronoberg finns en historia av att arbeta med formgivning och konsthantverk i trä och glas. Länets utveckling för ett vitalt konstliv sker genom ett utforskande där tradition och nyskapande möts. Idag pågår ett undersökande och omprövande om vad platsen Småland är utifrån ett lokalt och regionalt sammanhang, ofta i samarbeten mellan olika konstnärliga discipliner. En brokighet av aktörer bidrar tillsammans med att skapa ett utbud för publik och deltagare att ta del av konst - museer, gallerier, konstrundor, föreningsliv, festivaler, konstlabb, workshops, performance och events.

Var ska Kronoberg vara 2020?

År 2020 finns det platser för samtal och möjligheter till kompetensutveckling för höjd kunskapsnivå och ökad kapacitet utifrån de olika aktörernas förutsättningar. Kronobergs roll som partner för internationella utvecklingsinsatser har stärkts tillsammans med regionerna i Sydsverige. Länets invånare och besökare har större möjligheter att ta del av en mångfald av bild- och formupplevelser och konstnärliga uttryck.

År 2020 finns fler möjligheter för bild- och formkonstnärer genom konstnärliga projekt, arenor för bild- och form samt residensverksamhet, där konstnärer kan fördjupa sitt arbete genom att vistas på plats under en begränsad tid. Förutsättningarna för återväxt har förbättrats och länet fortsätter utvecklas till en spännande plats som professionella konstnärer väljer att verka på.

År 2020 kan barn och unga i hela länet ta del av konst, både genom att ta del av professionella konstnärers arbete och möjligheter att skapa själva. Den konstpedagogiska verksamheten i länet tar tillvara potentialen i samtida konstnärliga uttryck.

KULTURPOLITISKA MÅL

Regionala kulturpolitiska mål	Indikatorer på regional nivå	Nationella kulturpolitiska mål	Kommunala kulturpolitiska mål
Kronobergs infrastruktur för bild- och formområdet ska stärkas	Ökad samverkan Antal interregionala, nationella och internationella utbyten och samverkan ökar Konstnärers villkor Fler bild- och formkonstnärer bosätter sig i länet och inkomstnivån för yrkesgruppen ökar Geografisk spridning av konstpedagogik för barn och unga Den konstpedagogiska verksamheten ska nå barn och unga i hela länet	Prioriteringen bidrar till att främja kvalitet och konstnärlig förnyelse Prioriteringen bidrar till att främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan Prioriteringen bidrar till att särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur Prioriteringen bidrar till att arkitektur, formgivning och design ska ges goda förutsättningar för sin utveckling	Under remissperioden efterfrågas särskilt kommunernas inspel kring om det prioriterade utvecklingsområdet bidrar till några specifika mål på kommunal nivå

Vad ska hända 2018-2020?

För att nå målet att stärka infrastrukturen för bild- och formområdet så kommer Region Kronoberg att samarbeta med berörda aktörer kring till exempel:

- Samverkansformer mellan aktörer inom bild- och formområdet i länet och verksamhetsutveckling för kulturorganisationer med regionala uppdrag
- Möjligheter för nya initiativ och aktörer att bidra till att utveckla infrastrukturen för bild- och formområdet i Kronoberg
- Villkoren för professionella bild- och formkonstnärer i Kronoberg, nätverk och kompetensutveckling
- Interregionala samarbeten, erfarenhetsutbyten och utvecklingsprojekt
- Utveckling av den konstpedagogiska verksamheten för barn och unga
- Samverkan mellan olika aktörer och politikområden; utveckla formerna för kultur i skola, vård och omsorg, stärka kopplingen till näringsliv (företagsfrämjande stödsystem) samt till samhällsplanering (offentlig gestaltning)

Hur ska insatserna genomföras?

Insatserna genomförs inom ramen för berörda aktörers ordinarie uppdrag samt genom utvecklingsmedel. Ambitionen är även att under perioden arbeta för en utökad statlig finansiering vad gäller samordning av bild- och formområdet.

Gemensamma sydsvenska prioriteringar

Regionsamverkan Sydsverige är ett samarbetsorgan för de sex sydligaste regionerna i Sverige; Blekinge, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Skåne. Regionsamverkan Sydsverige arbetar för långsiktigt hållbar utveckling för Sydsverige. På kulturområdet sker samarbetet på

politisk nivå i ett kulturutskott med regionala kulturpolitiker och på tjänstemannanivå med regionalt ansvariga tjänstepersoner.¹

Kulturutskottet arbetar för att skapa en grund för strategiskt kunskapsutbyte samt för att stimulera till samarbeten inom prioriterade utvecklingsområden. Kulturutskottet har enats om tre sydsvenska kulturpolitiska prioriteringar som beskrivs i ett positionspapper.²

¹ Läs mer på www.regionsamverkan.se

² Lägg till när positionspapperet är antaget

Kultur och kulturpolitik – kulturplanens sammanhang

Vad är en regional kulturplan?

Kulturplanen är styrdokument för det kulturpolitiska området och omfattar hela det regionala kulturansvaret inklusive den regionala kulturverksamhet som får statsbidrag i enlighet med *kultursamverkansmodellen*. För att en region ska få fördela statsbidrag till regional kulturverksamhet utarbetas en flerårig regional kulturplan.

Arbetet med regionala kulturplaner styrs av en statlig förordning. Kulturplanen tas fram och genomförs tillsammans med kommuner, det professionella kulturlivet³ och det civila samhället.⁴ En kulturplan är styrande för vissa aktörer och stödjande för andra. Kulturplanen är en av de understrategier som bidrar till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin för Kronobergs län – Gröna Kronoberg 2025. Kulturplanen har arbetats fram i enlighet med förordningen för kultursamverkansmodellen och Gröna tråden, Region Kronobergs metod för att driva hållbart regionalt utvecklingsarbete.

Kultursamverkansmodellen

Nationell kulturpolitisk reform som infördes 2011 för att skapa ett ökat utrymme för regionala prioriteringar och variationer. Kronobergs län ingår sedan 2012. Region Kronoberg ansvarar för att fördela statsbidrag i enlighet med förordningen om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Fördelningen ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt främja en god tillgång för länets invånare till:

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
2. museiverksamhet,
3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
4. konst- och kulturfrämjande verksamhet,
5. regional enskild arkivverksamhet,
6. filmkulturell verksamhet, och
7. främjande av hemslöjd.

Kulturrådet ansvarar för kultursamverkansmodellen, dialog med de regioner som ingår samt uppföljning av den regionala kulturverksamhet som sker inom modellen. Med utgångspunkt i de regionala kulturplanerna beslutar Kulturrådets styrelse årligen om hur statsbidraget ska fördelas till regionerna efter samråd med Samverkansrådet. I Samverkansrådet ingår ett flertal myndigheter och organisationer på kulturområdet: Konstnärsnämnden, Kungliga biblioteket, Länsstyrelserna (genom länsstyrelsen i Halland), Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksteatern, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet och Svenska filminstitutet.

Ansvar för att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder inom kulturområdet på nationell nivå, till exempel kultursamverkansmodellens effekter, ligger på Myndigheten för kulturanalys.

Vad blir resultatet av en kulturplan?

Det här är den tredje regionala kulturplanen i Kronobergs län. Tillsammans med länets mångfald av aktörer på kulturområdet har Region Kronoberg flyttat fram positionerna på flera områden. Den regionala kulturbudgeten har utökats och regionala satsningar har genomförts, vilket

³ Det professionella kulturlivet avser verksamma såväl inom som utom statsbidragsmottagande organisationer (Kulturrådets riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner, 2016)

⁴ Det civila samhället kan definieras som en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen (Kulturrådets riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner, 2016)

resulterat i att Kronobergs län har prioriterats i fördelningen av statsbidrag. Den kulturpolitiska organisationen har stärkts, både internt inom Region Kronoberg och externt genom samarbeten inom Regionsamverkan Sydsverige. Här beskrivs några av de viktigaste resultaten från det utvecklingsarbete som genomförts hittills.

Ett större utbud av professionell dans

Tillsammans med Regionteatern Blekinge Kronoberg har en framgångsrik modell utvecklats byggd på samverkan. Samproduktion, residens, interregionala samarbeten samt nationella och internationella gästspel har lagt grunden för konstnärlig förnyelse, ökad spets och hög konstnärlig kvalitet samt gjort det möjligt för invånarna i regionen att ta del av professionell dans som konstform.

Utveckling av bild- och formområdet

En utveckling för att stärka bild- och formområdet har påbörjats. Genom det experimentella residensprogrammet Residence-in-Nature och samverkan med grannlänerna i projektet Nya Småland har initiativ tagits för att synliggöra Sydsverige som en nationell och internationell samarbetspart med spets. Under perioden har barn och unga i Kronoberg även fått bättre möjligheter att ta del av konstpedagogisk verksamhet genom ett kulturpolitiskt uppdrag till Ljungbergsmuseet.

Ett unikt centrum för kulturarv

Kulturarvscentrum Småland erbjuder en miljö för både bevarande och tillgängliggörande och innefattar även ett öppet magasin med Sveriges största kulturhistoriska samlingar av glas och glasbruksföremål. Swedish Glass Net – samverkan kring ett nationellt ansvar för det svenska glaset och Glasrikets arkiv och samlingar har utvecklats inom det så kallade Glasrikeuppdraget.

Det fria ordet och den starka muntliga berättartraditionen

Kronobergs län ligger i framkant genom att värna det modiga litterära kulturarvet, det uppmärksammade arbetet med det fria ordet och den starka muntliga berättartraditionen. Under 2017 har Sverige ansökt om att Kronobergs muntliga berättartradition, med Berättarnätet Kronoberg och Sagobygden i spetsen, ska bli landets första goda exempel i UNESCO:s register för tryggheten av det immateriella kulturarvet.

Stärkt dialog och samverkan med det civila samhället

Förutsättningarna för det civila samhällets aktörer att delta i lokalt och regionalt utvecklingsarbete har stärkts. Bidragssystemet för länets studieförbund har ställts om för att skapa bättre möjligheter till samverkan. För att ytterligare stärka dialogen med det civila samhället har Region Kronoberg medverkat i utvecklingsprojektet KiCK – Kvalitet i civilsamhällets kultursamverkan – som drivits av Ideell kulturallians.

Kultur i hela länet

De nationella kraven på uppföljning har bidragit till bättre kunskapsunderlag. Uppföljningen visar bland annat att den regionalt finansierade kulturen är tillgänglig i stora delar av Kronoberg. Kulturorganisationernas strategier för samverkan, rörlighet och uppsökande verksamhet är framgångsfaktorer i ett glest befolkat län som Kronoberg.

Kulturdefinition

Kulturbegreppet kan ha många olika betydelser och är därför viktigt att definiera för att tydliggöra vad kulturplanen och kulturpolitiken omfattar.

Det humanistiska, eller estetiska, kulturbegreppet är konstnärligt orienterat och innebär konstnärligt skapande som till exempel litteratur, konst, musik, scenkonst, film, formgivning och arkitektur.

Det samhällsvetenskapliga, eller antropologiska, kulturbegreppet inkluderar det humanistiska kulturbegreppet men är betydligt bredare och innefattar även socialt överförda levnadsmönster hos en grupp individer, till exempel normer och traditioner.

Kulturpolitik brukar avgränsas till att främst omfatta det humanistiska kulturbegreppet samt kulturella aspekter på andra verksamhetsområden, till exempel inom fysisk planering eller vård och omsorg. I Kronobergs län finns en tradition av samhällsplaneringsmetoden Culture planning vilket innebär att den regionala kulturpolitiken snarare utgår från en blandning av de två kulturbegreppen, där de kulturella resurser som finns på en plats ses ur ett bredare perspektiv än vad det humanistiska kulturbegreppet gör.⁵

Kulturens egenvärde och armlängds avstånd

Den regionala kulturpolitiska nivån arbetar enligt principen om armlängds avstånd. Principen bygger på konstens möjligheter att uttrycka sig fritt. Den konstnärliga friheten och kulturens egenvärde är förutsättningar för ett demokratiskt samhälle, där ett levande och oberoende kulturliv främjas och den professionella konsten ges utrymme att både möjliggöra konstnärliga upplevelser och vara bärare av samhällskritik.

Principen om armlängds avstånd innebär att den politiska nivån beslutar om ramarna för kulturen, i form av mål och ekonomiska ramar, och överlåter konstnärliga och andra kvalitativa bedömningar till professionen, det vill säga sakkunniga ämnesexperter och konstnärliga ledare.

Nationell, regional och kommunal kulturpolitik – vem ansvarar för vad?

Kulturpolitik handlar om fördelning av medel och om den roll nationella, regionala och lokala organ har för att formulera mål, prioritera uppgifter, stötta produktion och konstnärlig utveckling samt se till att konsten och kulturverksamheten når avsedda målgrupper. Kulturen är större än kulturpolitiken.

Nationell kulturpolitik

Den nationella kulturpolitiken ska ge grundläggande förutsättningar för ett rikt kulturliv i hela landet och ansvarar för ett 50-tal myndigheter och statliga kulturinstitutioner, statligt kulturstöd samt lagstiftning på området. Den nationella kulturpolitiken ska garantera forskning och kunskapsspridning samt utveckla metoder för uppföljning, indikatorer och insamlande av nationell statistik. Den nationella nivån genomför och följer upp de *nationella kulturpolitiska mål* som beslutats av riksdagen.

Nationella kulturpolitiska mål

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

⁵ Läs mer i Att fånga platsens själ – handbok i cultural planning, SKL 2011 eller Kulturpolitiskt positionspapper, SKL 2015

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Det finns även särskilda nationella kulturpolitiska mål inom litteratur och läsfrämjande, film, arkitektur, formgivning och design, arkiv samt kulturmiljö.

De nationella kulturpolitiska målen ska styra den statliga kulturpolitiken, men även vägleda kulturpolitiken i kommuner och landsting.

Regional kulturpolitik

Den regionala kulturpolitiken ansvarar för strategiska utvecklingsfrågor och kulturorganisationer på regional nivå. Region Kronoberg är part i kultursamverkansmodellen och ansvarar för de åtaganden som följer med den regionala kulturplanen samt fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet i enlighet med den statliga förordningens syften.

Den regionala nivån genomför och följer upp de kulturpolitiska mål som respektive region beslutat om i sin kulturplan. Den regionala nivån ansvarar också för att visa hur de regionala prioriteringarna förhåller sig till de nationella kulturpolitiska målen och redovisar årligen kvalitativt och kvantitativt hur den regionala kulturverksamhet som bedrivits i länet har bidragit till att uppfylla dem.

Den regionala kulturpolitikens sammanhang i Region Kronoberg

Den övergripande visionen för Region Kronoberg är ett gott liv i ett livskraftigt Kronoberg. Det ska vara attraktivt att bo, arbeta och leva i vårt län. Region Kronobergs beslut och dagliga arbete utgår från vår värdegrund "respekt för människan" samt en policy som beskriver det förhållningssätt som verksamheten vilar med utgångspunkten i grundläggande mänskliga rättigheterna.

I Region Kronoberg är det kulturnämnden som har det politiska ansvaret för den regionala kulturplanen. Kulturplanen är också en av de understrategier som bidrar till genomförandet av Gröna Kronoberg 2025, den regionala utvecklingsstrategin för Kronobergs län. Det är framförallt det första målområdet – Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer – som kulturplanen bidrar till. Detta målområde handlar om platsen Kronoberg och hur öppna och hållbara livsmiljöer påverkar människors vilja att bosätta sig här, stanna kvar eller återvända. Region Kronobergs regionala utvecklingsnämnd ansvarar för genomförande och uppföljning av Gröna Kronoberg 2025.

Kommunal kulturpolitik

Den kommunala kulturpolitiken genomför och följer upp de kulturpolitiska mål som respektive kommun beslutat om. Den kommunala kulturpolitiska ansvaret omfattar kulturpolitiska breddinsatser som bibliotek, musik- och kulturskola, lokaler för kulturverksamhet och stöd till det lokala föreningslivet. Den kulturpolitiska ansvaret är tätt sammanlänkat med idrotts- och fritidsområdet och kommunerna tar ett stort ansvar för den kulturella infrastrukturen vad gäller barn och ungas möjligheter att utöva kultur på sin fritid.

I Kronobergs län ingår de åtta kommunerna Alvesta, Lessebo, Ljungby, Markaryd, Tingsryd, Uppvidinge, Växjö och Älmhult. Målen för den kommunala kulturpolitiken ser olika ut för respektive kommun och förutsättningarna för den kommunala kulturpolitiken i länet varierar.

Den kulturella infrastrukturen i Kronoberg

Kulturell infrastruktur används för att beskriva de strukturer som behövs för att möjliggöra och utveckla konstnärligt skapande samt tillgängliggöra det för allmänheten. I den kulturella infrastrukturen ingår exempelvis bibliotek, museer, biografier, ateljéer, mötesplatser, teatrar, kulturskolor och studieförbund.

Centrala utmaningar på kulturområdet

I ”Policy för lika möjligheter och rättigheter i en hållbar Region Kronoberg” beskrivs Region Kronobergs ansvar att förverkliga invånarnas mänskliga rättigheter internt och inom regionalt finansierad verksamhet. På kulturområdet omfattar det invånarnas rättigheter att på lika villkor ta del av och utöva kultur.

Ett människorättsperspektiv på kulturen innebär att den kulturella infrastrukturen i Kronoberg är tillgänglig för alla, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Det innebär även att invånarna ska ges jämlika förutsättningar för att själva uttrycka sig. Ett rättighetsperspektiv på kultur inkluderar att säkerställa att personer med funktionsnedsättning på lika villkor som andra personer får tillgång till den kulturella infrastrukturen. Särskilt hänsyn ska tas för att se till att den kulturella infrastrukturen är öppen för barn, med hänsyn tagen till barnets bästa.

Faktorer som påverkar möjligheterna för invånare i Kronoberg att ta del av och utöva kultur är till exempel ålder och utbildningsnivå, var i länet man bor, kulturpolitiska förutsättningar på kommunal nivå, ett fungerande och väl utvecklat arrangörskap samt tillgång till lokaler, mötesplatser och kollektivtrafik.

Vem utövar och tar del av kultur?

Det finns olikheter i hur invånarna i Kronoberg utövar och tar del av kultur. Vissa av olikheterna baseras på skillnader i individers intresse av kultur, andra i de strukturella förutsättningar som finns för olika grupper att utöva och ta del av kultur.

Barn och unga

Barn och unga är i många avseenden i beroendeställning till vuxna och har begränsade möjligheter att själva påverka eller ta ansvar för sin uppväxtmiljö. Samhället och vuxenvärlden har ett särskilt ansvar för att barn och unga får goda och likvärdiga möjligheter att delta i kulturlivet. Barn och unga är ingen homogen grupp. Deras heterogena erfarenheter, smak för kultur, känsla av tillhörighet och samhällelig tilltro som har betydelse både för tillgången till, och receptionen av kulturen. Linneuniversitetets Centrum för kultursociologi bedriver forskning kring barn och ungas livsvillkor och är en viktig resurs för kunskap på området.

Särskilda utmaningar i Kronobergs län gällande barn och unga är att det finns skillnader i möjligheter att ta del av kulturen i länet. Skillnaderna påverkas av geografiska avstånd, graden av resurser i exempelvis skolan, omfattningen av samordning mellan olika aktörer samt vårdnadshavares utbildnings- och inkomstnivå. Det gör att det regionalt finansierade kulturutbudet är tillgängligt för barn och unga i olika stor utsträckning. Ett område som särskilt behöver utvecklas är barn och ungas möjligheter till att ta del av samt utöva kultur på sin fritid på kvällar, helger och skollov.

Skolorna i länet har stor betydelse för den kulturella infrastrukturen och barn och ungas tillgång till kultur. Samtliga kulturorganisationer med regionala uppdrag erbjuder ett utbud riktat till barn och unga och flertalet har målgruppen som sin starkaste prioritering. Kulturorganisationernas erbjudanden till skolor utformas för att bidra till att uppfylla skolans uppdrag och målsättningar. Region Kronoberg samarbetar med Växjö kommun kring en utbudsdag om kultur i skolan. Kulturorganisationer lyfter särskilt att det är svårt att nå gymnasieskolor, särskolor och unga vuxna.

Vuxna

Det finns skillnader i hur vuxna tar del av och utövar kultur. Åldersgruppen 65-85 år är minst kulturellt aktiva av de vuxna åldersgrupperna och är påtagligt underrepresenterade vad gäller det egna skapandet. De största olikheterna när det gäller vem som utövar och tar del av kultur finns dock avseende utbildningsnivå. Personer med låg utbildningsnivå tar del av och utövar kultur i lägre utsträckning än personer med högre utbildning. Särskilt underrepresenterade är lågutbildade vad gäller det egna skapandet. Det finns även olikheter vad gäller inkomstskillnader. Personer med lägre inkomst är generellt mindre kulturellt aktiva än personer med högre inkomst.

Jämställdhet

Målet för den nationella jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Ett jämställt kulturliv innebär att flickor och pojkar, män och kvinnor, ska ges samma möjlighet att ta del av kulturlivets resurser, och att kunskap och kompetens ska speglas, värderas och tillvaratas likvärdigt. Män utövar och tar del av kultur i lägre utsträckning än kvinnor inom nästan alla konstområden.

Region Kronobergs bolag arbetar aktivt med att integrera hållbarhetsperspektiv i verksamheten och medverkar till exempel i arbetet med jämställdhetsintegrering inom ramen för jämställd regional tillväxt.

Mångfald

Var femte invånare i Kronoberg har utländsk bakgrund, det vill säga är antingen utrikes född eller har två utrikes födda föräldrar. Befolkningsförändringar som exempelvis invandring skapar nya målgrupper och nya kulturskapare i länet vilket ökar mångfalden av konstnärliga uttryck. Inom många kulturorganisationer sker ett aktivt arbete kring mångfaldsfrågor, men det finns behov av ytterligare kompetensutveckling, kunskapsspridning och erfarenhetsutbyte.

Staten, regioner och kommuner har ett särskilt ansvar för att främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Utöver detta gör kulturorganisationer med regionala uppdrag i olika utsträckning insatser för att uppmärksamma nationella minoriteters kultur och kulturarv. Region Kronoberg följer upp kulturorganisationernas mångfaldsarbete som omfattar de nationella minoriteternas kultur och kulturarv.

Tillgänglighet

För att alla invånare ska kunna ta del av kulturlivet måste det vara tillgängligt. Tillgänglighet kan handla om kulturens närvaro i lokalsamhället. I detta avsnitt avses den fysiska tillgängligheten och funktionshinderspolitiken som handlar om att skapa ett samhälle utan hinder för delaktighet och med jämlika levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning.

Tillgängligheten påverkas av möjligheterna att tillgodogöra sig innehållet i kulturutbudet, att ta sig till, in, och inom aktuella lokaler; av möjligheterna till utbildning inom kulturområdet samt att kunna utöva eget konstnärskap. Därför är det inom kulturområdet särskilt viktigt att beakta aspekter som lokaler, information och planering.

De kulturorganisationer med regionala uppdrag som även har statlig finansiering uppfyller funktionshinderspolitikens delmål. Det innebär att de har åtgärdat enkelt avhjälpta hinder och har tillgängliga webbplatser och e-tjänster. Även kulturorganisationer som enbart har regionalt anslag ska, med hänsyn till respektive organisations förutsättningar, arbeta för att åtgärda enkelt avhjälpta hinder samt ha webbplatser och e-tjänster som är tillgänglighetsanpassade.

Fakta/tips/citat På www.kulturplankronoberg.se finns en handbok för tillgänglig kultur som togs fram inom projektet *Arrangera för flera*. Den innehåller handfasta tips om hur kulturarrangemang kan göras mer tillgängliga för flera. På Myndigheten för delaktighet www.mfd.se finns tips på hur organisationer kan arbeta med tillgänglighet.

Professionella kulturskapare

Ytterligare utmaningar i länet rör villkoren för professionella kulturskapare. Ett vitalt och utforskande konstliv bygger på att professionella kulturskapare kan utveckla sina konstnärskap och verka under rimliga arbetsvillkor.

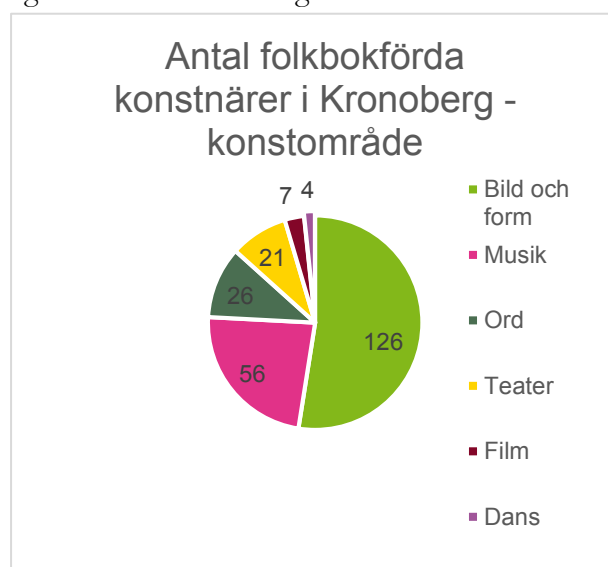
70 % av de professionella kulturskaparna i Sverige bor i någon av de tre storstadsregionerna.⁶ Störst koncentration till storstadsområden finns inom områdena dans, film och teater medan professionella kulturskapare inom musik samt bild och form har en större geografisk spridning.

Professionella kulturskapare kommer i högre utsträckning från hushåll med hög utbildningsbakgrund och nästan hälften av landets professionella kulturskapare har en eftergymnasial utbildning vilket kan jämföras med 23 % av befolkningen i stort. Utbildade professionella kulturskapare har dock en mycket lägre årsinkomst än personer med motsvarande utbildningsnivå. Nationellt har bildkonstnärer och professionella kulturskapare inom konsthantverk, form och design lägst inkomster.

I Kronobergs län är mindre än 1 % av Sveriges professionella kulturskapare folkbokförda. Det sker även en utflyttning av professionella kulturskapare från Kronobergs län. Mellan 2009-2014 minskade antalet professionella kulturskapare i länet då utflyttningen var större än inflyttningen.

Professionella kulturskapares villkor är tätt sammanknutna med den kulturella infrastrukturen inom det specifika konstområdet man verkar på.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag är arbetsgivare åt professionella kulturskapare, utgör mötesplatser, erbjuder nätverk och engagerar i vissa fall fria professionella kulturskapare. Kommuner, landsting och myndigheter är också viktiga beställare av de tjänster som professionella kulturskapare tillhandahåller.

Figur 1 Källa: Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor - Konstnärsnämnden 2016

Var finns kulturen?

Kronobergs län är relativt glest befolkat. Den urbaniseringstrend som finns i världen, där fler och fler flyttar till städerna har också präglat Kronobergs län. Det bor drygt 191 000 personer i Kronobergs län och sedan början av 2000-talet har antalet invånare successivt ökat. Drygt var femte invånare i länet bor utanför en tätort och 75 % av länets befolkning bor inom två mil från någon av de tre största orterna i länet, Växjö, Ljungby och Älmhult. De flesta kulturorganisationer med regionala uppdrag har sitt säte i Växjö eller Ljungby. Dessa kommuner medfinansierar även flera kulturorganisationer med regionala uppdrag.

För att möta utmaningarna kopplade till länets glesa struktur är den uppsökande verksamheten hos kulturorganisationer med regionalt uppdrag viktig. Kulturorganisationerna i länet har utvecklat omfattande strategier men också olika former av tjänster till kommunerna för att tillgodose efterfrågan. De producerar ett relativt omfattande utbud som är anpassat efter mindre lokaler, däremot påverkar förutsättningarna på lokal nivå möjligheterna för det regionala utbudet att nå invånare i hela länet.

Region Kronoberg säkerställer att det finns en stabil regional infrastruktur och kommunerna ansvarar för mottagarkapacitet på lokal nivå. Det innebär att det behövs en kulturbudget i varje

⁶ Konstnärernas demografi, inkomster och sociala villkor - Konstnärsnämnden 2016

kommun för att säkerställa möjlighet att ta del av regional kultur i hela länet. Den uppföljning som årligen görs visar att det strategiska arbetet med kultur i hela länet är ett styrkeområde och en framgångsfaktor i Kronoberg. Samtidigt signalerar uppföljningen att det är ett område som riskerar att försvagas framöver. Det finns behov av att arbeta mer med förutsättningarna i kommuner och hos arrangörer för att säkerställa kultur i hela länet.

Arrangörskapet

Ett fungerande och väl utvecklat lokalt arrangörskap är en förutsättning för att nå ut med kultur i hela länet. En viktig uppgift är att hitta former för kultur på orter där det inte finns ett fungerande arrangörsnätverk.

Många av arrangörerna är ideella föreningar och en generell utmaning inom det civila samhället är att rekrytera nya medlemmar, framförallt när det gäller styrelsearbetet. En annan utmaning är att arrangörskapet är i förändring. Den som arrangerar kan också själv producera kultur, och nya former av nätverk av arrangörer är ofta mer lösa än de mer traditionella arrangörsföreningarna. Det ställer höga krav på arrangörsledet att förnya den egna verksamheten och vara relevant för publiken. Det finns behov av att arbeta aktivt med förutsättningarna för nya former av arrangörskap och nya arrangörer.

Lokaler

Utöver tillgång till arrangörer påverkas möjligheterna till kultur i hela länet av tillgången till lokaler som mötesplatser, scener och utställningsplatser. Bibliotek, studieförbund, bygdegårdsrörelsen, Folkets hus och parker och andra samlingslokaler utgör viktiga mötesplatser, inte minst utanför centralorterna. I centralorterna är snarare bristen på lokaler samt hyreskostnaden en utmaning för föreningar med begränsad ekonomi.

Det finns olika lokalbehov bland olika konstformer. Musik i Syd och Regionteatern Blekinge Kronoberg har behov av ändamålsenliga lokaler, både vad gäller de grundläggande förutsättningarna för produktion och för den turnerande verksamheten. När det gäller den turnerande verksamheten tillgängliggörs kultur ofta i lokaler som i grunden är avsedda för annat. Exempelvis spelas scenkonstföreställningar ofta på byggda scener i idrottssalar. Dessa idrottssalar används kontinuerligt av skolor och idrottsföreningar vilket innebär att scenen får byggas upp och tas ner vid flera tillfällen även om föreställningen spelas flera dagar i rad på samma plats. Detta skapar merarbete för kulturorganisationerna som uttrycker ett behov av lokaler som är anpassade för just kulturverksamhet.

Fakta/tips/citat www.scenrum.nu har sammanställt en lista över lokaler som är lämpliga för kultur i hela landet.

Att ta sig till kultur

All kultur är inte rörlig utan kräver att invånare och besökare förflyttar sig för att ta del av den. En stor del av befolkningen i Kronoberg bor i så kallade stråk, där infrastrukturen och kollektivtrafiken är mer uppbyggd än på platser med färre invånare. Invånare som bor längs med stråken har bättre förutsättningar för att ta del av kultur än invånare utanför stråken.

Länstrafiken Kronoberg ansvarar för kollektivtrafiken i Kronoberg. För att möjliggöra för barn och unga att ta del av kultur under skoltid erbjuds subventionerade gruppbiljetter i ordinarie linjetrafik. Kostnader för transporter är fortfarande en utmaning både för skolor inom stråkstrukturen och de som inte har passande buss- och tåglinjer. Transportfrågan är också aktuell för andra målgrupper, till exempel när det gäller möjligheter att ta sig till och från olika besöksmål i regionen samt vid större evenemang som exempelvis festivaler.

Digitalisering

Kronoberg är den näst största IT-regionen i Sverige, endast Stockholm har en större andel av befolkningen verksam inom IT-sektorn. Det skapar goda förutsättningar för utveckling av

digitalisering av kulturområdet. Digitalisering skapar förutsättningar att tillgängliggöra kultur för invånare oberoende av bostadsort och driver den konstnärliga förnyelsen framåt genom innovativa verktyg och uttryck.

Flera kulturorganisationer med regionala uppdrag har utvecklat sitt arbete med digitalisering. Exempelvis finns Kulturparken Småland och Hemslöjden i Kronobergs samlingar på Digitalt museum, Regionteatern Blekinge Kronobergs har tillgängliggjort sina pedagogiska resurser via Regionteatern Unga och delar av Musik i Syds utbud finns på Musik i Syd Channel.

Vård och omsorg

En del invånare har begränsad tillgång till kultur på grund av sin hälsa. Kultur inom vård och omsorg kan handla om förebyggande insatser för att bevara hälsa eller som motmedel för att rehabilitera och bidra till läkning vid olika sjukdomstillstånd. Flera målgrupper kan ingå i arbetet med kultur och hälsa, exempelvis äldre och personer med psykisk ohälsa. Flera kulturorganisationer med regionala uppdrag arbetar med målgrupper inom vård och omsorg, exempelvis genom anpassade visningar för personer med demens.

Teater och dans i Kronoberg

Stark teater och stärkt dans

Teaterområdet har en stark kulturell infrastruktur i Kronoberg och de senaste åren har ett strategiskt utvecklingsarbete genomförts för att öka närvaron av professionell dans i regionen genom egenproduktion, samproduktion, residens och gästspelsverksamhet. Utvecklingsmodellen har resulterat i ett utökat grunduppdrag för Regionteatern Blekinge Kronoberg och en omorganisering av Dans i Sydosts främjande uppdrag. Det finns dock fortsatt behov av ökad kunskap om dans och förbättrade stödstrukturer.

Regionteatern Blekinge Kronoberg producerar, arrangerar och stimulerar teater och dans för barn, unga och vuxna i Blekinge och Kronoberg. Barn och unga är en prioriterad målgrupp och verksamheten har dans- och dramapedagoger som arbetar med att tillgängliggöra utbudet och utveckla barn och ungas möjligheter att själva uttrycka sig konstnärligt. Den pedagogiska verksamheten arbetar också med att stödja vuxnas egna skapande genom amatörer och har en exempelvis Regionteaterns dramastudio, i samarbete med folkbildningen. Regionteatern har även tillgängliggjort pedagogiska resurser för barn och unga digitalt genom Regionteatern Unga. Arbetet har möjliggjort fler och nya sätt att möta barn och unga i skolan men också tillgängliggjort teaterns kompetenser för pedagoger.

Inom Dans i Sydost samverkar Regionteatern med Byteatern – Kalmar läns teater för att stärka dans som konstform genom strategiskt utvecklingsarbete. Detta sker exempelvis genom att skapa mötesplatser för dans och stimulera publikutveckling. I samband med Regionteaterns dansgästspel har Dans i Sydost till exempel erbjudit möjligheter att ha workshops med gästande dansare, ofta i samarbete med gymnasieskolans estetiska program.

Regionteatern Blekinge Kronoberg är arbetsgivare åt professionella kulturskapare inom dans och teater och arbetar i hög utsträckning med nyskriven dramatik och samproducering av dansföreställningar. Detta skapar arbetstillfällen för samtida dramatiker och koreografer. Utvecklad samverkan med kulturskolor och studieförbund skapar en grund för framtida förnyring på området. Bristen på fria grupper på området är en begränsning för professionella kulturskapares möjligheter till försörjning. Linnéuniversitetet erbjuder kurser inom bland annat teater, drama och dans för pedagoger samt att skriva dramatik.

Ett utbud anpassat för ett glest befolkat län

I Kronobergs län är teater och dans konstformer som i hög utsträckning turnerar. Det gör att invånare och besökare i olika åldrar och i hela länet har möjlighet att möta teater och dans. De regionala kulturorganisationernas förutsättningar att vara närvarande i länets kommuner varierar

och möjligheterna för invånarna att ta del av teater och dans påverkas av faktorer som tillgången till arrangörer och mottagarkapacitet i kommunen.

I Kronoberg finns en god infrastruktur för lokalt arrangörskap inom både teater och dans, med Riksteatern Kronoberg och aktiva riksteaterföreningar i alla kommuner. Riksteatern Kronoberg har som huvuduppgift att stötta och stärka de lokala riksteaterföreningarna i länet för att främja intresset för och öka kunskapen om scenkonst. Verksamheten är en viktig aktör för att möjliggöra kultur i hela länet och främjar detta bland annat genom arrangörsbidrag för små spelplatser. De senaste åren har Riksteatern Kronoberg utvecklat arbetet med unga arrangörer och arrangörskap i nya former. Möjligheter till kompetensutveckling och kunskapsutbyte finns även inom nätverket Scenkonst Sydost som samlar scenkonstaktörer i Kronoberg, Blekinge och Kalmar län.

Goda förutsättningar för det egna skapandet inom dans och teater

Många invånare spelar själva teater och länet har ett flertal teatergrupper inom det civila samhället. Det finns färre dansgrupper inom det civila samhället men studieförbunden och kulturskolorna erbjuder ett allt större utbud inom dans och teater. Regionalt stöd till teater- och dansgrupper inom det civila samhället finns främst via Regionteatern Blekinge Kronoberg, Dans i Sydost och studieförbunden. Exempel på stöd är anordnande av workshops och utlåning av rekvisita.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Regionteatern Blekinge Kronoberg är en scenkonstinstitution för två län och producerar, stimulerar och ger teater- och dansföreställningar för barn, unga och vuxna.

Organisationsform: Aktiebolag som ägs till 49 % av Region Kronoberg, 29 % Landstinget Blekinge och 22 % Växjö kommun

www.regionteatern.se

Dans i Sydost är en strategisk dansfrämjande verksamhet i Blekinge, Kalmar och Kronobergs län.

Organisationsform: Byteatern Kalmar Länsteater och Regionteatern Blekinge Kronoberg genomför verksamheten i enlighet med *Överenskommelse Dans i Sydost* på uppdrag av Landstinget i Kalmar län, Region Blekinge och Region Kronoberg

www.dansisydost.se

Riksteatern Kronoberg är en scenkonstfrämjande verksamhet som stöttar och stärker de lokala riksteaterföreningarna i länet.

Organisationsform: Ideell förening

www.kronoberg.riksteatern.se

LinneaTeatern är en teaterförening som producerar musikal, teater och opera.

Organisationsform: Ideell förening

www.linneateatern.com

Musik i Kronoberg

En stark infrastruktur inom både bredd och spets

Musikområdet är av tradition starkt i Kronoberg och länets invånare lyssnar på musik, går på konsert och skapar musik i högre utsträckning än genomsnittet i riket. Det finns en god infrastruktur för den som vill utöva musik på sin fritid i Kronoberg med musik på kulturskolor och inom studieförbundens verksamhet. Vad gäller musikutbildningar finns på gymnasienivå flera estetiska program, bland annat Academy of Music and Business i Tingsryd. Flera folkhögskolor erbjuder också undervisning i musik och Linnéuniversitetet har program och kurser inom musikproduktion, musikvetenskap och musik för pedagoger.

Musik i Syd är Kronoberg och Skånes länsmusik och bedriver en omfattande, turnerande verksamhet med cirka 2000 konserter per år i södra Sverige, varav cirka hälften riktas till barn

och unga. Musik i Syd har också internationella samarbeten i form av turnéutbyten och projekt. Musik i Syd erbjuder arrangörer ett högkvalitativt utbud genom kammarorkestern Musica Vitae, som ofta samarbetar med andra konstområden och nutida tonsättare, samt samarbeten med frilansande musikgrupper. Musik i Syd ansvarar även för planeringen och genomförandet av Sveriges största folkmusikfestival, Korröfestivalen.

En stor arbetsgivare för professionella kulturskapare

Musikområdet präglas av frilansarbete och Musik i Syd är en stor arbetsgivare för professionella kulturskapare inom området. Detta innebär att Musik i Syd har stort ansvar att säkerställa förutsättningar för konstnärlig utveckling på området och garantera professionella villkor för kulturskaparna.

Musikområdets samverkan med kulturarv och kulturmiljö

Musikområdet i Kronoberg har flera kopplingar till kulturarv och kulturmiljöer. Musik i Syd samverkar med Berättarnätet Kronoberg inom Musik i Sagobygd – en festival med fokus på berättandet i musiken. Smålands Musikarkiv är en del av Musik i Syd med uppdrag att dokumentera regionens musiktraditioner och nutida musikliv. Samlingarna fungerar som ett sydsvenskt folkmusikinstitut och är en kunskapsbas för forskning och utveckling.

Smålandsoperan tillgängliggör klassisk musik och opera i unika kulturmiljöer, för invånare och besökare.

En turnerande verksamhet beroende av arrangörer

Musikområdet består i hög grad av turnerande verksamhet, vilket skapar förutsättningar för barn, unga och vuxna att ta del av musik i hela länet. Detta kräver, precis som inom andra delar av scenkonsten, lokala arrangörer och platser för kultur. Kronobergs län har flera musikarrangörsföreningar, både generella och genrespecifika inom exempelvis jazz, folk- och världsmusik samt nutida konstmusik som möjliggör för invånare att ta del av musik inom en bredd av genrer.

Musik i Syd har även satsat på utvecklingsarbete för att möjliggöra kultur i hela länet. Exempel på detta är Musikriket, en turnéserie anpassad för mindre orter och digitaliseringsarbetet Musik i Syd Channel där bland annat konserter och reportage läggs upp.

Fakta/tips/citat www.kulturarenan.se samlar digitala kulturupplevelser inom flera konstområden, däribland material från Musik i Syd Channel. Kulturarenan är skapad särskilt för att tillgängliggöra kultur i vården och drivs av Betaniastiftelsen.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Musik i Syd, med kammarorkestern Musica Vitae och Smålands musikarkiv, syftar till att ge människor tillgång till skapande och levande musikupplevelser i Skåne och Kronoberg.

Organisationsform: Aktiebolag som ägs till 50 % av Region Kronoberg (via stiftelsen Musik i Kronoberg) och 50 % av Region Skåne (via stiftelsen Musik i Skåne)
www.musikisyd.se

Kulturarv och kulturmiljö i Kronoberg

Kulturarv och kulturmiljö är begrepp som spänner över ett stort tidsdjup och är i ständig omvandling. De sätter människan i ett historiskt sammanhang. Kulturarvet kan sägas utgöras av de traditioner och värden som vi medvetet eller omedvetet övertar från tidigare generationer. Det är både materiellt och immateriellt. Dess innehåll är öppet och dynamiskt och påverkas ständigt av tidsmässigt och socialt skiftande värderingar. Det inbegriper sådant som enskilda kulturminnen, kulturmiljöer, konstnärliga verk, myter och bruk - faktorer som vittnar om människans villkor i olika tider och civilisationer.

Kulturmiljön kan beskrivas som det samlade uttrycket för människans materiella och immateriella påverkan på den omgivande miljön. Kulturmiljöer är områden där det finns historiskt och geografiskt samband betingat av den mänskliga påverkan och prägling som utformat eller bidragit till att utforma platsen eller på annat sätt ge den en mening.

Förnyat kulturmiljöarbete, kulturmiljöstrategi för Kronobergs län 2016-2020

Kronobergs rika kulturarv

Kronobergs län har ett rikt kulturarv och ett flertal värdefulla kulturmiljöer. Många organisationer inom det civila samhället verkar inom kulturarvsområdet till exempel Hembygdsförbundet i Kronobergs län som sprider idéer och förmedlar kunskap om kulturarvet genom bland annat kurser och konferenser. Hembygdsförbundet utgör även en bas för kontakter mellan invånare och professionella på området. Många av kulturorganisationerna med regionala uppdrag har egna arkiv och samlingar, exempelvis Smålands musikarkiv, Berättarnätet Småland, Ljungbergsmuseet och Smålands konstarkiv.

Kulturarvsområdet regleras av museilagen som bland annat betonar museernas oberoende och fastslår att verksamheten ska vara kunskapsbaserad. Kulturparken Småland verkar för att kulturarvet brukas av en bred allmänhet i hela länet. De bedriver verksamhet vid mötesplatserna Smålands museum - Sveriges glasmuseum, Utvandrarnas hus, Kronobergs lantbruksmuseum Hjärtenholm, Kronobergs slottsruin, Ångaren Thor och Kulturarvscentrum Småland. Barn och ungdomar är en prioriterad målgrupp.

Ett unikt centrum för kulturarv med sikte på ett nationellt uppdrag

Ett samlat grepp har tagits kring kulturarvsfrågorna i länet genom Kulturarvscentrum Småland som invigdes under 2014. Där samlas, vårdas, bevaras och tillgängliggörs kulturarvet med utgångspunkt i både föremålssamlingarna och arkiven. På Kulturarvscentrum ryms Smålands museums arkiv, bibliotek och föremålssamling, Kronobergsarkivets förenings- och näringslivsarkiv, bibliotek, fotoarkiv och fansamling samt Växjö kommuns arkiv.

Kronobergsarkivets huvudsakliga uppgift är att samla, inventera, förteckna, bevara och vårda arkivalier för enskilda arkivbildare i Kronobergs län och ha ett övergripande ansvar för de enskilda arkiven inom verksamhetsområdet, samt att bedriva och väcka intresse för regionalhistorisk forskning. Kulturarvscentrum Småland är också en resurs och en mötesplats för det civila samhällets aktörer på kulturarvsområdet.

Kulturparken Småland har en av Europas största och mest kompletta samlingar av glas från Sveriges glasbruk. Samlingen består av närmare 35 000 glasföremål från 105 svenska glasbruk från 1580-talet till nutid och under 2017 öppnar Kulturarvscentrum Småland ett öppet glasmagasin som tillgängliggör kulturarvet. För att ytterligare utveckla arbetet och bli en utvecklingsarena för det svenska glasets historia, process och framtid med fokus på innovation och tillväxt ingår Kulturparken i Swedish Glass Net som bedriver utvecklingsarbete kring Glasrikets arkiv och samlingar med syfte att erhålla ett nationellt uppdrag för den svenska glashanteringens kulturhistoria.

En annan samlande aktör på kulturarvsområdet i länet är Kronobergs läns arkivförbund som verkar för att samordna arkivverksamheten i länet. Dessutom förvaras det skriftliga kulturarvet från regionala och statliga myndigheter i Kronobergs län liksom från ett antal av länets enskilda företag, gårdar och privatpersoner hos Landsarkivet i Vadstena som är en del av den statliga myndigheten Riksarkivet. Landsarkivets bestånd utgör ett viktigt komplement till de arkiv som förvaras av kommun-, folkrörelse- och museiarkiv. Riksantikvarieämbetet är den myndighet i Sverige som ansvarar för frågor om kulturarv och kulturmiljöer. De leder och stödjer det nationella arbetet med att bevara, använda och utveckla kulturarvet.

Många platser med natur- och kulturmiljövärden i länet

Kronobergs län har värdefulla natur- och kulturmiljövärden som bevaras genom en aktiv landskapsvård och utgör en potential inom besöksnäringen. Här finns också unika kulturmiljöer som Linnés Råshult, Huseby Bruk, Kronobergs slottsruin och Glasriket. 35 riksintressen för kulturmiljövård finns i länet och hela 397 fornvårdslokaler vårdas med statliga medel i Kronobergs län vilket i förhållande till länets storlek är mycket.

Många aktörer i samverkan för att nå målen

Det professionella kulturmiljöarbetet bedrivs framförallt av Länsstyrelsen i Kronobergs län, Kulturparken Småland och länets kommuner. Att bygga vidare på den samverkan som är etablerad mellan Region Kronoberg och dessa aktörer är en framgångsfaktor i det regionala kulturmiljöarbetet.

Kulturparken Småland har i uppdrag att arbeta med kulturmiljöfrågor och har en betydelsefull spetskompetens inom arkeologi, regionalhistoria, kulturmiljövård, hantering av arkiv och föremålssamlingar. De arbetar med kulturmiljöfrågor genom exempelvis föreläsningar och expertråd, bland annat i samarbete med hembygdsrörelsen, kommuner samt andra organisationer och föreningar.

Länsstyrelsen har i uppdrag att uppfylla de *nationella kulturmiljömålen* och utövar tillsyn över kulturmiljövärden i länet. De kontrollerar att kulturmiljölagen följs, ger tillstånd, råd och information. Länsstyrelsen kan också bevilja bidrag till förvaltning och vård av särskilt värdefulla kulturmiljöer som fornlämningar, byggnader och kulturlandskap. Länsstyrelsen ska samverka med kulturmiljövårdande organ inom länet, särskilt Kulturparken Småland. Länsstyrelsen har ett särskilt ansvar att överväga hur de nationella målen kan användas som utgångspunkt i planering och uppföljning i exempelvis framtagande av planeringsunderlag, samhällsplanering, kommunikation och information rörande länets kulturmiljöer.

Länsstyrelsen har i samverkan med Kulturparken Småland, Region Kronoberg, Kulturparken Småland och länets kommuner och andra aktörer på kulturmiljöområdet tagit fram Förnyat kulturmiljöarbete – Kulturmiljöstrategi för Kronobergs län 2016-2020. Syftet med strategin är att nå en förankrad och gemensam plattform för det långsiktiga kulturmiljöarbetet i Kronoberg.

Nationella kulturmiljömål

Det statliga kulturmiljöarbetet ska främja:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen

Det kommunala kulturmiljöarbetet

Ansvaret för kulturmiljöfrågorna på kommunal nivå delas mellan olika nämnder och förvaltningar. Det är kommunernas ansvar att planlägga användningen av mark och vatten och i kulturmiljölagen finns bestämmelser till skydd för kulturmiljön som kommunerna tillämpar vid fysisk planering och myndighetsutövning. I kommunernas strävan att ge sina invånare en god livsmiljö ingår flera uppgifter som exempelvis bidragsgivning, rådgivning och skyltning men också aktiviteter som stadsvandringar och pedagogiska program för barn. Länsstyrelsen har i uppdrag att främja kommunernas kulturmiljöarbete och särskilt stödja kommunernas framtagande av aktuella och ändamålsenliga kunskapsunderlag.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Kulturparken Småland är en verksamhet med uppdrag att bevara, vårda, levandegöra och utveckla länets kulturarv.

Organisationsform: Aktiebolag, ägt till 59 % av Region Kronoberg och 41 % av Växjö kommun.
www.kulturparkensmaland.se

Kronobergs läns hembygdsförbund är en sammanhållande organisation för länets hembygdsföreningar med syfte att tillgängliggöra, värna och öka kunskapen om länets kultur- och naturarv.

Organisationsform: Ideell förening
www.hembygd.se/kronoberg

Muntligt berättande i Kronoberg**En internationellt unik verksamhet i länet**

Kronoberg har en unik berättartradition med en verksamhet som är omfattande även i ett internationellt perspektiv och en av de största, tidigaste och mest högkvalitativa samlingarna av 1800-tals sagor och sägner i Sverige. Berättarnätet Kronoberg är skapat av berättare och genomför berättarföreställningar, utställningar, kurser och pedagogisk verksamhet på Sagomuseet i Ljungby. Nordens största årligen återkommande berättarfestival, Ljungby berättarfestival, arrangeras av Berättarnätet Kronoberg. Med stöd av Alvesta, Ljungby och Älmhults kommuner har de skapat Sagobygden som bland annat innehåller cirka 60 sägenomspunna platser som finns levandegjorda med hjälp av berättelser, kartor, vägskyltar och GPS-koordinatorer. Till platserna kopplas programverksamhet och en stor mängd litteratur om Sagobygden och på sägenplatserna hålls årligen berättarföreställningar.

2011 ratificerade Sverige Unesco-konventionen om tryggnad av det immateriella kulturarvet. Institutet för språk och folkminnen har uppdrag från regeringen att utveckla arbetet med tillämpningen av konventionen i Sverige. Berättarnätet Kronoberg har deltagit i det nationella arbetet och 2014 blev verksamheten ackrediterad av Unesco vilket innebär att de får arbeta med konventionen och vara rådgivande åt Unesco. Unesco utser dessutom verksamheter runt om i världen som är föredömliga i arbetet med att trygga immateriellt kulturarv. Regeringen har ansökt om att Berättarnätet Kronoberg ska utgöra ett sådant exempel. Om ansökan godkänns hösten 2018 kommer Berättarnätet Kronobergs verksamhet att stärkas såväl regionalt som nationellt och i synnerhet internationellt. Konkret innebär det att kontakterna med den internationella berättarrörelsen utökas vilket bland annat kommer invånarna till del genom utveckling av verksamheten och internationella besök.

Det immateriella kulturarvet är exempelvis sedvänjor, uttryck, kunskap och färdigheter som ingår i kulturarvet. Det immateriella kulturarvet överförs från generation till generation och omskapas ständigt i samspel med omgivningen och i förhållande till historien. Det muntliga berättandet är en del av det immateriella kulturarvet.

En mångfald av berättelser

Berättarnätet Kronoberg är en resurs i arbetet med att ta tillvara en mångfald av berättelser och bidrar till att utveckla nya metoder för de muntliga traditionernas tryggnad och betydelse i samhället. Arbetet med muntligt berättande i integrationsprojekt har gett erfarenhet att samma berättelser har berättats i många kulturer vilket ger en känsla av gemenskap.

På Berättarnätet Kronobergs webbplats kan man i Berättarskatten både lyssna på andras och lägga upp sina egna muntliga berättelser. Berättarnätet har pedagogisk verksamhet för barn och unga både på skolor och på fritiden. Tillsammans med Linnéuniversitetet erbjuder de även kursen Muntligt berättande i förskola och skola. Det finns behov av kompetensutveckling gällande jämställdhetsintegrering på området då många äldre berättelser präglas av traditionella könsmonster.

I regionens arbete med yttrandefrihet och det fria ordet kan det muntliga berättandet även växla upp insatser inom ramen för litteratur- och läsfrämjande som exempelvis projekt i samverkan med skola, det civila samhället och bibliotek. Genom att uppvärdera det muntliga berättandets betydelse i pedagogiskt arbete skapas bättre förutsättningar för läsfrämjande insatser kopplade till barn och unga.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Berättarnätet Kronoberg är en verksamhet med mål att stimulera det muntliga berättandet i alla dess former, dess sagor och sägner, och de folkliga traditioner som förknippas med detta.

Organisationsform: Ideell förening

www.sagobygden.se

Litteratur och läsfrämjande i Kronoberg

Ett rikt litterärt arv men svårt för dagens författare att försörja sig

Kronobergs län bär på ett rikt litterärt arv med författare som Pär Lagerkvist, Vilhelm Moberg och Elin Wägnér. Många skriver i Kronoberg, det är vanligare att skriva i Kronoberg än i riket, och vanligare bland yngre invånare än äldre. Det finns skrivarkurser och biblioteks- och informationskurser på Linnéuniversitetet och skrivarcirklar på studieförbunden.

Det är svårt för författare i länet att leva på sitt skrivande. Genom att verka ute i skolor, genom författarbesök på bibliotek och vid skrivartutbildningar kan författare verka och fungera som förebilder bland barn, unga och vuxna som har ett intresse av att skriva och berätta.

Bokmässor, residens, nätverk, kompetensutveckling och insatser för att professionella kulturskapare på litteraturområdet ska få skälig ersättning för sitt arbete skapar bättre förutsättningar för dem att leva och verka i Kronoberg. Andra viktiga aktörer på området är de förlag, litterära sällskap och bokhandlare som finns i länet.

Arbete med yttrandefrihet och det fria ordet

Småland äger ett unikt, levande och modigt kulturarv, inte minst i det rika muntliga berättandet och i den litteratur som har skrivits och fortsätter att skrivas i regionen. Idag verkar författare runt om i världen i samma anda, ofta under svåra förhållanden och med fara för sina liv, endast för att de vill göra sin röst hörd. Växjö är sedan 2012 fristad för förföljda författare, för att värna yttrandefriheten och försvara det fria ordet.

Verksamheten som bedrivs ska främja dialog, skrivande och debatt, samt knyta samman dagens frågor om yttrandefrihet med verksamheter i regionen. Detta görs genom egna arrangemang och i samarbete med andra aktörer lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Det fria ordets hus erbjuder bland annat pedagogisk verksamhet, öppen programverksamhet och rum för föreningar, organisationer och kulturverksamhet för att uppmuntra till arbete inom det fria ordets område. Det fria ordets hus har även residensverksamhet, exempelvis korttidsresidens för nyanlända och samarbetar internationellt inom bland annat fristadsnätverket ICORN.

Kommunal och regional biblioteksverksamhet

Kommunernas folk- och skolbibliotek utgör en betydelsefull kulturell infrastruktur i länet och har stor potential som mötesplats. Folkbiblioteken har en grundläggande uppgift att verka för det demokratiska samhällets utveckling. Digitalisering och globalisering aktualiserar frågor om bibliotekens roll och framtid i förhållande till den uppgiften. Den digitala utvecklingen skapar förutsättningar för berättande och delaktighet men väcker också frågor kring allas möjligheter att göra sin röst hörd och vilka konsekvenser den får för invånare som står vid sidan av den digitala utvecklingen. För att vidareutveckla invånares digitala kompetens krävs ytterligare fortbildningsinsatser av bibliotekspersonal. Det finns även behov av att vidareutveckla

biblioteken för att möta invånarnas behov exempelvis vad gäller utformning av biblioteksrummet och satsningar som meröppet, som innebär att biblioteket är tillgängligt för besökare även under tider då personal inte är på plats.

Biblioteksområdet regleras av bibliotekslagen som bland annat fastslår att biblioteksplaner ska tas fram på kommunal och regional nivå. Region Kronoberg har en regional biblioteksplan tillsammans med Region Blekinge. På nationell nivå har Kungliga Biblioteket ett samordnings- och utvecklingsansvar för hela den svenska bibliotekssektorn. Uppdraget innebär bland annat nationell överblick, framtagande av nationell biblioteksstrategi, främja samordning, fördela bidrag och samla in statistik.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg är den regionala biblioteksverksamheten för Kronoberg och Blekinge. Verksamheten riktas främst mot folkbiblioteken. Kvalitetsutveckling och omvärldsbevakning kring biblioteket som mötesplats för kultur, delaktighet, lärande och skapande bidrar till att utveckla den kommunala biblioteksverksamheten. Biblioteksutveckling verkar utifrån fyra biblioteksfokus; det lärande biblioteket, det tillgängliga biblioteket, det digitala, interaktiva biblioteket samt det fysiska, interaktiva biblioteket.

Biblioteket som plats för lärande

Folkbibliotek och regional biblioteksverksamhet hanteras framförallt inom ramen för kulturområdet, vilket förstärker den traditionella bilden av verksamheten som i första hand kulturinriktad. Detta trots att biblioteken i hög grad utgör en grundläggande infrastruktur för invånares lärande. I Kronoberg och Blekinge är fler än hälften av kommunbiblioteken integrerade folk- och skolbibliotek och på regional nivå vidareutvecklas samarbetet mellan Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg och universitets- och högskolebiblioteken. För att möta länets utmaningar, utveckla uppgiften att verka för det demokratiska samhällets utveckling och bidra med en infrastruktur för kultur, bildning och lärande är bibliotekens samverkan med det omgivande samhället – folkbildning, föreningsliv, arbetsliv och nya aktörer – av avgörande betydelse.

Kronobergarna lånar mer men läser mindre

Kronoberg har flest bibliotek per invånare i landet och invånarna lånar fler böcker per invånare jämfört med riket. Trots detta är det färre i Kronoberg som läst bok eller lyssnat på ljudbok jämfört med riket i helhet. Läsfärdighet och läsvanor hos barn och unga har under många år minskat. Framför allt visar statistiken på en försämrad läsförmåga hos pojkar. Ett sätt att skapa intresse för läsning är genom det egna skrivandet. I Kronoberg genomförs litteratur- och läsfrämjande insatser både inom och utanför skolan av bibliotek, folkbildning, idrottsrörelse och aktörer som Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg och Det fria ordets hus. Region Kronobergs verksamhet AV-Media Kronoberg arbetar med läsfrämjande utifrån digitaliseringens möjligheter. Biblioteksutveckling ansvarar för strategisk samverkan med kommunerna gällande läsfrämjande verksamhet och arbetar bland annat med verksamhet med inriktning på barn och ungas fritid, böcker på andra språk: mångspråk, de nationella minoriteternas språk, lättläst samt utveckling av medieförsörjning och medielogistik.

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg samarbetar även med folkhälsa, barnhälsovård och folkbibliotek inom Språkstegen för att främja jämlik språk-, läs- och skrivkunnighet bland små barn. Biblioteksutveckling, biblioteken och studieförbunden samarbetar också inom Läsfest för att gemensamt ordna aktiviteter för att öka läsandet.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg är den regionala biblioteksverksamheten för Kronoberg och Blekinge län.

Organisationsform: Regional förvaltning

www.biblioteksutveckling.se

Det fria ordets hus är en verksamhet som förenar det småländska litterära arvet och arbetet med yttrandefrihet idag.

Organisationsform: Kommunal förvaltning

www.vaxjo.se/detfriaordetshus

Film i Kronoberg

Fortsatt utveckling av digitala biografer

I Kronoberg går invånarna mer på bio än genomsnittet i riket. Samtliga kommuner i Kronoberg har en eller flera digitala biografer. Uppvidinge och Lessebo kommuner sticker ut med en hög koncentration biografer som samverkar med Emmaboda och Nybro kommuner inom Film i Glasriket. I länets kommuner utgör också olika filmföreningar en viktig infrastruktur för distribution och visning av ett smalare filmutbud. Digitaliseringen har ökat möjligheterna för lokala biografer att anpassa utbudet efter publiken och bland annat visa film, direktsänd opera och teater, konserter, sportarrangemang och datorspelsturneringar via internet. Detta skapar även möjligheter för samverkan med andra delar av den kulturella infrastrukturen i Kronoberg för att tillgängliggöra kultur i hela länet. Ett annat sätt att arbeta med publikutveckling är samarbeten med det civila samhället kring exempelvis filmsamtal eller föreläsningar knutna till filmvisningen. Reaktor Sydost är Kronobergs regionala resurscentrum för film och bistår biografer, filmklubbar, föreningar och kommuner med kompetens kring biografutveckling, publikarbete, samarrangemang, rättigheter och tillgänglig repertoar. Den nya statliga filmpolitiken har bland annat inneburit en ökad moms på filmvisning på vissa av länets biografer. Hur detta påverkar föreningarna är ännu oklart och det finns behov av att följa utvecklingen på området framöver.

Vanligt att filma, men ovanligt att vara professionell filmare

Att se på film, filma och fotografera är bland de vanligaste kulturyttringarna i Kronoberg och det är vanligare ju yngre man är. Rörliga bild är ett vanligt sätt för invånare att berätta sina historier och med dagens teknik är kostnaderna inte längre ett hinder för det egna skapandet. Många invånare skapar själva men det finns ett glapp mellan det egna utövandet och att sprida sin berättelse till en publik i ett professionellt sammanhang. Reaktor Sydost stöttar unga filmare med talangutveckling genom stöd till produktioner, teknikutlåning och kompetensutveckling. Jämställdheten inom filmbranschen är en utmaning. Stöd till filmskapare går oftare till män än kvinnor trots att kvinnor filmar och fotar mer. Det finns behov av att möta kvinnor tidigare i skapandeprocessen för att medlen ska fördelas mer jämställt. Reaktor Sydost har arbetat medvetet med frågan under flera år men det finns fortfarande en snedfördelning på grund av kön gällande stöd till filmproduktioner.

Utveckling av det pedagogiska arbetet med yngre barn för att möjliggöra filmskapande i skolan eller på fritiden kan förbättra jämställdheten på området. Reaktor Sydost stödjer pedagogers filmpedagogiska arbete i skolan för att främja barn och ungas möjligheter att lära sig om den rörliga bilden som uttrycksform, mediers påverkan, och ges möjlighet att uttrycka sig med film och medier. Reaktor Sydost engagerar professionella kulturskapare för att arbeta med film i skolan och kvalitetssäkrar att arbetet utgår från ett pedagogiskt förhållningssätt. Även AV-Media Kronoberg är en aktör på området. De tillhandahåller media som kan användas inom undervisning. Det finns behov av att utveckla möjligheterna för barn och unga att arbeta med film på sin fritid. Film finns på kulturskolan i Tingsryd och Växjö och även studieförbunden erbjuder verksamhet på området. Linnéuniversitetet har kurser i filmvetenskap upp till magisternivå men även kurser i bland annat filmdidaktik, manusskrivande och filmkritik.

För att skapa förutsättningar för professionella kulturskapare inom filmområdet behövs olika plattformar för att tillgängliggöra film. Flera av de produktioner som Reaktor Sydost stöttar har visats på filmfestivaler, både i Sverige och internationellt. Andra viktiga plattformar är Sveriges

televisions kortfilmsprogram, video-on-demand-tjänster och svenska biografer. Biobesöken ökade under 2016 men svensk film hade den lägsta marknadsandelen sedan 1990/91 vad gäller totala biobesök i landet, vilket påverkar svenska filmares möjligheter att försörja sig. Filmområdet verkar även på ett näringspolitiskt plan vad gäller satsningar på långfilm och filmens roll för besöksnäringen. På nationell nivå arbetar stiftelsen Svenska Filminstitutet för att stärka den svenska filmen från idé till färdig film, under dess lansering i Sverige och världen, och genom att bevara den för eftervärlden. Svenska Filminstitutet har i uppdrag från regeringen att genomföra den statliga filmpolitiken. Detta sker genom samverkan med filmbranschen inom så kallade råd.

Fakta/tips/citat På Reaktor Sydosts webbplats finns handboken *Involvera publiken* med tips på hur man kan arbeta med biograf- och publikutveckling

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Reaktor Sydost är ett regionalt resurscentrum för film med uppdrag att stärka filmen och den rörliga bildens ställning i Sydost. Hösten 2017 byter Reaktor Sydost namn till Filmregion Sydost

Organisationsform: Ideell förening bildad av Region Blekinge, Landstinget i Kalmar län och Region Kronoberg.

www.reaktorsydost.se

Bild och formkonst i Kronoberg

Ett undersökande och omprövande av platsen Småland

Glaskonst, konsthantverk och design är starkt förknippat med Småland och har av tradition varit en viktig näring i Kronoberg. Möbelriket och Glasriket är känt både nationellt och internationellt. Idag pågår ett undersökande och omprövande om vad platsen Småland är. Genom att arbeta utifrån ett lokalt och regionalt sammanhang skapas möten mellan människor och det politiska, sociala och estetiska landskapet undersöks. I samarbete mellan olika konstnärliga discipliner tar sig gestaltningen olika uttryck, till exempel i konsthändelser, i formgivna objekt och i samtal.

Kulturplanen utgår från en bred definition av bild- och formområdet som bland annat omfattar bildkonst, konsthantverk och formgivning inom en rad olika former för gestaltning.

Ett exempel är Residence-in-Nature, ett långsiktigt kollektivt konstprojekt där bild- och formkonstnärer från olika discipliner arbetade metodutvecklande med det lokala som platsspecifik kontext. Ett annat exempel är Nya Småland, ett samverkansprojekt mellan tre regioner, med ambition att utveckla den regionala infrastrukturen genom att kombinera lokal kunskap med internationell samtidskonst, formgivning och kritiskt tänkande.

Ett gemensamt visions- och strategiarbete har under de senaste åren samlat företrädare för kulturorganisationer med regionala uppdrag på bild- och formområdet, professionella kulturskapare, det civila samhället samt politiker och tjänstepersoner på regional och lokal nivå. Det fortsatta processarbetet för att utveckla bild- och formområdet inriktas på att, tillsammans med berörda aktörer, arbeta för att möta behoven.

Många aktörer som verkar på området

En brokighet av aktörer, i och utanför Kronoberg, skapar möjligheter för invånare och besökare att ta del av konst – museer, gallerier, konstrundor, bibliotek, folkbildning och det civila samhället, festivaler, konstlabb, workshops, performancekonst och events. Det är vanligare att besöka konstutställning och måla eller teckna i Kronoberg än genomsnittet i riket. Det civila samhällets organisationer och det fria kulturlivet bär till stor del upp infrastrukturen jämte länets

etablerade kulturorganisationer. Att stimulera till eget skapande, fånga upp nya initiativ och erbjuda arenor för oetablerad konst behövs för att möjliggöra för deltagande i länets konstliv.

I rum där konst och publik möts är konstpedagogiken en viktig pusselbit. För barn och unga under skoltid är den ett verktyg i estetiska läroprocesser och konsten är en metod som skapar möjlighet att utveckla den reflektiva förmågan. Det pågår utvecklingsarbete för att de kultur- och konstpedagogiska program som erbjuds till barn och unga i länet ska bli mer rörliga.

Ljungbergsmuseet är Kronobergs läns museum för bildkonst. I uppdraget ingår bland annat att bedriva konstpedagogisk verksamhet i hela länet där målgruppen är barn och unga under skoltid samt att i samverkan med berörda aktörer lyfta fram samtida och dåtida konst med anknytning till Kronobergs län och Småland.

Kulturparken Småland har i uppdrag att samordna och utveckla kulturarvsfrågorna i länet. Kulturparken har också en regional roll inom konstområdet. Fokus ligger på framförallt på glaset genom Sveriges glasmuseum. Kulturparken har också en stor konsthistorisk samling om 5 800 föremål.

Italienska Palatset i Växjö är en ideell förening som inrymmer galleri, ateljéer och ateljéförening, konstnärernas kollektivverkstad och Media Artes med primärt fokus på nutida konstmusik. I angränsande län finns till exempel Vandalorum i Värnamo som är ett museum för regional, nationell och internationell samtidskonst och design. Vandalorum är också hemvist för Smålands konstarkiv med arkiv, samlingar och utställningshall.

Svårt att försörja sig som professionell kulturskapare på området

För de professionella bild- och formkonstnärerna är situationen på arbetsmarknaden en utmaning. Medianinkomsten före skatt är 13 000 kr i månaden, vilket kan jämföras med 18 200 kr för alla kulturella yrkesgrupper och 24 200 kr för hela befolkningen. SCB:s siffror visar dessutom att andelen bildkonstnärer med låga inkomster har ökat mellan 2004 och 2014.

Konstnärers och konsthantverkares arbetsmarknad behöver stärkas genom uppdrag, distribution, nätverk, kompetens och möjlighet att kombinera flera inkomstkällor. Inköp av konst är betydelsefullt för regionens gallerier och konstnärer. Fortsatt finns behov av strategiskt arbete med jämställdhet och mångfald i utställningsverksamhet, inköp och i konst i det offentliga rummet.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag ska tillämpa MU-avtalet, det statliga ramavtalet för konstnärers medverkan och ersättning vid utställning. Det finns även behov av kompetensutveckling och processtöd för att främja tillämpningen av MU-avtal hos andra aktörer med utställningsverksamhet.

Konst i det offentliga rummet

Konst i det offentliga rummet är en möjlighet för invånare att, oavsett bakgrund, möta konsten i vardagen. Det kan vara i tillfälliga utställningsrum eller genom platsspecifika konsthändelser på gator, torg, gångstråk, parker och trafikplatser.

Region Kronoberg har sedan inträdet i kultursamverkansmodellen arbetat med utvecklingsfrågor kring konstnärlig gestaltning, exempelvis genom främjandet av enprocentregeln, en rekommendation som innebär att 1 % av byggkostnaderna vid ny-, till-, eller ombyggnation av offentligt uppförda byggnader ska avsättas för konstnärlig gestaltning. Region Kronoberg arbetar i enlighet med enprocentregeln och målsättningen med den konstnärliga gestaltningen är att bidra till estetiska upplevelser som stimulerar visuellt och intellektuellt, stärka förutsättningarna för professionella kulturskapare och möjliggöra för konstnärer att representeras i offentliga miljöer genom inköp och uppdrag. Region Kronoberg har en

konsthanteringsfunktion som ansvarar för konstinköp och konstnärlig gestaltning i egna lokaler. Inköpen görs enligt Plan för konstnärlig gestaltning inom Region Kronoberg.

Kommunerna ansvarar för konst i det offentliga rummet i sina fastigheter och offentliga miljöer. Arbetet med den offentliga konsten varierar och det finns intresse och behov av fortsatt utvecklingsarbete vad gäller konstprogram, samverkan mellan politikområden, former för upphandling och medborgarinflytande.

En intressant plats för utveckling av konstglas

De småländska glasbruken omformas och konstglaset har idag en alltmer betydande roll. Hantverkarskunnande och materialkännedom gör Glasriket till en intressant plats att verka på för konstnärer som arbetar med glas. Småskalighet råder och de fria aktörerna skapar det nya Glasriket. Traditionell kunskap och hantverkstraditioner möter nya kunskaper och ny teknik och ökar innovationsförmågan.

The Glass Factory i Boda är ett upplevelsebaserat, interaktivt glasmuseum som fungerar som kunskapscentrum och kreativ mötesplats för konstnärer, designers och besökare. Andra initiativ bygger på samarbeten mellan konstglas och formgivning. De samlade erfarenheter och det arbete som görs inom ramen för Glasriketuppdraget och Swedish Glass Net är resurser på området.

Formgivning – ett starkt område i länet

Den rika tillgången på trä i Småland bäddade för möbeltillverkare och Möbelriket växte fram. I dag har den småländska möbeltillverkningen och formgivningen en stark position för etablerade aktörer. En rad kända möbeltillverkare och formgivare har sin utgångspunkt i länet och det finns ett stort intresse hos en formintresserad allmänhet. De nära kontaktvägarna mellan formgivare och tillverkare skapar en nära kontakt med materialen och korta led från idé till produkt. Det finns flera organisationer och initiativ som bidrar till att utveckla designområdet. Svensk Form arbetar för att stimulera designutvecklingen utifrån med ett brett designbegrepp och inom allt i från konsthantverk och mode till industridesign och tjänstedesign.

Att skapa goda förutsättningar för nya formgivare att utvecklas och pröva sina idéer är viktigt för formgivningens framtid i Småland. För de enskilda formgivarna och konsthantverkarna är gallerier och nationella och internationella mässor viktiga arenor att visa upp sig på, skapa nätverk och etablera sig inom fältet och på marknaden. Konsthantverkgruppernas samarbeten med butiker och gallerier runt om i Sverige utgör exempelvis möjligheter för konsthantverkare i Kronoberg.

Hemslöjden i Kronoberg arbetar med att stärka konsthantverkarnas villkor med fokus på slöjden. Med kunskap om slöjdhandverket i hårda och mjuka material, upparbetade nätverk och etablerade program för barn och unga i skolan är Hemslöjden en viktig del i infrastrukturen för formfrågorna i länet. Samarbeten med andra aktörer inom konst, form och design bidrar till att skapa kontaktytor mellan utövare och arenor samt möjligheter för nya idéer att uppstå. Det finns också flera utbildningar i länet. På Grimslövs Folkhögskola finns förberedande utbildning och på Linnéuniversitetet finns flera kandidatutbildningar och en masterutbildning inom design.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Ljungbergsmuseet är Kronobergs läns bildkonstmuseum och har ett särskilt uppdrag att tillgängliggöra konstpedagogik för barn och unga i hela länet.

Organisationsform: Stiftelse.

www.ljungbergsmuseet.se

Smålands Konstarkiv har en konstsamling med konstnärer som har anknytning till Småland

Organisationsform: Stiftelse med huvudmän från Värnamo kommun, Jönköpings läns landsting, Region Kronoberg samt Smålands Konstnärsförbund

www.smalandskonstarkiv.se

Italienska palatset är en ateljéförening med kollektivverkstad och galleri

Organisationsform: Ekonomisk förening

www.italienskapalatset.se

Hemslöjd i Kronoberg

Stort intresse för slöjd och hemslöjd

Intresset för slöjd och hemslöjd och att skapa själv är stort. Att syssla med handarbete eller hantverk är en aktivitet som utövas i nästan lika stor utsträckning oavsett ålder, utbildning eller inkomst. Digitalisering har haft betydelse för utvecklingen, vilket synliggörs bland annat genom trender som återbruk, makerrörelsen och gerillaslöjd. Arbetet med återbruk och naturliga material gör att hemslöjdsområdet ligger i framkant vad gäller hållbarhetsarbete och cirkulär ekonomi.

Samverkan över politikområden en förutsättning för hemslöjden

Hemslöjden i Kronobergs län tillvaratar och förnyar hemslöjd utifrån ett närings-, kulturarvs- och kunskapsförmedlande perspektiv. Arbete med hemslöjd bygger på samverkan med en bredd av aktörer som har skilda förutsättningar. Detta är en faktor som påverkar utvecklingsarbetet inom hemslöjden i hög grad. Hemslöjdskonsulenterna samarbetar över länsgränserna och i utvecklingsprojekt.

Hemslöjden i Kronoberg samarbetar med ALMI Företagspartner Kronoberg för att länets slöjdare, konsthantverkare, hantverkare och designers ska kunna ta del av det företagsfrämjande stödsystemet. Enskilda slöjdare, konsthantverkare och företag med småskalig hantverksmässig tillverkning får stöd av hemslöjdskonsulenterna i form av rådgivning och handledning.

Nämnden för hemslöjdsfrågor är en statlig myndighet med uppdrag att stärka hemslöjden i hela Sverige genom att planera, driva och följa upp aktiviteter med såväl kulturella som ekonomiska perspektiv. Hemslöjdsföreningarna i Sverige har unika samlingar med föremål som speglar den egna produktionen och bygdernas traditionella slöjd. Dessa samlingar har digitaliserats under namnet Hemslöjdens samlingar och går att finna på Digitalt museum.

Fakta/tips/citat På Nämnden för hemslöjdsfrågors webbplats finns praktiska tips på hur slöjdare kan starta och driva företag. Läs mer på www.nfh.se

Framtidens hemslöjd

De senaste årens ökade satsning på mer kultur i skolan har öppnat upp för ett nytt arbetsfält för slöjdare och många barn får möta professionella slöjdare i sin skolmiljö. För att främja barns och ungas möjlighet till eget skapande på fritiden inom slöjd och hantverk har Hemslöjden i Kronobergs län Slöjdklubben som genomförs i samarbete med folkbildningen. Studieförbunden i Kronoberg erbjuder cirkel och kurser i hemslöjd och hantverk och Linnéuniversitetet har kurser i hantverk kopplade till designområdet.

Utveckling av hemslöjden i Kronoberg handlar om att stärka hemslöjdens infrastruktur inom både det civila samhället och bland näringsidkarna. Fortsatt arbete med digital teknik och att skapa möten mellan olika former av samtida och traditionella tekniker inom slöjd, konsthantverk och digitala verktyg är strategier för att främja den konstnärliga förnyelsen på området. Att arbeta vidare med hållbar utveckling, och med hemslöjdens betydelse för hälsa och välmående samt verka för hemslöjd som en potential i besöksnäringen är andra möjligheter.

Kulturorganisationer med regionala uppdrag

Hemslöjden i Kronobergs län är en verksamhet med uppdrag att utveckla och tillvarata slöjd och konsthantverk, både som näringsgren och kulturyttring.

Organisationsform: Ideell förening

www.hemslojdenkronoberg.se

Det civila samhället och folkbildningen i Kronoberg

Det civila samhället är en viktig del av demokratin och bidrar till delaktighet, samhällsutveckling och välfärd. I ett glest befolkat län som Kronoberg är det civila samhället och folkbildningen betydelsefulla aktörer för att skapa möjlighet till öppna och hållbara livsmiljöer för länets invånare.

Det civila samhället bidrar till att involvera människor i utformningen av den lokala samhällsutvecklingen och möjliggör lokala mötesplatser. När människor känner delaktighet, samhörighet och tillit stärks banden till platsen och viljan till att leva där ökar. Här utgör de starka frivilliga krafterna en viktig del av arbetet, inte minst på mindre orter och i landsbygd.

Med det civila samhället avses en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor organiserar sig och agerar tillsammans i gemensamma intressen. I området ingår allt från nätverk, ideella föreningar till registrerade trossamfund med mera.

Det civila samhället verkar på många områden

Att utveckla förutsättningarna för det civila samhällets aktörer att delta i planering och genomförande av lokalt och regionalt utvecklingsarbete är ett utvecklingsområde som lyfts i Gröna Kronoberg 2025.

Folkbildningens aktörer, med studieförbund och folkhögskolor, utgör en regional infrastruktur som är tillgänglig i hela länet och som har betydelse för det civila samhället på lokal nivå och i utvecklingen av orter och platser i Kronoberg. Tillsammans med studieförbunden har Region Kronoberg arbetat fram ett nytt bidragssystem för att skapa ändamålsenliga former för dialog och samverkan och utveckla förutsättningarna för det civila samhällets aktörer att medverka i regionala utvecklingsprocesser. I första hand tillämpas bidragssystemet på processer som kultursamverkansmodellen och kompetensplattformsuppdraget, men det finns stor potential att involvera även andra områden.

Studieförbunden har olika förutsättningar men arbetar komplementärt. Den samlade verksamheten är bred och flexibel och berör flera regionala utvecklingsområden. Studieförbunden utgör mötesplats och arena för bildningsprocesser där människor utvecklas tillsammans i takt med de nya kunskaper, perspektiv och erfarenheter som de själva söker. Studieförbunden bidrar med stöd, investerar i lokaler, teknik och pedagogiska resurser för det civila samhället och kan, genom sina nätverk och medlemsorganisationer, även ha en regional röstbärande funktion för det civila samhället.

Fakta/tips/citat en genomsnittlig dag spenderar kronobergarna totalt 1000 timmar i den fria och frivilliga folkbildningsverksamhet som studieförbunden driver

Studieförbunden medverkar till att skapa både arbetstillfällen och praktikplatser i länet och samarbetar med olika aktörer kring demokratiutveckling, integration, folkhälsa och miljö samt verksamhet för och med invånare med funktionsnedsättning. Särskilda satsningar görs för att koppla läsfrämjande till idrottsrörelsen genom att SISU Idrottsutbildarna samverkar med biblioteken.

I Kronoberg finns tre folkhögskolor: S:t Sigfrids folkhögskola, Markaryds folkhögskola och Grimslövs folkhögskola. Den sistnämnda har Region Kronoberg som huvudman. Kronobergs läns bildningsförbund samlar studieförbund och folkhögskolor.

Det civila samhället bidrar till ett kulturutbud med lokal närvaro

Det civila samhällets aktörer är centrala för länets kulturella infrastruktur, inte minst utanför centralorterna. Folkbildningen står för betydelsefulla insatser på kulturområdet genom att möjliggöra eget skapande och bedriva verksamhet på många platser i Kronoberg. Invånare får tillgång till olika mötesplatser i form av scener, repetitionslokaler, ungdomshus, verkstäder och utställningslokaler. Studieförbunden samverkar i hög utsträckning med andra aktörer inom det civila samhället och utgör stora producenter och arrangörer av kultur både i form av program inför publik och i form av studiecirkel.

Studieförbundens infrastruktur och kompetenser är viktiga att koppla till det regionala utvecklingsarbetet kring arrangörskap, delaktighet och deltagarkultur, tillgänglighet och mångfald. För samtliga professionella kulturorganisationer står dessa utmaningar på agendan och en möjlighet är en utvecklad och strategisk samverkan mellan studieförbund och kulturorganisationer.

Flera kritiska faktorer för att nyttja civila samhällets potential

Kronobergs demografiska förändringar utgör en utmaning för det civila samhället. Det civila samhället arbetar aktivt med dessa utmaningar och tar exempelvis stort ansvar gällande nyanländas möjligheter till språkutveckling och samhällsorientering.

En utmaning för det civila samhället är att de offentliga stödsystemen inte alltid är anpassade efter det civila samhällets gränsöverskridande och tvärssektoriella verksamhet. Erfarenheter från projektet Kick, Kvalitet i civilsamhällets kultursamverkan, visar att detta är en utmaning särskilt när det gäller de etniska föreningarnas förutsättningar. Andra erfarenheter från Kick är att det civila samhället har en stark organisering nationellt och lokalt men har försvagats på regional nivå. Studieförbunden agerar röstbärare för sina föreningar, men företräder inte alltid kulturföreningarnas perspektiv. Det finns behov av en förstärkt regional samtalspart i kulturfrågor inom det civila samhället.

De ekonomiska förutsättningarna på lokal nivå påverkar studieförbunden i hög utsträckning. Negativ budgetutveckling på lokal nivå medför att studieförbunden inte kan producera lika mycket folkbildning, vilket i sin tur innebär att uppväxlingen av varje kommunal bidragskrona minskar. Att säkra verksamhet lokalt är av stor vikt för framtiden och det är av betydelse att utveckla de lokala mötena mellan kommunerna och det civila samhället.

Kulturområdets erfarenheter och utvecklade metoder för att involvera det civila samhället kan komma till användning även inom andra regionala utvecklingsområden, exempelvis idéburet offentligt partnerskap, social ekonomi och medborgardialog.

Organisationer med regionala uppdrag

ABF Kronoberg

www.abf.se

Folkuniversitetet Region Syd

www.folkuniversitetet.se

Ibn Rushd distrikt Östra

www.ibnrushd.se

Kulturens Bildningsverksamhet Region Syd

www.kulturens.se

NBV Sydost

www.nbv.se

Medborgarskolan Region Öst

www.medborgarskolan.se

Sensus Småland Öland

www.sensus.se

Studiefrämjandet i Kronoberg

www.studieframjandet.se

Studieförbundet Vuxenskolan Kronoberg

www.sv.se

Studieförbundet Bilda Sydöst

www.bilda.nu

Smålandsidrotten (Samverkansorgan för Smålands idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna)

www.smalandsidrotten.se

Så formas och genomförs kulturplanen

En mångfald av aktörer i Kronoberg formar och gör verklighet av kulturplanen. 2011 byggdes i en bred process den kunskapsgrund som kulturplanens nulägesanalys vilar på. Vid revidering av kulturplanen prövas nulägesanalysen.

Erfarenheterna från arbetet med kultursamverkansmodellen låg till grund vid framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin Gröna Kronoberg 2025. Kulturområdets metoder, till exempel deltagardemokratiska metoder, förändringslogik och Culture planning bidrog även till utvecklingen av Gröna tråden.

Gröna tråden – en metod för hållbart regionalt utvecklingsarbete

Regional utveckling genomförs av många aktörer som har, och kan ta, olika roller för att lösa utmaningarna. Gröna tråden utgår från ett utmaningsdrivet arbetssätt med samhällsutmaningarna i centrum och består av ett antal verktyg.

Förändringslogik - tydliggör vad som ska förändras, hur det ska gå till, vilka resurser som finns tillgängliga för arbetet samt säkerställer att förändringsarbetet leder mot uppsatta mål.

Intressentanalys - tydliggör vilka som påverkas av och kan påverka utvecklingsarbetet.

Samhandlingstrappan - hjälper aktörerna att, på olika nivåer, i olika sektorer, agera effektivt för att möta gemensamma samhällsutmaningar som inte kan lösas av en enskild aktör.

Lärandecykel – används för att planera ett systematiskt lärande och förvaltning av kunskap.

Kompetent ledarskap – för att utveckla kompetent ledarskap krävs strategiskt kompetensutvecklingsarbete.

Jämställdhets- och mångfaldsintegrering – används för att flickor och pojkar, män och kvinnor, ska ges samma möjlighet att ta del av resurser, och att kunskap och kompetens ska speglas, värderas och tillvaratas likvärdigt.

Dialogmodell och kultursamverkansmodellens intressenter

För att forma och genomföra kulturplanen krävs att många aktörer är delaktiga. Exempel på årliga strukturer är Regionala forum - öppna regionala stormöten som kan ske sektorsövergripande i samband med uppföljning av Gröna Kronoberg, exempelvis Vårforum och Regiondagarna, eller enbart för kulturområdet, exempelvis Kulturforum.

Kommunerna i Kronoberg

I Kommunalt forum möts kommunala och regionala förtroendevalda med kulturansvar. Kommunala och regionala tjänstepersoner med kulturansvar möts i kulturchefs nätverket.

Det professionella kulturlivet

Verksamhetssamtal sker årligen med kulturorganisationer med regionala uppdrag. För att identifiera och nå de fria professionella kulturskaparna i Kronoberg används strukturer som centrumbildningar och nationella intresseorganisationer. För att skapa bättre möjligheter för det fria professionella kulturlivet att delta i dialoger erbjuds arvode.

Det civila samhället

Studieförbunden är en viktig dialogpart på regional nivå och kan agera röstbärare för det civila samhället genom att representera sina nätverk och medlemsorganisationer. För att bredda det civila samhällets deltagande ytterligare har en särskild satsning gjorts på dialoger med det civila samhället i samverkan med Ideell kulturallians. För att skapa bättre möjligheter för det civila samhället att delta i dialoger erbjuds arvode.

Regionsamverkan Sydsverige

Regionerna Blekinge, Halland, Jönköping, Kalmar, Kronoberg och Skåne samarbetar via Regionsamverkan Sydsverige för långsiktigt hållbar utveckling för Sydsverige. I Regionsamverkan Sydsveriges kulturutskott arbetar regionerna för att skapa en grund för strategiskt kunskapsutbyte samt för att stimulera till samarbeten inom gemensamt prioriterade utvecklingsområden.

Aktörer på nationell och internationell nivå

Samverkan med aktörer på nationell nivå sker bland annat genom kulturpolitisk dialog med kulturdepartementet och på tjänstemannanivå med Kulturrådet i form av exempelvis samverkanskonferens och rundabordsamtal. På regional nivå sker samverkan med Länsstyrelsen i Kronobergs län. Region Kronoberg ingår även i andra nätverk, till exempel Sveriges kommuner och landstings kulturchefsnätverk.

Universitet och högskolor

Region Kronoberg har en överenskommelse med Linnéuniversitetet och samverkar även med andra universitet och högskolor vid behov. Kulturorganisationer med regionala uppdrag har också samverkan med akademien.

Invånare och besökare

Den regionala kulturella infrastrukturen finansieras av länets invånare. Det är också invånare och besökare som tar del av och utövar kultur i Kronoberg.

För att ha en transparens gentemot samtliga intressenter används bloggen www.kulturplankronoberg.se. Där kan intressenter ta del av arbetet som sker, få information om kommande dialoger och lämna remissvar på kulturplanen.

Uppföljning av kulturplanen

Uppföljning av kulturplanens måluppfyllelse sker på övergripande nivå i enlighet med lärandecykeln för Gröna Kronoberg 2025 men även på andra nivåer:

- Internt genom årsrapportering och i enlighet med indikatorer i Region Kronobergs budget, kulturplanen och i kulturnämndens verksamhetsplan
- För respektive kulturorganisation genom verksamhetsuppföljning och i verksamhetssamtal
- På insatsnivå utifrån förändringslogik

Hållbarhetsperspektiv

Hållbar regional utveckling innebär att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Det innebär också att flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala utvecklingsarbetet och få tillgång till samhällets resurser. Det regionala utvecklingsarbetet ska präglas av respekt för de mänskliga rättigheterna i enlighet med ”Policy för lika möjligheter och rättigheter i en hållbar Region Kronoberg” och den europeiska CEMR-deklarationen om jämställdhet mellan kvinnor och män på lokal och regional nivå.

De aktörer som är med och bidrar till kulturplanens genomförande påverkar var och en den hållbara utvecklingens tre dimensioner – den sociala, den ekonomiska och den ekologiska. Genom att rikta särskild uppmärksamhet mot några områden där det råder ojämlikhet på kulturområdet inom den sociala dimensionen – barn och unga, mångfald, jämställdhet och tillgänglighet – kvalitetssäkras allt utvecklingsarbete som genomförs inom ramarna för kulturplanen utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Det innebär att ett resonemang förs kring vilka perspektiv som ska prioriteras, i vilket sammanhang och med vilka konsekvenser.

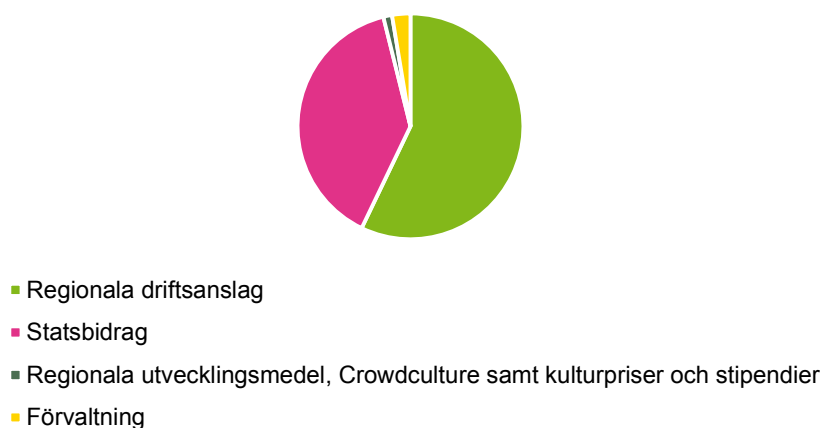
Region Kronoberg har ett miljöprogram som syftar till att bidra till hållbar utveckling både ekologiskt, ekonomiskt och socialt. En miljömedvetenhet ska präglar arbetet, vilket exempelvis kan innebära att välja klimatsmarta transporter eller el från förnybar energi.

Ekonomiska verktyg för att genomföra kulturplanen

Region Kronoberg har ekonomiska verktyg för att uppnå målen i kulturplanen. Även andra aktörer på nationell, regional och kommunal nivå erbjuder finansieringsmöjligheter som kan bidra till att uppfylla de regionala kulturpolitiska målen.

Region Kronobergs fullmäktige beslutar årligen om kulturnämndens rambudget. Kulturnämnden fördelar både rambudgeten från fullmäktige och statsbidrag till regional kulturverksamhet i enlighet med kultursamverkansmodellen.

Kulturnämndens fördelning av rambudget 2017

Driftsanslag - används för att garantera en stabil regional kulturell infrastruktur

Regionala utvecklingsmedel - används för att stödja större, strukturförändrande utvecklingsinsatser i linje med kulturplanen, till exempel uppdrag och projekt.

Regionala tillväxtmedel (1:1-medel) - används för utvecklingsinsatser som bidrar till genomförandet av Gröna Kronoberg 2025 och beslutas av Region Kronobergs regionala utvecklingsnämnd.

Crowdculture - ett mikrofinansieringsverktyg för mindre kulturinitiativ som blandar privata och offentliga medel.

Kulturpriser och stipendier – delas ut varje år för att stödja kulturskapare och andra personer som genom sin verksamhet gjort en förtjänstfull kulturell insats i Kronoberg.

Scenkonstsubventioner - används för att utöka möjligheterna för barn och unga att uppleva professionell scenkonst. Scenkonstsubventionerna riktar sig till länets kommuner och samordnas av Regionteatern Blekinge Kronoberg.

Budget 2017	Statsbidrag	Regionalt anslag	Kommunalt anslag **	Kommuner
Organisationer inom kultursamverkansmodellen				
Kulturparken Småland	6 938 384 kr	10 908 079 kr	6 695 150 kr	Växjö kommun
Musik i Syd	13 749 242 kr	8 731 793 kr	3 025 150 kr	Växjö kommun
Regionteatern Blekinge Kronoberg	* 13 136 889 kr	11 627 433 kr	4 931 872 kr	Växjö kommun
Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg	* Blekinge	2 792 780 kr		
Dans i Sydost	* Blekinge	231 032 kr		
Hemslöjden i Kronobergs län	649 501 kr	804 839 kr	75 000kr	Växjö kommun
Reaktor Sydost	* Kalmar	985 352 kr		
Riksteatern Kronoberg	300 759 kr	324 347 kr		
Berättarnätet Kronoberg	209 456 kr	490 074 kr	797 000 kr	Ljungby kommun
Ljungbergsmuseet	105 769 kr	1 278 076 kr	970 000 kr	Ljungby kommun
Delsumma:	35 090 000 kr	38 173 805 kr	16 494 172 kr	
Organisationer med regionalt anslag				
Det fria ordets hus		304 800 kr	2 026 000 kr	Växjö kommun
Italienska palatset		84 652 kr	175 000 kr	Växjö kommun
Kronobergs läns hembygdsförbund		55 074 kr		
LinneaTeatern		176 238 kr	230 000 kr	Växjö kommun
Smålands Konstarkiv		180 644 kr		
SISU		1 045 368 kr	777 000 kr	Ljungby, Markaryd, Tingsryd, Uppvidinge och Växjö kommun
Smålands Idrottsförbund		1 836 345 kr		
Studieförbunden i Kronoberg	Folkbildningsrådet	8 081 249 kr	4 106 000 kr	Lessebo, Ljungby, Markaryd, Tingsryd, Uppvidinge och Växjö kommun
Ungdomsorganisationer	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor	1 445 000 kr	50 000 kr	Ljungby kommun
Delsumma:		13 209 370 kr	7 364 000 kr	
Totalsumma:		51 383 175 kr		

* Statsbidrag till organisationer verksamma i flera regioner fördelas av en region. Region Kronoberg fördelar till Regionteatern Blekinge Kronoberg, Region Blekinge till Biblioteksutveckling Blekinge Kronoberg och Dans i Sydost och Landstinget i Kalmar län till Reaktor Sydost.

** Alvesta och Älmhults kommun saknas i remissutgåvan

Relation till andra strategier

Att arbeta utmaningsdrivet kräver sektorsövergripande samverkan mellan olika aktörer och politikområden. Kulturområdet samverkar främst med områdena skola och kompetensförsörjning, samhällsbyggnad, folkhälsa, vård och omsorg samt näringsliv. I samverkan med andra politikområden kan det finnas målkonflikter och en förutsättning för framgångsrik samverkan är att synliggöra ömsesidig nytta och måluppfyllelse.

I samverkan med andra politikområden ansvarar kulturpolitiken för att uppfylla kulturpolitiska mål även om kulturen också kan ha effekter på andra områden.

Ett exempel på detta är konstnärlig gestaltning i vårdmiljöer där det kulturpolitiska målet är att nå invånare med kultur, stimulera visuellt och intellektuellt samt skapa arbetstillfällen för professionella kulturskapare. Det hälsopolitiska målet är en god hälsa hos befolkningen.

Gröna Kronoberg 2025 med hjälp av ett antal understrategier, vägleder utvecklingsarbetet i regionen ur ett långsiktigt och hållbart perspektiv. Region Kronobergs utmaningsdrivna arbetssätt gör att understrategierna har tydliga kopplingar till varandra. Detta skapar även bättre förutsättningar för samverkan mellan politikområden.

Fakta/tips/citat På www.regionkronoberg.se/gronakronoberg finns Gröna Kronoberg 2025 och understrategierna i sin helhet.

Innovationsstrategin

Innovationsstrategin syftar till öka länets konkurrenskraft och behandlar bland annat behovet av höjd innovationsförmåga i länet. Kultur, kulturmiljöer, konstnärer och professionella kulturskapare har en viktig roll för innovativ utveckling. Kreativa människor och företag bidrar till kreativa processer som i sin tur kan bidra till samarbeten i nya gränssnitt och lägga grunden för utveckling av innovationer inom både den privata och den offentliga sektorn i regionen.

Kompetensförsörjningsstrategin

Kompetensförsörjningsstrategin syftar till att vägleda samverkan inom arbetsmarknad, kompetensförsörjning och utbildning. Arbete sker bland annat inom det regionala kompetensplattformsuppdraget. Här är folkbildningens aktörer betydelsefulla, inte minst för att lyfta fram perspektiv kring det livslånga lärandet och det fria bildningsarbetet. Även arbetet med kultur i skolan sker i samverkan med kompetensförsörjningsområdet.

Besöksnäringstrategin

Småland som varumärke är starkt och landskapet finns tydligt skildrat i musik, film och litteratur. Besöksnäringstrategin syftar till att öka besöksnäringens roll som näring i länet och en gemensam webbplattform, Visit Småland, har lanserats för besöksnäringen i Småland och ökar tillgängligheten till länets kulturupplevelser. Kronobergs län har flera platser och kulturmiljöer som har potential att utvecklas ytterligare som besöksmål exempelvis kopplat till det muntliga berättandet och bild- och formområdet.

Trafikförsörjningsprogrammet

Trafikförsörjningsprogrammet beskriver den trafik som ska erbjudas invånare och besökare i Kronoberg. En god kollektivtrafik är organiserad så att återkommande behov och sysslor - som att ta sig till och från jobb och skola, handla mat, umgås med vänner och släkt, hämta barn,

motionera och delta i föreningsliv eller kulturaktiviteter - är lätta att hantera, för alla. När det gäller kollektivtrafikförsörjningen inom kulturområdet är möjligheterna för barn, unga och vuxna att ta sig till och från kulturverksamhet av vikt samt möjligheten till ökad trafik vid större evenemang.

Länsgemensam folkhälsopolicy

Folkhälsopolicyn syftar till skapa goda förutsättningar för en god och jämlik hälsa för länets befolkning. Barn och ungas uppväxtvillkor är ett särskilt prioriterat målområde för det länsgemensamma folkhälsoarbetet och den kulturella infrastrukturen har en betydelsefull roll i arbetet.

Start Dokument & lagar

Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Svensk författningssamling 2010:2012

t.o.m. SFS 2014:1586

SFS nr: 2010:2012

Departement/myndighet: Kulturdepartementet

Utfärdad: 2010-12-22

Ändrad: t.o.m. SFS 2014:1586

Ändringsregister: [SFSR \(Lagrummet\)](#)

Källa: Regeringskansliet / Lagrummet.se

Inledande bestämmelser

1 § I denna förordning finns bestämmelser i anslutning till lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. I förordningen regleras även den kultursamverkansmodell som är en förutsättning för bidragsgivningen.

2 § Statens kulturråd beslutar om det statsbidrag som får fördelas till ett landsting.

Statsbidrag lämnas i mån av tillgång på medel.

3 § Vad som sägs om ett landsting i denna förordning gäller, med undantag för vad som sägs i 7 § om samverkan mellan länets kommuner, också för Gotlands kommun.

Ändamålet med fördelning av statsbidraget

4 § Fördelningen av statsbidraget ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.

Definition

5 § Med regional kulturplan avses en beskrivning av de

prioriteringar som landstinget vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd, prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna.

Villkor för landstingens fördelning av statsbidraget

6 § Ett landsting får fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om en regional kulturplan har upprättats av landstinget och kulturplanen överensstämmer med denna förordning och de föreskrifter som meddelas med stöd av denna förordning.

Planen ska avse tre år, om det inte finns särskilda skäl för annat.

7 § Landstinget ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som landstinget ska fördela.

8 § Med utgångspunkt i det ändamål som anges i 4 § ska landstinget ansvara för att bidragsgivningen enligt denna förordning främjar en god tillgång för länets invånare till

1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
2. museiverksamhet,
3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
4. konst- och kulturfrämjande verksamhet,
5. regional enskild arkivverksamhet,
6. filmkulturell verksamhet, och
7. främjande av hemslöjd.

Landstinget får även lämna statsbidrag till sådana verksamheter som avses i första stycket och som bedrivs i form av länsöverskridande samarbeten om dessa uppfyller de krav på anknytning till landstingets område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900). Landstinget får även lämna statsbidrag till konstområdesöverskridande samarbeten. Förordning (2014:1586).

9 § Landstinget får endast lämna statsbidrag till sådan verksamhet som också får bidrag från landsting, kommun eller annan huvudman.

Bidrag när det gäller regionala kulturplaner

9 a § Statens kulturråd får lämna bidrag till organisationer som företräder det civila samhället och de professionella kulturskaparna för deras medverkan i syfte att ta fram och genomföra regionala kulturplaner. Förordning (2013:1134).

Tidsbegränsade utvecklingsbidrag

10 § Statens kulturråd får besluta om tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse.

Tidsbegränsade utvecklingsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet som också får bidrag från landsting, kommun eller annan huvudman.

11 § Vid fördelning av tidsbegränsade utvecklingsbidrag ska Statens kulturråd särskilt beakta de nationella kulturpolitiska målen som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

Uppföljning och redovisning

12 § Landsting som fördelar statsbidrag enligt denna förordning ska årligen följa upp och redovisa till Statens kulturråd hur de statliga medlen har använts och vilka effekter som uppnåtts.

Återbetalning och återkrav

13 § Ett landsting som fördelar statsbidrag enligt denna förordning är återbetalningsskyldigt om

1. landstinget genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att statsbidraget lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. statsbidraget av något annat skäl än vad som avses i 1 har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och landstinget borde ha insett detta,
3. statsbidraget inte har använts för det ändamål det har beviljats för, eller
4. landstinget inte lämnar sådan redovisning som avses i 12 §.

14 § Om ett landsting är återbetalningsskyldigt enligt 13 §, får Statens kulturråd besluta att helt eller delvis kräva tillbaka statsbidraget.

15 § Om en kulturverksamhet upphör med verksamhet som den fått bidrag för enligt denna förordning, är den återbetalningsskyldig för den del av bidraget som inte har använts.

16 § Om en kulturverksamhet är återbetalningsskyldig enligt 15 §, ska landstinget besluta att kräva tillbaka den del av statsbidraget som återbetalningsskyldigheten avser. Om det finns särskilda skäl för det, får landstinget efterge återkrav helt eller delvis.

Bemyndigande

17 § Statens kulturråd får meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av denna förordning.

Överklagande

18 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

Kontakt

Frågor om riksdagen?

Ring 020-349 000

E-post:

riksdagsinformation@riksdagen.se

Växeln

08-786 40 00

Besök riksdagen

Följ & prenumerera

Press

Lärare

Riksdagsbiblioteket

Beställ & ladda ned

Lediga jobb

Om webbplatsen

Kakor

 Lättläst

 Teckenspråk

In English

 Other languages

All offentlig makt i Sverige utgår från folket och riksdagen är folkets främsta företrädare.

SVERIGES
RIKSDAG

Riktlinjer för arbete med regionala kulturplaner

Bakgrund och syfte

Landsting och regioner äger själva sina kulturplaner, och disponerar således själva över dessas utformning och innehåll. Denna vägledning har tagits fram efter dialog med samtliga landsting och regioner inom samverkansmodellen och Samverkansrådets parter.

Vägledningen syftar till att skapa tydlighet kring vad Kulturrådet och Samverkansrådet behöver som underlag inför beslut om statsbidrag. Syftet med vägledningen är att öka transparensen, säkra likabehandling och rättssäkerhet i beredning och beslut om statsbidrag.

Treårig planperiod

De regionala kulturplanerna avser tre år, om inte särskilda skäl finns för annat. Vill en region eller ett landsting att upprätta en kulturplan som sträcker sig över längre tid än tre år ska Kulturrådet underrättas om detta.

Årliga beslut

Kulturrådets beslut om statsbidrag för regional kulturverksamhet fattas årligen. Inför Kulturrådets årliga beslut finns möjlighet att inkomma med revideringar eller kompletteringar av planerna. Viss information är önskvärd att den inkommer årligen, vilket anges i vägledningen. Kulturplaner och eventuella revideringar lämnas årligen till Kulturrådet, senast under första veckan i november.

Årlig uppdatering av vissa grunduppgifter

För en säker och effektiv administration vill Kulturrådet att landstingen och regionerna årligen inkommer med följande information:

- Namn på sökande organisation
- Organisationsnummer
- Adressuppgifter
- Kontaktperson och kontaktuppgifter till denna
- Kontonummer (BG/PG)

Kommentarer och förtydliganden avseende paragraferna 5, 7 och 8 i förordning 2010:2012 om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

5 §

Med regional kulturplan avses en beskrivning av de prioriteringar som landstinget vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd, prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna.

Den regionala kulturplanen ska således innehålla:

- En beskrivning av de prioriteringar som landstinget/regionen vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd. Beskrivningen bör omfatta eventuella planerade väsentliga förändringar av uppdrag och/eller regional fördelning av statsbidraget i förhållande till föregående år. Informationen kan lämnas i den löpande dialogen eller skickas in årligen, om inte landsting/region har uppgifter för hela planperioden.
- Prioriteringarnas förhållande till relevanta nationella kulturpolitiska mål. I relation till de nationella kulturpolitiska målen vill Kulturrådet att landsting/region i kulturplanen beskriver på övergripande strategisk nivå hur man avser arbeta med diskrimineringsgrunderna, för att främja lika rättigheter och möjligheter att delta i kulturlivet, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Tvärsektoriella frågorna tas upp på verksamhetsnivå där det är relevant. Kulturrådet ser med fördel att även internationell och interregional samverkan beskrivs.
- Uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna. Landsting/region ska därtill lämna uppgift om planerad regional och kommunal finansiering av de verksamheter som ska få statsbidrag, relaterad till föregående år. Uppgiften kan vara preliminär och lämnas på aggregerad nivå, inte per verksamhet. Informationen får skickas in årligen, om inte landsting/region har uppgifter för hela planperioden.

7 §

Landstinget ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället.

Samverkan och samråd är demokratiska processer som kan göra fler delaktiga och engagerade i kulturen. Landstingen och regionerna ansvarar för att samverkan och samråd sker i enlighet med förordningen, men bestämmer själva form och modell. Gällande samråden med länets professionella kulturliv och det civila samhället skiljer sig förutsättningar och relevanta aktörer, mellan såväl län som konst- och kulturområden. Samråden kan ske på övergripande nivå, kommunal nivå eller inom ramen för en kulturverksamhet.

Det civila samhället kan definieras som en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen (prop. 2009/10:55). För exempel på vad det civila samhället består av och beskrivningar av sektorn, se *Palett för ett stärkt civilsamhälle* (SOU 2016:13) s. 63-108.

Länets professionella kulturliv avser verksamma såväl inom som utom statsbidragsmottagande organisationer.

- I kulturplanen eller i relation till denna bör det finnas en beskrivning av hur landstinget/regionen organiserat sitt ansvar, t.ex. i vilken form samråden har skett, syftet med samråden och vilka parter som har bjudits in. Det kan med fördel också beskrivas hur det som framkommit i samverkan och samråd tas tillvara i kulturplanen och den regionala kulturverksamheten.

8 §

Med utgångspunkt i det ändamål som anges i 4 § (4 § Fördelningen av statsbidraget ska bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.) ska landstinget ansvara för att bidragsgivningen enligt denna förordning främjar en god tillgång för länets invånare till

- 1. professionell teater-, dans- och musikverksamhet,*
- 2. museiverksamhet,*
- 3. biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,*
- 4. konst- och kulturfrämjande verksamhet,*
- 5. regional enskild arkivverksamhet,*
- 6. filmkulturell verksamhet, och*
- 7. främjande av hemslojd.*

Landstinget får även lämna statsbidrag till sådana verksamheter som avses i första stycket och som bedrivs i form av länsöverskridande samarbeten om dessa uppfyller de krav på anknytning till landstingets område eller dess medlemmar som avses i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900). Landstinget får även lämna statsbidrag till konstområdesöverskridande samarbeten. Förordning (2014:1586).

- Bidraget till regional kulturverksamhet ska främja en god tillgång till kulturverksamhet inom de områden förordningen omfattar. Som underlag för statsbidraget bör kulturplanen därför översiktligt visa den verksamhet landstinget/regionen tänker genomföra med stöd av statsbidraget och hur den kulturella infrastruktur som finansieras med statsbidraget ser ut.
- Kulturplanen bör också omfatta de strategiska utvecklingsområden som landsting/region har identifierat, och motiven till dessa. Utvecklingsområden kan med fördel beskrivas, kopplat till eventuella särskilda prioriteringar som landstinget/regionen vill göra.
- I de fall landstingen/regionerna beskriver särskilda prioriteringar eller utvecklingsområden bör det framgå om dessa avses lösas inom ramen för ordinarie verksamhet eller genom satsningar från landstinget/regionen, eller om de förutsätter extern finansiering. Kulturrådet ser gärna en tydlig och uppföljningsbar målbild för utvecklingsområden, var landsting/region vill vara när planen är genomförd.

- Vart och ett av de verksamhetsområden som anges i förordningen bör beskrivas i relation till relevanta nationella kulturpolitiska mål och relevant lagstiftning (t.ex. bibliotekslagen och lagen om nationella minoriteter) samt övriga relevanta nationella mål (t.ex. målen för kulturmiljöarbetet och mål för funktionshinderspolitiken). Beskrivningen bör också visa regionala prioriteringar och variationer, exempelvis genom att visa på regionala mål för kulturpolitiken.
- Regional museiverksamhet bör även innefatta verksamhetens arbete med kulturmiljöfrågor samt beskrivning kring den samverkan som sker kring detta. Den regionala museiverksamheten kan även omfatta arbete med bild- och form.
- Området ”konst- och kulturfrämjande verksamhet” (t.ex. bild- och formkonst, teater och dans) kan beskrivas inom respektive konstområde. Dock bör det framgå vad som ingår i främjandeuppdraget.

7

**Svar på remiss - Kultursamverkan för ett Sverige som
håller ihop 17RK648**

Kulturnämnden

Remissyttrande – Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen, Kulturdepartementet (DS 2017:8), dnr Ku2017/00761/KO

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att godkänna remissyttrandet och att yttrandet är Region Kronobergs svar till Kulturdepartementet

att omedelbar justering sker i samband med kulturnämndens sammanträde

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Kulturdepartementet har skickat ut förslag och bedömningar kring kultursamverkansmodellens framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter på remiss. Bakgrunden är de olika utredningar av kultursamverkansmodellen som har genomförts under 2015 och 2016 (Riksdagens kulturutskott, Myndigheten för kulturanalys och SKL). Förslagen innebär några olika justeringar av kultursamverkansmodellen och förordningen, men inga omfattande förändringar. Kulturdepartementets skrivelse hanterar flera av de utgångspunkter och utmaningar kopplat till kultursamverkansmodellen som Region Kronoberg, tillsammans med övriga regioner, lyft i dialog med den nationella kulturpolitiska nivån i olika sammanhang. Regionerna inom Regionsamverkan Sydsverige har beslutat att använda likalydande skrivningar kring ett antal av de olika förslagen. Region Kronoberg har av beviljats dispens av Kulturdepartementet och får lämna in sitt remissyttrande den 22 juni, efter beslut i kulturnämnden.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen (DS 2017:8)
Remissyttrande över Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen (DS 2017:8)

Kulturdepartementet
ku-registrator@regeringskansliet.se

Remissyttrande – Kultursamverkan för ett Sverige som håller ihop – framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen, Kulturdepartementet (DS 2017:8), dnr Ku2017/00761/KO

Sammanfattning

Region Kronoberg har av Kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande över ovanstående remiss.

Kronobergs län har ingått i kultursamverkansmodellen sedan 2012 och arbetet med länets tredje kulturplan pågår. Kultursamverkansmodellen har haft positiva effekter i Kronoberg. Kulturområdets erfarenheter och metoder låg till grund vid framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin Gröna Kronoberg 2025 och bidrog till Gröna tråden, en metod för hållbart regionalt utvecklingsarbete.

På regional nivå har relationerna stärkts i och med att den kulturpolitiska samverkan med kommunerna och samrådet med kulturlivets aktörer fått tydliga strukturer och syften. Även samverkan på interkommunal och interregional nivå har stärkts så att de samlade resurserna mer och mer har kunnat riktas mot gemensamma mål.

Region Kronoberg vill gärna bidra till att kultursamverkansmodellen utvecklas så att dess fulla potential kan utnyttjas och resurserna används optimalt i arbetet med att nå de nationella kulturpolitiska målen samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar. Det är därför glädjande att det i departementsskrivelsen under avsnitt 2.1 lyfts fram som en bärande utgångspunkt att en väl fungerande samverkan mellan stat, region och kommuner bidrar till att de offentliga resurserna och kompetenserna inom kulturområdet kan användas på bästa sätt. Region Kronoberg uppskattar särskilt att den kulturpolitiska dialogen mellan statlig och regional nivå har uppgraderats under innevarande mandatperiod och att dessa möten är dialogorienterade och konstruktiva.

Synpunkter

Region Kronoberg tillstyrker förslaget att ta bort konst- och kulturfrämjande verksamhet som eget område i kultursamverkansmodellen och istället inkludera det inom respektive verksamhetsområde. Detta är i praktiken redan gjort i många regionala kulturplaner i landet. Region Kronoberg vill dock betona att den främjande verksamhet som utförs av konsulenter/utvecklare är av största betydelse för inte minst det fria kulturlivet i regionerna. Förslaget att ta bort skrivningen får inte leda till att främjande- och utvecklingsarbetet nedprioriteras

relativt produktionsverksamhet eller att konst- och genreövergripande verksamhet inte stimuleras.

Region Kronoberg tillstyrker även förslaget att införa bild- och formområdet som nytt verksamhetsområde inom kultursamverkansmodellen. Det är dock en viktig princip att nya verksamhetsområden åtföljs av nya ekonomiska medel.

Region Kronoberg delar bilden av att det är viktigt med både nationell och regional samverkan på biblioteksområdet, men delar inte synpunkten att detta skulle motverkas av en decentraliserad medelsfördelning. Tvärtom är ju själva syftet med kultursamverkansmodellen ökad samverkan utifrån de nationella målen och de regionala prioriteringarna. Region Kronoberg välkomnar nya medel för litteratur- och läsfrämjande insatser inom ramen för kultursamverkansmodellen, men bedömer att medelsökningen får marginell effekt med den summa som föreslås.

Region Kronoberg delar bedömningen att filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen bör utvärderas. En ökad politisk samverkan mellan statlig och regional nivå är önskvärd. Det är dock oklart i departementsskrivelsen vad som ska uppnås.

Region Kronoberg ser ett stort behov av ökad dialog kring de utvecklingsmedel som fördelas av staten. Kultursamverkansmodellen hade vunnit på att regionerna får större inflytande över vilka utvecklingsområden de statliga utvecklingsinsatserna ska gå till. Det är när samverkan mellan statlig, regional och kommunal nivå leder till gemensamma prioriteringar som kultursamverkansmodellen kan nå sin fulla potential. Det är också viktigt att även statliga utvecklingsmedel baseras på regionala utmaningar, vilka kan se olika ut i olika regioner.

Region Kronoberg tillstyrker att förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet bör upphöra att gälla. Det gynnar kultursamverkansmodellen i stort att alla kommuner och regioner/landsting ingår i den. En aspekt är vem som fördelar de statliga medlen till regional kulturverksamhet, men ännu viktigare är att alla kommuner och regioner/landsting formellt ingår i den politiska samverkan som modellen innebär. De regionala kulturplanerna och processerna kring dem har stor betydelse för det ökade kulturpolitiska engagemang och inflytande som utvecklats i kommuner och regioner/landsting sedan kultursamverkansmodellen infördes. De ligger också till grund för kulturens ökade närvaro i de regionala utvecklingsstrategierna och det utvecklade samspelet med andra politikområden.

Alla kommuner, oavsett storlek, intar ett kommunalt perspektiv i utvecklingsarbetet. Kunskapen om utmaningar och möjligheter ur ett regionalt perspektiv har regioner och landsting. Varken små eller stora kommuner kan förväntas ha kunskap om hur de statliga medlen kan samspela med regionala och kommunala medel i resten av regionen.

Den kulturpolitiska dialogen med regional nivå – som ju fördelar både statliga och regionala medel till institutionerna – har aldrig varit så formaliserad, tydlig och kontinuerlig som nu. Både små och stora kommuner har fått ökat inflytande avseende de regionala prioriteringarna och fördelningen av statliga medel till regional kulturverksamhet tack vare kultursamverkansmodellen och den årliga formaliserade dialogen som modellen innebär.

Departementsskrivelsen pekar på förändringar för ”att skapa ett enhetligt system för statens bidrag till regional kulturverksamhet” och då vore det mycket olyckligt om ”storstadskommunerna” inte ingår i modellen på samma villkor som övriga kommuner. Kultursamverkansmodellen syftar till ökat samspel och om de större städerna inte ingår i dialogen på samma villkor som övriga kommuner, kan det leda till en försvagad vilja att samverka – både kommunerna emellan och mellan regional och kommunal nivå – och modellen havererar. I vilken kommun organisationen som får statlig finansiering är placerad är egentligen ointressant, det är hur pengarna samspelar och stärker hela regionen som är centralt för att vi ska nå de nationella målen och en offentligt finansierad kultur för alla.

Region Kronoberg delar synpunkten att tydliga metoder och syften med samrådet med det civila samhällets aktörer är viktigt. Jämfört med andra områden ligger kulturområdet i framkant vad gäller arbetet med att involvera många olika målgrupper och här finns stor potential för kunskapsutbyte mellan olika politikområden.

Region Kronoberg tillstyrker att dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för att främja en ökad samverkan och möjliggöra en utvecklad dialog om gemensamma politiska prioriteringar. Att även dialogen på tjänstemannanivå med såväl departement som med samverkansrådet ingår i denna formalisering är önskvärt. Vår bedömning är att fler möten än ett årligt – jämför gärna med de dialoger som äger rum inom regional utveckling – skulle gynna den kulturpolitiska utvecklingen. Samordningen på statlig nivå behöver dock förbättras – mellan ministrar, departement och myndigheter inom olika politikområden. Förutom att det skulle stärka kultursamverkansmodellen skulle det även stärka utvecklingsarbetet med de aspektpolitiska frågorna.

Region Kronoberg tillstyrker också förslaget om att se över hur uppföljningen och utvärderingen av kultursamverkansmodellen kan förbättras. Ambitionen att göra en relevant och användbar uppföljning med minimal administrativ börda för berörda aktörer är lovvärd. I det sammanhanget är det också bra att fundera på hur man kan säkerställa att insamlad statistik också är kvalitetssäkrad för att kunna ligga till grund för forskningsinsatser.

Varje år bör varje region ha en regionaldialog tillsammans med Kulturrådet för att där lyfta specifika frågor som rör regionen, detta skapar också en omvärldskunskap för Kulturrådet som är viktig inte minst för oss små regioner i våra samtal kring specifika utvecklingsområden.

Region Kronoberg vill avslutningsvis lyfta fram att kultursamverkansmodellen har stor potential att i högre utsträckning fungera som ett verktyg för nationella kulturpolitiska mål och satsningar. Möjligheten för modellen att fungera så hänger samman med utformandet av konstruktiva former för att praktisera den ursprungliga idén med kultursamverkansmodellen. Dialog om gemensamma prioriteringar och regionala variationer är viktiga faktorer i detta, oavsett om det rör kulturpolitisk utveckling i eller utanför kultursamverkansmodellen.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Bakgrund.....	5
1.1 Kultursamverkansmodellen.....	5
1.2 Mål och syfte med kultursamverkansmodellen.....	6
1.3 Nuvarande reglering av kultursamverkansmodellen.....	7
1.3.1 Särskilda utvecklingsbidrag.....	8
1.3.2 Uppföljning och utvärdering	9
1.3.3 Samverkansråd	9
1.4 Ett delat ekonomiskt ansvar mellan offentliga aktörer	10
1.4.1 Regeringens satsningar på lokal och regional kultur.....	12
1.5 Utvärderingar av kultursamverkansmodellen	13
1.5.1 Kulturutskottets utvärdering Är samverkan modellen?	13
1.5.2 Myndigheten för kulturanalys utvärdering	15
1.5.3 Övriga rapporter och utvärderingar	15
1.6 Dialog med regionala politiska företrädare	16
1.7 Särskilt om kulturmiljöområdets roll inom kultursamverkansmodellen.....	16
1.8 Behovet av en översyn av kultursamverkansmodellen	17
2 Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen	19
2.1 Utgångspunkter	19

2.2	Kultursamverkansmodellens inriktning och omfattning	21
2.3	Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen	24
2.4	Utvecklingsbidrag för strategiska prioriteringar	26
2.5	Samtliga landsting med i kultursamverkansmodellen	27
2.6	Samråd med det civila samhället	28
2.7	Om dialogen mellan nationella och regionala politiska företrädare	30
2.8	Mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen	32
3	Konsekvenser	33
3.1	Vilka som berörs av förslagen	33
3.2	Ekonomiska och andra konsekvenser	33

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag och bedömningar om den framtida inriktningen och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen. Utgångspunkt för förslag och bedömningar är att minska skillnader i tillgång till kultur i hela landet samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar.

Bild- och formområdet föreslås fr.o.m. 2018 pekas ut som ett område som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen. Samtidigt tas konst- och kulturfrämjande verksamhet bort som eget område och inkluderas i stället inom respektive verksamhetsområde. Vidare görs bedömningen att Statens kulturråd aktivt bör verka för att inom befintliga ramar minska skillnader när det gäller tillgång till i kultur i hela landet.

När det gäller filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen görs bedömningen att den bör utvärderas.

Vidare görs bedömningen att utvecklingsbidrag fortsatt bör fördelas av Statens kulturråd för att främja strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse och användas som styrmedel av regeringen för att peka ut särskilt prioriterade områden.

Därtill görs bedömningen att förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet bör upphöra att gälla. Fr.o.m. 2019 bör statens stöd till regional kultur regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Bedömningen görs även att dialogen med det civila samhället bör utvecklas inom kultursamverkansmodellen. Det bör ske genom att landstingen vid framtagandet av kulturplaner tydliggör metoderna för och syftet med dialogerna för det civila samhällets aktörer. Dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för att främja en ökad samverkan och möjliggöra en utvecklad dialog om gemensamma politiska prioriteringar.

En oberoende aktör föreslås ges i uppdrag att se över hur uppföljningen och utvärderingen av kultursamverkansmodellen kan förbättras.

1 Bakgrund

1.1 Kultursamverkansmodellen

Riksdagen beslutade i december 2009 om en ny modell för fördelning av statliga medel till regional kulturverksamhet, den s.k. kultursamverkansmodellen (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145).

Syftet med kultursamverkansmodellen är att öka det regionala inflytandet samtidigt som ansvars- och rollfördelningen mellan nationell, regional och lokal nivå tydliggörs (se prop. 2009/10:3 s. 33). Modellen infördes 2011. Sedan 2013 är alla län utom Stockholms län med i kultursamverkansmodellen.

Kultursamverkansmodellen innebär att landstingen får fördela vissa statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet till såväl institutioner som aktörer inom det fria kulturlivet. Tidigare beslutade regeringen vilka regionala kulturinstitutioner eller kulturverksamheter som fick möjlighet att ansöka om statligt stöd från Statens kulturråd. I kultursamverkansmodellen ingår även delar av statliga medel till regional och lokal kulturverksamhet som Riksarkivet, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksteatern och Stiftelsen Svenska Filminstitutet tidigare ansvarade för.

Efter det att en särskild utredare lämnat förslag kring modellens praktiska införande (SOU 2010:11) fick Statens kulturråd i uppdrag av regeringen att förbereda införandet. Regeringens förslag om införande av kultursamverkansmodellen fanns i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1, utg.omr. 17, bet. 2010/11:KrU1, rskr. 2010/11:113). Riksdagen beslutade därefter om en lag (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Regeringen beslutade också om förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional

kulturverksamhet. Av förordningen framgår de sju stödberättigade kulturändamålen.

Läs- och litteraturfrämjande verksamheter tillkom som ändamål inom kultursamverkansmodellen fr.o.m. 2015.

1.2 Mål och syfte med kultursamverkansmodellen

Målet med kultursamverkansmodellen är att föra kulturen närmare medborgarna och att ge landstingen ett ökat ansvar och ökad frihet inom kulturområdet. Staten har ett fortsatt övergripande strategiskt ansvar för den nationella kulturpolitiken. Kultursamverkansmodellen syftar till att samverka mellan staten, landstingen och kommunerna samt civilsamhället och de professionella kulturskaparna ska öka.

Enligt 4 § förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet ska fördelningen av statsbidraget bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås samt ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer.

Riksdagen beslutade i december 2009 om nya nationella kulturpolitiska mål (prop. 2009/10:3, bet. 2009/10:KrU5, rskr. 2009/10:145).

Målen är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå målen ska kulturpolitiken

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

De nationella kulturpolitiska målen styr den statliga kulturpolitiken och ska även kunna inspirera och vägleda politiken i kommuner och landsting.

Även på regional och kommunal nivå uttrycks de kulturpolitiska prioriteringarna i särskilda måldokument. Kultur är en i huvudsak frivillig uppgift för kommuner utöver vad som föreskrivs i t.ex. arkivlagen (1990:7829), kulturmiljölagen (1988:950) och bibliotekslagen (2013:801). I den senare framgår t.ex. att varje kommun ska ha folkbibliotek och att varje landsting och de kommuner som inte ingår i ett landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet.

1.3 Nuvarande reglering av kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen styrs genom såväl lag som förordning. Enligt lagen (2010:1919) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet får ett landsting fördela vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet om landstinget har upprättat en regional kulturplan och kulturplanen överensstämmer med de föreskrifter som regeringen utfärdar. Enligt 3 kap. 20 § kommunallagen (1991:900) får kommuner och landsting bilda kommunalförbund och lämna över vården av kommunala angelägenheter till sådana förbund. Därmed kan landstinget överlämna frågor till exempelvis ett kommunalt samverkansorgan.

I förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet finns närmare bestämmelser om bidragsgivningen. År 2015 justerades förordningen så att bidrag kan lämnas till organisationer som företräder det civila samhället och de professionella kulturskaparna för deras medverkan med att ta fram och genomföra regionala kulturplaner. Vidare har regeringen tillfört läs- och litteraturfrämjande verksamhet som ett stödberättigat ändamål i förordningen.

Med en regional kulturplan avses en beskrivning av de prioriteringar som landstinget vill göra i fråga om regional kulturverksamhet som avses få statligt stöd. Kulturplanen ska även beskriva prioriteringarnas förhållande till de nationella kulturpolitiska målen samt uppgifter om planerad statlig, kommunal och annan finansiering av verksamheterna.

Den regionala kulturplanen ska avse tre år, om det inte finns särskilda skäl för annat. Många landsting har i dag kulturplaner som omfattar fyra år. Landstinget ansvarar för att den regionala kultur-

planen tas fram i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Med kulturplanen som grund beslutar Statens kulturråd om det statsbidrag som landstinget ska fördela.

Med utgångspunkt i statsbidragets ändamål ska landstinget ansvara för att bidragsgivningen främjar en god tillgång för länets invånare till

- professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
- museiverksamhet,
- biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
- konst- och kulturfrämjande verksamhet,
- regional enskild arkivverksamhet,
- filmkulturell verksamhet, och
- främjande av hemslöjd.

Landstinget får även lämna statsbidrag till sådana verksamheter som anges ovan och bedrivs i form av länsöverskridande samarbeten om dessa uppfyller krav på anknytning till landstingets område eller dess medlemmar. Landstinget får även lämna statsbidrag till konstområdesöverskridande samarbeten. Statsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet som också får bidrag från landsting, en kommun eller annan huvudman.

Statsbidrag till regionala och lokala kulturinstitutioner i län som inte omfattas av kultursamverkansmodellen (dvs. enbart Stockholms län fr.o.m. 2013) lämnas enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Under 2016 har Statens kulturråd tagit fram riktlinjer för arbetet med regionala kulturplaner. Syftet med riktlinjerna är att skapa tydlighet kring behovet av underlag inför beslut om statsbidrag samt att öka transparensen och säkra likabehandling och rätts-säkerhet i beredning och beslut om statsbidrag.

1.3.1 Särskilda utvecklingsbidrag

Statens kulturråd får besluta om tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse s.k. utvecklingsbidrag. Utvecklingsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet

som också får bidrag från landsting, en kommun eller annan huvudman. Vid fördelningen av tidsbegränsade utvecklingsbidrag ska Statens kulturråd särskilt beakta de nationella kulturpolitiska mål som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

1.3.2 Uppföljning och utvärdering

Enligt förordningen (2012:515) med instruktion för Statens kulturråd har myndigheten fått i uppdrag att följa upp och redovisa sin bidragsgivning. Statens kulturråd har under perioden 2011-2016 utfärdat föreskrifter för kvantitativ uppföljning bl.a. avseende ekonomisk fördelning och riktlinjer för kvalitativ uppföljning gällande samråd, jämställdhet, barn och unga, tillgänglighet m.m. Statens kulturråd ska enligt instruktionen särskilt redovisa hur myndigheten verkat för det samiska folkets och övriga nationella minoriteters kultur i kultursamverkansmodellen.

Landsting som fördelar statsbidrag ska enligt förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet årligen följa upp och redovisa till Statens kulturråd hur de statliga medlen har använts och vilka effekter som har uppnåtts.

Enligt förordningen (2011:124) med instruktion för Myndigheten för kulturanalys har myndigheten i uppdrag att löpande utvärdera kultursamverkansmodellen.

1.3.3 Samverkansråd

Som ett stöd i beslutsprocessen kring det regionala stödet finns ett samverkansråd vid Statens kulturråd med uppgift att samordna de nationella kulturpolitiska intressena inom ramen för kultursamverkansmodellen. Generaldirektören för Statens kulturråd är ordförande i samverkansrådet. I samverkansrådet sitter även representanter för Konstnärsnämnden, Kungl. biblioteket, länsstyrelserna (för närvarande representerade av länsstyrelsen i Hallands län), Nämnden för hemslöjdsfrågor, Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Riksteatern och Stiftelsen Svenska Filminstitutet.

Samverkansrådets uppgift är att gemensamt diskutera de regionala kulturplanerna och låta olika synsätt och aspekter mötas. De

myndigheter och andra aktörer som ingår i samverkansrådet har en viktig roll när det gäller att följa upp hur deras respektive ansvarsområde speglas i kultursamverkansmodellen och hur den egna verksamheten förhåller sig till kulturverksamhet på regional och lokal nivå. Statens kulturråd ordnar varje år en konferens som samlar regionala kulturchefer och samverkansrådet i syfte att möjliggöra dialoger mellan samtliga parter. Samverkansrådet deltar också med ett gemensamt program i Almedalen.

Regeringen har behandlat frågan om samverkansrådets roll i propositionen Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) som beslutades den 23 februari 2017. Där betonas att museiperspektivet bör kunna stärkas på nationell nivå genom att Riksantikvarieämbetet får i uppgift att vara samordnande myndighet för museisektorn i landet. Riksantikvarieämbetet är redan representerat i samverkansrådet och bör efter denna förändring kunna ta rollen att bevaka de statliga intressena inom museiområdet.

1.4 Ett delat ekonomiskt ansvar mellan offentliga aktörer

Den offentliga kulturpolitiken bygger på principen att stat, landsting och kommuner har ett delat ansvar för kulturpolitikens genomförande.

Statens kulturråds årliga uppföljning av kultursamverkansmodellen visar att modellens offentliga finansiering under 2014 totalt omfattar nära fyra miljarder kronor. Av dessa medel uppgår statens bidrag till cirka 1,2 miljarder kronor årligen. Landstingens totala årliga bidrag till verksamheterna inom kultursamverkansmodellen utgjorde cirka 1,8 miljarder kronor och kommunernas årliga bidrag cirka en miljard kronor. Detta innebär att den statliga andelen uppgår till ca 30 procent, landstingens del till ca 45 procent och kommunerna står för ca 25 procent av finansieringen inom kultursamverkansmodellen.

Både landstingens och kommunernas årliga bidrag till kultursamverkansmodellens verksamheter har totalt sett ökat relativt kraftigt under perioden 2010–2014. Även de statliga årliga bidragen har ökat sett till både löpande och fasta priser, men inte i lika stor utsträckning som de regionala och kommunala bidragen. Samman-

taget har alltså de offentliga medlen till regional kulturverksamhet ökat totalt sett.

Enligt Statens kulturråds rapport Kultursamverkansmodellen Ekonomi och personal till och med 2015 framgår att det enskilda arkivområdet är det område som haft den klart starkaste procentuella utvecklingen av de årliga bidragen från stat och landsting sedan 2010, 24,4 procents ökning. Medel till arkivområdet utgör dock liten andel av medel som fördelas inom kultursamverkansmodellen. För det professionella teater-, dans- och musikområdet, som är det område som tilldelats mest årliga bidrag från stat och landsting, har de årliga bidragen från stat och landsting ökat med 13,7 procent. Museiområdet har haft en något svagare utveckling under perioden 2010–2015 av statliga och regionala årliga bidrag men däremot en betydande ökning av de kommunala årliga bidragen.

Den konst- och kulturfrämjande verksamheten och hemslöjdsfrämjande verksamhet har också stora procentuella ökningsar av de kommunala årliga bidragen. Den totala bidragssumman är liten vilket gör att små förändringar ger stora procentuella utfall. Biblioteksområdet är det enda verksamhetsområdet som uppvisar en minskning av de årliga bidragen från stat och landsting, räknat i fasta priser. Minskningarna för biblioteksområdet kan dock nästan helt förklaras av att Skåne läns landsting minskade sina bidrag till regional biblioteksverksamhet mellan 2010 och 2011 p.g.a. minskade lokalkostnader.

Stöd till filmområdet har ökat med 5,9 procent mellan 2010–2015. Ökningen beror dock på en ökning av medlen till film i Region Skåne, varför medel till filmkulturell verksamhet generellt tycks ha minskat i övriga delar av landet.

Enligt Kulturrådets uppföljning genererade kultursamverkansmodellen 2014 motsvarande 5 700 årskrafter och därutöver 7 700 arvoderade med F-skatt. Könsfördelningen mellan de anställda är övergripande jämn, ca 55 procent är kvinnor.

I uppföljningen för 2014 konstaterar Kulturrådet att landstingen redovisar insatser för jämställdhet som bl.a. innefattar överenskommelser och uppdragsavtal med institutioner och kulturaktörer men också genom fortbildningar och i dialoger. I några regioner pågår även arbete för att lyfta fram hbtq-perspektiven.

Vidare upplever Kulturrådet att det finns ett stort intresse för och en stark vilja bland landstingen att utveckla tillgänglighets-

frågorna för funktionshindrade. Dock saknas beskrivningar av arbetet på mer övergripande nivå bland några landstings redovisningar.

År 2014 ställde Kulturrådet för första gången en särskild fråga om arbetet med nationella minoriteter i uppföljningsunderlagen. Samtliga landsting utom ett har redovisat att de nationella minoriteternas kultur har främjats. I flera av redovisningarna saknas dock beskrivningar av insatser på övergripande nivå.

Stockholms län ingår inte i kultursamverkansmodellen, men kulturverksamheter i Stockholms län får årliga statliga bidrag från anslaget 1:6 *Bidrag till regional kulturverksamhet*.

1.4.1 Regeringens satsningar på lokal och regional kultur

De medel som fördelas inom kultursamverkansmodellen utgör en stor del av den statliga kulturbudgeten. Nära var femte krona inom den statliga kulturpolitiken beslutas av landstingen som därmed har ett stort ansvar för att bidra till uppfyllelsen av de nationella kulturpolitiska målen. Även utanför kultursamverkansmodellen görs statliga kulturpolitiska satsningar som kommer regional och lokal kultur till del.

I syfte att möjliggöra för fler att ta del av och utöva kultur tillförs kultursamverkansmodellen 30 miljoner kronor 2017 (prop. 2016:17:1, utg.omr. 17, bet. 2016/17:KrU1, rskr. 2016/17:83). I budgetpropositionen för 2017 beräknar regeringen motsvarande årliga förstärkning under perioden 2018–2020. Därutöver tillförs kultursamverkansmodellen 58 miljoner kronor 2017 i syfte att stärka scenkonsten i hela landet. I samma syfte beräknas kultursamverkansmodellen tillföras 50 miljoner kronor 2018 och 53 miljoner kronor årligen 2019 och 2020. Regeringen beräknar dessutom att 5 miljoner kronor årligen tillförs kultursamverkansmodellen under perioden 2017–2020 för läsfrämjande aktiviteter inför och under skollov.

Sammantaget innebär detta att anslaget 1:6 *Bidrag till regional kulturverksamhet* förstärks med 93 miljoner kronor 2017 bl.a. i syfte att främja en mer jämlik tillgång till kvalitativ kultur. Totalt uppgår anslaget till 1423 miljoner kronor 2017.

Regeringen stöder också lokal och regional kulturverksamhet utanför kultursamverkansmodellen. Regeringen fördelar bl.a. 100 miljoner kronor årligen till kommuner som gjort eller vill göra kvalitetssatsningar i musik- och kulturskolan och samtidigt sänka avgiften eller behålla en redan låg avgift. Under perioden 2016–2019 beräknas 25 miljoner konor årligen avsättas för att stärka mindre biografer på landsbygden och i mindre orter. Medlen till Skapande skola har förstärkts så att även förskolor kan omfattas av satsningen och medel har tillförts Kungl. biblioteket för att ta fram en nationell biblioteksstrategi, vilket blir ett stöd för bl.a. folkbiblioteken runt om i landet. Vidare har regeringen genom satsningen Äga rum avsatt 50 miljoner kronor 2016 till kulturverksamhet i ett antal bostadsområden runt om i Sverige. Under perioden 2017–2018 beräknas 40 miljoner kronor årligen fördelas inom satsningen.

1.5 Utvärderingar av kultursamverkansmodellen

1.5.1 Kulturutskottets utvärdering Är samverkan modellen?

En grupp inom riksdagens kulturutskott har under 2015 följt upp och utvärderat kultursamverkansmodellen. Resultatet av uppföljningen redovisas i rapporten Är samverkan modellen? (2015/16:RFR4).

Utskottets utvärdering visar bl.a. att kultursamverkansmodellen är en omfattande reform som har inneburit ett ökat regionalt och kommunalt inflytande över beslutsfattandet inom det regionala kulturområdet, samtidigt som det statliga inflytandet till en del har förändrats. Den statliga styrningen är dock i vissa hänseenden fortsatt stark. Kultursamverkansmodellen har också bidragit till att kulturen har kommit högre upp på den politiska agendan i landstingen. Kultursamverkansmodellen har dock hittills inte lett till några genomgripande förändringar i bidragsfördelning eller till förändrade möjligheter att nå de nationella kulturpolitiska målen. Mot den bakgrunden bedömer utskottet att kultursamverkansmodellen behöver ses över.

Utskottet anser att kultursamverkansmodellen inte har påverkat de skillnader i kulturutbud som finns mellan olika län och kommuner. Utskottet bedömer därför att det är viktigt att följa den fortsatta utvecklingen av den regionala variationen, liksom av vilka som tar del av kulturen. Kultursamverkansmodellen har hittills inte heller resulterat i att nya deltagargrupper har nåtts. Utskottet bedömer därför att det är viktigt att följa utvecklingen av arbetet med att nå nya deltagargrupper i enlighet med de nationella kulturpolitiska mål som riksdagen har beslutat om.

Vidare visar utvärderingen att kulturmiljöarbetets roll i kultursamverkansmodellen bör tydliggöras. Det bör också föras en diskussion om vilka satsningar som ska ingå i kultursamverkansmodellen.

När det gäller filmområdet framförs bl.a. att filmen som konstområde har förlorat finansiering i och med modellen och att det behövs ett tydligare statligt engagemang för filmen. Filminstitutet menar, enligt utskottets uppföljning, att konstområden som saknar större institutioner – exempelvis filmen – behöver andra incitament för att uppleva att modellen gynnar områdets utveckling.

När kultursamverkansmodellen infördes var avsikten att alla län skulle ingå i den efter några år. Det är, enligt utskottet, viktigt att alla kommuner – såväl stora som små – har ett skäligt inflytande inom ramen för kultursamverkansmodellen. Utskottet menar vidare att det också är avgörande att kulturskaparna och det civila samhället är med i kultursamverkansmodellen och att dialogerna med dessa läggs upp på ett bra sätt. Särskilt betydelsefullt är att i det fortsatta arbetet fortsätta följa det civila samhällets roll och deltagande i kultursamverkansmodellen.

Vidare anser utskottet att det är angeläget att den nationella politiska nivåns engagemang blir mer synligt. Det är därför viktigt att överväga hur dialogen mellan regionala politiker och politiker på den nationella nivån kan vidareutvecklas.

Av utvärderingen framgår att det är viktigt att regeringen följer resultaten av de statliga bidragen till regional kultur och redovisar detta årligen till riksdagen.

1.5.2 Myndigheten för kulturanalys utvärdering

I rapporten Kulturanalys 2016 presenterar Myndigheten för kulturanalys en sammanställning av tidigare utvärderingar av kultursamverkansmodellen med fokus på inflytande för olika aktörer. Myndigheten för kulturanalys slutsats är att den statliga styrningen av medlens användning fortsatt är stark. Kultursamverkansmodellen har samtidigt medfört ett ökat engagemang bland de regionala politikerna och tjänstemännen för hur politiken på området utformas. En annan slutsats är att samverkan på alla nivåer har ökat, men att villkoren ser olika ut för olika aktörer. Det beror bl.a. på att vissa landsting är små och har begränsade resurser att fördela till kulturområdet. Myndigheten för kulturanalys har i sina utvärderingar av kultursamverkansmodellens effekter vid ett flertal tillfällen också pekat på att det civila samhällets möjligheter att delta i dialogerna avseende kulturplanerna måste förbättras.

I myndighetens årsrapport för 2016 framgår att kulturområdet ligger längre från målet om att spegla befolkningens mångfald bland personalen vid regionala institutioner än för tio år sedan.

1.5.3 Övriga rapporter och utvärderingar

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) presenterade 2015 en uppföljning av kultursamverkansmodellen under namnet Kultur i hela landet som visar att kultursamverkansmodellen sammantaget är en uppskattad modell men att det finns flera utvecklingsområden. Kultursamverkansmodellens legitimitet förutsätter på lång sikt utveckling och anpassning till samhällsförändringar.

Landstingen har över tid ökat sin finansiering av kultursamverkansmodellen mer än staten har. Under perioden 2011–2014 har regionerna tillfört 149 miljoner kronor mer än staten till kultursamverkansmodellen. En majoritet av landstingen uppskattar att merparten av kostnadsökningarna kan hanföras till redan befintlig verksamhet. Några landsting uppskattar dock att ökningarna till största delen förklaras av ambitionshöjningar i länet. Kulturutbudet i landet påverkas, enligt SKL:s rapport, negativt av att staten inte höjt sina bidrag i samma omfattning som kommuner och landsting.

De regionala företrädarna efterfrågar en utvecklad och kontinuerlig politisk dialog mellan den regionala och nationella nivån för att kultursamverkansmodellen ska kunna fungera till fullo.

Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS) och Ideell kulturallians (IKA) har också tagit fram rapporter om hur kulturskaparnas respektive det civila samhällets roll inom kultursamverkansmodellen ser ut. Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har under 2015 presenterat rapporten Kulturmiljöarbetets genomslag inom kultursamverkansmodellen – samverkan påverkar och otydlighet motverkar.

1.6 Dialog med regionala politiska företrädare

Kulturdepartementet har vid totalt fyra tillfällen sedan kultursamverkansmodellen infördes 2011 bjudit in ett fyrtiotal landstingspolitiker till dialog om kultursamverkansmodellens framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter. Vid den senaste dialogen, som hölls den 24 maj 2016, diskuterades de frågeställningar som lyfts i kulturutskottets utvärdering Är samverkan modellen? De regionala politiska företrädarna gavs därvid möjlighet att komma med inspel till det fortsatta arbetet med att vidareutveckla kultursamverkansmodellen.

1.7 Särskilt om kulturmiljöområdets roll inom kultursamverkansmodellen

I kulturmiljölagen (1988:950) fastställs att det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön, och ansvaret för kulturmiljön delas av alla. Länsstyrelserna har ansvar för det statliga kulturmiljöarbetet i länen och Riksantikvarieämbetet (RAÄ) har överinseende över kulturmiljöarbetet i landet. De regionala museerna tilldelas statlig finansiering genom kultursamverkansmodellen, och i många av verksamheterna utgör kulturmiljöfrågor en betydande och viktig del för det omgivande samhället.

Kulturutskottets uppföljning visar dock att kulturmiljöarbetet har en oklar roll i kultursamverkansmodellen och att det finns flera problem inom området (se avsnitt 1.5.1). I uppföljningen noteras t.ex. att både länsstyrelsernas, länmuseernas och RAÄ:s roller i

kultursamverkansmodellen upplevs som otydliga. Utskottet framför vidare att kulturmiljöarbete inte omnämns i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Det är enligt utskottets mening mycket viktigt att frågan om kulturmiljöarbetets ställning i kultursamverkansmodellen klargörs, liksom de olika aktörernas roller.

Innan kultursamverkansmodellen infördes fördelades det statliga bidraget till de regionala museerna av Statens kulturråd efter samråd med RAÄ. Bidraget skulle stödja museerna i deras uppgift att "samla in, bearbeta och förmedla kunskaper om regionens kulturarv, dess konstutveckling samt om samhället och miljön i övrigt". Bidraget skulle ge museerna möjlighet att ta ansvar för sin del av det regionala kulturmiljöarbetet. Statens kulturråd har under hösten 2016 beslutat om riktlinjer för arbetet med regionala kulturplaner. I riktlinjerna tydliggörs att regional museiverksamhet även bör innefatta kulturmiljöfrågor samt en beskrivning av den samverkan som sker kring detta.

Regeringen har behandlat frågan om kulturmiljöområdets roll inom kultursamverkansmodellen i propositionen Kulturarvspolitik (prop. 2016/17:116) som beslutades den 23 februari 2017. Där konstateras att den kulturmiljöverksamhet som bedrivs vid de regionala museerna hela tiden ingått i bidragsgivningen inom ramen för kultursamverkansmodellen och regeringen aviserar ett tillägg i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet för att förtydliga detta.

1.8 Behovet av en översyn av kultursamverkansmodellen

Införandet av kultursamverkansmodellen är en av de största kulturpolitiska reformerna som gjorts under senare år i Sverige. Landstingen har fått större ansvar men också frihet att utforma förutsättningarna för den regionala kulturen. Kultursamverkansmodellen har lett till flera positiva effekter för kulturlivet i Sverige. Bland annat har kulturutskottets och Myndigheten för kulturanalys utvärderingar av kultursamverkansmodellen visat att den inneburit en vitalisering av det kulturpolitiska samtalet i regionerna och att kulturfrågorna har hamnat högre upp på den politiska agendan. Det

avsätts också mer offentliga medel till regional kultur än tidigare, vilket framför allt är en följd av att bidragen från kommuner och landsting har ökat. Kultursamverkanmodellen är en viktig del i arbetet för att öka tillgången till kultur i hela landet.

Samtidigt finns det flera utvecklingsområden och utmaningar inom kultursamverkansmodellen som bör hanteras. Det gäller bl.a. frågan om hur skillnaderna i tillgång till kultur i hela landet kan minska samtidigt som utrymme ges för regionala prioriteringar. Ytterligare en fråga är kultursamverkansmodellens omfattning i relation till andra nationella stöd som fördelas till regional och lokal kultur. Det finns behov av att utveckla dialogen med det civila samhället, liksom behov av en tydligare form för dialogen mellan politiska företrädare på nationell och regional nivå.

I följande avsnitt presenteras bedömningar och förslag om kultursamverkansmodellens framtida inriktning.

2 Framtida inriktning och utvecklingsmöjligheter för kultursamverkansmodellen

2.1 Utgångspunkter

En förutsättning för ett öppet samhälle som främjar delaktighet och demokrati är ett fritt och vitalt kulturliv. Att stärka kulturlivet lokalt och regionalt, både inom ramen för institutionernas verksamhet och inom det fria kulturlivet, är också viktigt med tanke på den växande klyfta som finns mellan olika delar av landet såsom storstäder, mellanstora och små städer, tätorter, landsbygd och glesbygd. Förutsättningar måste skapas för människor att ta del av och utöva kultur i hela landet. En viktig del i denna strävan är kultursamverkansmodellen.

Som redogjorts för tidigare har kultursamverkansmodellen dubbla syften: dels att bidra till att de nationella kulturpolitiska målen uppnås, dels att ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar och variationer. Staten, landstingen och kommunerna, ska tillsammans med det civila samhället och de professionella kulturskaparna, samverka för att på så vis öka tillgången till och delaktigheten i kulturlivet.

En väl fungerande samverkan mellan stat, landsting och kommuner bidrar till att de offentliga resurserna och kompetenserna inom kulturområdet kan användas på bästa sätt. Därmed förbättras förutsättningarna för att kulturen kan nå fler och bidra till ett Sverige som håller ihop. Att gemensamt ta del av eller utöva kultur för samman människor med skilda bakgrunder och olika erfarenheter. Kulturens betydelse för att inkludera bl.a. nyanlända och för social hållbarhet är stor.

Av de nationella kulturpolitiska målen framgår att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. För att leva upp till de målen krävs att det finns förutsättningar för konstnärligt skapande som utforskar nya områden, överskrider gränser och synliggör olika aspekter av vår tillvaro. Att skapa dessa förutsättningar är en viktig uppgift för kulturpolitiken på både nationell, regional och lokal nivå. För att slå vakt om den konstnärliga friheten är det också avgörande att principen om armlängds avstånd mellan politiska beslut och konstnärligt innehåll upprätthålls.

Staten har en viktig roll för att se till att minska skillnaderna i tillgång till kultur oavsett var i landet man bor. Regionala variationer är naturliga men inom ramen för kultursamverkansmodellen är målet ändå att så långt det är möjligt skapa förutsättningar för att alla invånare i Sverige har likvärdig tillgång till kultur. Det finns också vissa institutioner och företeelser som är att anse som nationella intressen och därmed inte bör kunna vara möjliga att underlåta att tillhandahålla. Ett exempel på detta är biblioteksverksamhet på lokal och regional nivå, där det i lag är reglerat vad bibliotekens uppgift är och att det ska finnas folkbiblioteksverksamhet i varje kommun samt att varje landsting ska bedriva regional biblioteksverksamhet.

Möjligheten till lokal och regional variation är, som nämns ovan, emellertid viktig och bör vidareutvecklas. Den statliga kulturpolitiken har därför att balansera mellan kraven på likvärdighet och regional variation. Detta innebär inte att en specifik balanspunkt, ett jämviktsvärde, för evigt är givet; tvärtom behöver den statliga kulturpolitiken hela tiden utvärderas och justeras utifrån förändrade förutsättningar.

Som tidigare nämnts visar kulturutskottets uppföljning att kultursamverkansmodellen i sig inte direkt har förändrat landstingens och kommunernas arbete för att nå de nationella kulturpolitiska målen. Kultursamverkansmodellen har varit statisk i det avseendet att landstingen inte har gjort några större omfördelningar av medel mellan olika verksamheter. Modellen har inte heller medfört någon större omfördelning av medel mellan regioner eftersom medelstilldelningen i huvudsak bygger på det statliga engagemanget i regionala kulturinstitutioner. Kultursamverkansmodellen är dock konstruerad så att det finns möjlighet för landstingen att göra en

omprioritering av medel mellan olika verksamhetsområden utifrån vad som lyfts fram i den regionala kulturplanen. I detta avseende ligger ett stort ansvar på landstingen att se till att de medel som fördelas främjar ökad tillgång till och delaktighet i kulturlivet. Det finns också utrymme inom kultursamverkansmodellen för Statens kulturråd att göra omprioriteringar av medelsfördelningen mellan länen. För att ytterligare öka dynamiken inom kultursamverkansmodellen och för att främja en likvärdig tillgång till kultur finns skäl att på sikt se över hur medelsfördelningen sker i syfte att kulturlivet ska utvecklas i hela landet.

Frågan om hur statens stöd till regional kulturverksamhet via kultursamverkansmodellen förhåller sig till EU:s statsstödsbestämmelser bör analyseras vidare.

2.2 Kultursamverkansmodellens inriktning och omfattning

Förslag: Bild- och formområdet pekas fr.o.m. 2018 ut som ett område som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen. Samtidigt tas konst- och kulturfrämjande verksamhet bort som eget område och inkluderas i stället inom respektive verksamhetsområde.

Bedömning: Statens kulturråd bör aktivt verka för att inom befintliga ramar minska skillnader när det gäller tillgång till i kultur i hela landet.

Skälen för förslaget och bedömningen

Bild- och formområdet nytt verksamhetsområde inom kultursamverkansmodellen

Bild- och formkonstområdet är ett område under stark utveckling och karakteriseras av att många verksamheter håller hög kvalitet, också när det gäller helt nya aktörer. Svenska bild- och formkonstnärer röner stor internationell uppmärksamhet och står sig väl i konkurrensen på den internationella konstscenen. Myndigheten för

kulturanalys gör årligen undersökningar av besök på museer. Av myndighetens statistik framgår att det årligen görs över 10 miljoner besök i hela landet på konsthallar, gallerier och museer som har konst i sina samlingar. Uppgifter från myndigheten visar också att andelen svenskar som går på konstutställningar har ökat snabbt på 2010-talet. År 2014 hade nästan hälften av befolkningen tagit del av någon form av konstutställning. För att stärka bild- och formområdet har regeringen också presenterat en handlingsplan för området med särskilt fokus på bild- och formkonstnärernas villkor (Dnr Ku2017/00686/KO).

Bild- och formområdet är redan i dag beskrivet i samtliga landstings kulturplaner och en utbyggnad av infrastruktur inom området pågår i hög grad, delvis tack vare utvecklingsbidragen inom kultursamverkansmodellen.

Verksamhetsområdet konst- och kulturfrämjande verksamhet har visat sig vara svårt att avgränsa. Konst- och kulturfrämjande verksamhet bedrivs med många olika inriktningar och i olika organisationsformer. De bidrag som tidigare fördelades till länskonsulentverksamhet inom dans, bild och form och mångkultur utgör grunden för verksamhetsområdet. Det är med andra ord främst konsulentverksamhet som avses med konst- och kulturfrämjande verksamhet. Det bör vara upp till respektive landsting att bedöma om länskonsulentverksamhet fortsatt ska bedrivas eller om arbetet ska organiseras på annat sätt. Det är därför mer ändamålsenligt att konst- och kulturfrämjande verksamhet inkluderas i de övriga verksamhetsområdena som kan få stöd inom kultursamverkansmodellen.

Mot denna bakgrund föreslås att bild- och formområdet fr.o.m. 2018 pekas ut som ett verksamhetsområde som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen. Samtidigt tas konst- och kulturfrämjande verksamhet bort som eget område och inkluderas inom respektive verksamhetsområde.

Kultursamverkansmodellens omfattning

Kultursamverkansmodellen är, som tidigare har konstaterats, en av de större kulturpolitiska förändringarna på senare år och det är viktigt att kultursamverkansmodellens fulla potential kan utnyttjas.

Kultursamverkansmodellen omfattar en betydande del av de statliga bidrag som fördelas till regional och lokal kultur, men även andra satsningar utanför kultursamverkansmodellen kommer regionala och lokala kulturverksamheter till del. Det gäller bl.a. Ågärums, stöd till den kommunala kultur- och musikskolan och Skapande skola. I kulturutskottets utvärdering (se vidare avsnitt 1.5.1) görs bedömningen att det fortsatt bör föras en diskussion om vilka andra satsningar som ska ingå i kultursamverkansmodellen.

Kulturutskottets och andra aktörers utvärderingar visar att det dock finns flera frågor och utvecklingsområden inom kultursamverkansmodellen att komma till rätta med. Det är därför prioriterat att utveckla kultursamverkansmodellen till sin fulla potential inom nuvarande ramar. Kultursamverkansmodellen har inte varit i kraft under tillräckligt lång tid att det finns skäl att, utan att bedöma de långsiktiga effekterna av nuvarande stöd, lyfta in fler stödordningar inom kultursamverkansmodellen. Därför föreslås inte några förändringar när det gäller verksamhetsområden som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen utöver de förändringar som föreslås när det gäller bild- och formområdet. Statens kulturråd bör däremot aktivt verka för att inom befintliga ramar minska skillnader i tillgång till och delaktighet i kultur hela landet.

Vidare finns det skäl för staten att även framöver bedriva en aktiv kulturpolitik utanför kultursamverkansmodellen genom att stödja enskilda regionala verksamheter av nationellt intresse och initiera särskilda satsningar inom vissa kulturområden i syfte att uppnå de nationella kulturpolitiska målen. Statliga institutioner och myndigheter har dessutom ett brett geografiskt ansvar att vara verksamma i hela landet. Kultursamverkansmodellen och andra statliga kulturpolitiska insatser kompletterar därmed varandra i syfte att fler ska ges möjlighet att ta del av och utöva kultur.

Särskilt om regional biblioteksverksamhet

Läs- och litteraturfrämjande verksamhet ingår sedan 2015 tillsammans med den regionala biblioteksverksamheten som ett ändamål inom kultursamverkansmodellen. Kulturutskottet pekar i sin upp-

följning på att biblioteksverksamhet måste förhålla sig till bibliotekslagen (2013:801) som delvis pekar i motsatt riktning mot kultursamverkansmodellens decentraliseringstankar och möjlighet till regional variation. Bibliotekslagen betonar i stället vikten av nationell samverkan och samordning av det allmänna biblioteksväsendet. Svensk biblioteksförning har också uppmärksammat frågan i sin rapport *Den osynliga handen – regionbiblioteken i modellen från 2016*.

Bedömningen är att kombinationen av en decentraliserad medelfördelning, som kultursamverkansmodellen är ett exempel på, och lagreglering på vissa avgränsade men centrala områden skapar en rimlig avvägning mellan olika intressen.

Regeringen har uppdragit åt Kungl. biblioteket att lämna förslag till en nationell biblioteksstrategi för att främja samverkan och kvalitetsutveckling inom det allmänna biblioteksväsendet (dnr Ku2014/01693/KI och Ku2015/00747/KI). Syftet är att det ska finnas en biblioteksverksamhet av hög kvalitet i hela landet som uppfyller de krav som ställs i bibliotekslagen. Kungl. biblioteket ska lämna en fördjupad delredovisning av uppdraget med förslag till en nationell biblioteksstrategi senast den 1 oktober 2017. En slutredovisning ska lämnas senast den 1 mars 2019. Mot bakgrund av uppdraget till Kungl. biblioteket finns det anledning att avvakta myndighetens redovisning, för att därefter kunna bedöma konsekvenserna för den regionala biblioteksverksamhetens roll inom kultursamverkansmodellen.

Under perioden 2017–2020 beräknas 5 miljoner kronor årligen tillföras kultursamverkansmodellen för litteratur- och läsfrämjande insatser i samband med skollov (prop. 2016/17:1 utg.omr. 17, bet. 2016/17:KrU1, rskr. 2016/17:83).

2.3 Filmområdets roll inom kultursamverkansmodellen

Bedömning: Filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen bör utvärderas.

Skälen för bedömningen: Inom ramen för kultursamverkansmodellen fördelas medel till regional filmkulturell verksamhet som

innan kultursamverkansmodellens införande hanterades av Stiftelsen Svenska Filminstitutet. Medlen går bl.a. till regionala resurscentrum för film, vilkas verksamhet riktar in sig på aktiviteter för barn och unga.

Som framkommit i kulturutskottets uppföljning har det framförts kritik från berörda aktörer när det gäller filmen i kultursamverkansmodellen. Kritiken handlar t.ex. om att filmen som konstområde har förlorat finansiering jämfört med tidigare, att filmen inte passar in i modellens struktur och att det behövs ett tydligare statligt engagemang för filmen.

En ny, sammanhållen och statligt finansierad filmpolitik gäller från och med 1 januari 2017. I processen kring att ta fram den nya filmpolitiken remitterades promemorian Framtidens filmpolitik (Ds 2015:31). Bland remissvaren framkom tydligt att det regionala och lokala engagemanget för film är stort. Ett utvecklat samarbete med den statliga nivån efterfrågades. I propositionen Mer film till fler – en sammanhållen filmpolitik (prop. 2015/16:132) gör regeringen bedömningen att den nya filmpolitiken öppnar för ökad samverkan på filmområdet på politisk nivå. Regeringen ser stora möjligheter att utveckla samverkan framför allt med den regionala politiska nivån. Det noteras också att den regionala filmverksamheten är bred och har kopplingar till andra politikområden än film och till andra institutioner än Filminstitutet. En formaliserad dialog mellan nationell och regional politisk nivå inom ramen för kultursamverkansmodellen (se vidare avsnitt 2.7) bedöms ge utrymme för en sådan diskussion.

Den nya filmpolitikens införande skapar också tillfälle till diskussion om relationen mellan de stöd till film som fördelas nationellt och de stöd som fördelas inom ramen för kultursamverkansmodellen.

Mot denna bakgrund är bedömningen att filmområdets roll och utveckling inom ramen för kultursamverkansmodellen bör utvärderas. En sådan utvärdering bör kunna göras inom ramen för det uppdrag som Myndigheten för kulturanalys har att löpande utvärdera kultursamverkansmodellen.

2.4 Utvecklingsbidrag för strategiska prioriteringar

Bedömning: Utvecklingsbidrag bör fortsatt fördelas av Statens kulturråd för att främja strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse och användas som styrmedel av regeringen för att peka ut särskilt prioriterade områden.

Skälen för bedömningen: Statens kulturråd fördelar årligen ca 25 miljoner kronor i utvecklingsbidrag inom kultursamverkansmodellen. Utvecklingsbidragen ska avse tidsbegränsade bidrag till strategiska utvecklingsinsatser av nationellt intresse. Utvecklingsbidrag får endast lämnas till sådan verksamhet som också får bidrag från ett landsting, en kommun eller någon annan huvudman. Utvecklingsbidrag kan även fördelas till aktörer inom det fria kulturlivet som driver eller deltar i projekt som syftar till utveckling av regional kulturverksamhet. Landstingen kan själva söka bidrag för att utveckla sitt arbete, enligt förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Vid fördelningen av utvecklingsbidrag ska Statens kulturråd särskilt beakta de nationella kulturpolitiska mål som rör kvalitet, konstnärlig förnyelse och tillgänglighet till kulturutbudet.

Enligt regleringsbrevet för Statens kulturråd 2017 ska myndigheten genom utvecklingsbidrag bl.a. främja breddad delaktighet inom kulturlivet, insatser för att stödja regionalt utvecklingsarbete inom bild- och formområdet samt interregionala samarbeten.

Kulturutskottets uppföljning visar att det finns olika åsikter om vem som ska fördela utvecklingsbidraget. Vissa aktörer som berörs av kultursamverkansmodellen anser att utvecklingsbidraget ska fördelas av landstingen, men de flesta anser att det ska ligga kvar hos Statens kulturråd som anses ha sakkunskap och ett nationellt perspektiv.

Utvecklingsbidraget bidrar till att upprätthålla dynamik och stimulera utveckling på regional nivå samt till att uppfylla de nationella kulturpolitiska målen genom att ge stora möjligheter att strategiskt kunna stödja särskilda insatser som bedöms vara av stor betydelse. Utvecklingsbidrag bör därför fortsatt fördelas av Statens kulturråd och användas som styrmedel av regeringen för att peka ut särskilt prioriterade områden i syfte att öka tillgången till kultur i

hela landet. En dialog om vilka områden som bör prioriteras bör föras mellan nationell och regional nivå.

2.5 Samtliga landsting med i kultursamverkansmodellen

Bedömning: Förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet bör upphöra att gälla. Fr.o.m. 2019 bör statens stöd till regional kultur regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

Skälen för bedömningen: Statens stöd till de län som ingår i kultursamverkansmodellen regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Därutöver regleras stöd till regional kulturverksamhet i förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet. Det betyder att det finns parallella system när det gäller ansökningar, ärendehantering, bidragsutbetalning samt uppföljning av det statliga bidraget. Sedan 2013 är samtliga län, utom Stockholms län, med i kultursamverkansmodellen. Institutioner och organisationer som finns i Stockholms län erhåller statliga bidrag direkt från Statens kulturråd eller andra statliga aktörer.

Kulturutskottet menar i sin uppföljning att det faktum att Stockholms läns landsting inte är med i kultursamverkansmodellen har begränsad betydelse för kultursamverkansmodellen som helhet. När kultursamverkansmodellen infördes var dock syftet att alla län skulle ingå i modellen för att skapa ett enhetligt system för fördelning av statliga medel till regional kultur. Den bedömningen kvarstår. Ett enhetligt system skapar en större legitimitet för kultursamverkansmodellen och innebär dessutom att Statens kulturråd inte längre behöver hantera parallella system för bidragsgivning till regionala kulturverksamheter. Om Stockholms läns landsting är med i kultursamverkansmodellen innebär det också att berörda kommuner, det civila samhället och det professionella kulturlivet ges ökat utrymme att påverka de regionala kulturinsatserna genom framtagandet av en regional kulturplan.

För att skapa ett enhetligt system för statens bidrag till regional kulturverksamhet bör förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet upphöra att gälla. Detta innebär att statens stöd till regional kultur fr.o.m. 2019 i sin helhet regleras i förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet. Det ger de inblandade aktörerna i Stockholms län tid för att hitta gemensamma lösningar för att möjliggöra ett inträde i kultursamverkansmodellen.

Stockholms läns landsting har under 2015 utrett förutsättningar för införande av kultursamverkansmodellen i Stockholms län. Slutsatsen i utredningen är att arbetet med att införa modellen i länet bör intensifieras och prioriteras av Stockholms läns landsting.

Utskottet påpekar också i sin utvärdering att kultursamverkansmodellen har inneburit att stora kommuner, som står för en ansevärd del av finansieringen av kultur, har fått minskat inflytande. Flera regionala kulturinstitutioner ligger i de stora kommunerna. Det kan därför finnas skäl att fortsatt titta på hur Stockholms kommun och andra storstadskommuner ges utrymme inom kultursamverkansmodellen.

2.6 Samråd med det civila samhället

Bedömning: Dialogen med det civila samhället bör utvecklas inom kultursamverkansmodellen. Det bör ske genom att landstingen vid framtagandet av kulturplaner tydliggör metoderna för och syftet med dialogerna för det civila samhällets aktörer.

Skälen för bedömningen: Landstinget ansvarar för att den regionala kulturplanen utarbetas i samverkan med länets kommuner och efter samråd med länets professionella kulturliv och det civila samhället. Kulturutskottets uppföljning visar att det finns ett stort engagemang i länen kring framtagandet av kulturplaner. Arbetet med att ta fram planerna uppges gå allt bättre och olika aktörer, däribland kulturskapare och företrädare för det civila samhället, lämnar underlag till planerna.

Det civila samhällets aktörer har på många sätt en avgörande roll för att skapa ett mångsidigt och tillgängligt kulturutbud som når ut

i hela landet. Dialogen med det civila samhällets aktörer är därför av stor vikt vid framtagandet av de regionala kulturplanerna.

Det allmänna har ett särskilt ansvar att främja det samiska folkets och de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sitt kulturliv och sin kultur, särskilt gällande barns utveckling av en kulturell identitet. Det är därför viktigt att företrädare för det samiska folket och de nationella minoriteterna har möjlighet att utöva inflytande i framtagandet och utförandet av de regionala kulturplanerna.

Det professionella kulturlivet har bl.a. genom KLYS arbete på ett tydligt sätt hittat en fungerande form för medverkan i dialogprocesserna inför framtagande av de regionala kulturplanerna. Den pågående utredningen om konstnärernas villkor (Ku 2016:04) ska bl.a. analysera hur införandet av kultursamverkansmodellen har påverkat förutsättningarna att verka som professionell konstnär och föreslå eventuella förändringar för att förbättra möjligheterna att verka som professionell konstnär i hela landet.

Inom ramen för regeringens politik definieras det civila samhället på följande sätt: Begreppet det civila samhället används i betydelsen av en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Inom det civila samhället verkar bl.a. ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund, men även nätverk, upprop och andra aktörer (prop. 2009/10:55). Själva begreppet det civila samhället upplevs dock av vissa län vara otydligt och samrådet med det civila samhället har ännu inte etablerat några fasta former. Från det civila samhällets sida bygger samrådet på medlemmars ideella arbete. Dessa aktörer efterlyser tydligare resultat av samråden. En av de svårigheter som har uppmärksamats från regionalt håll är att det är svårt att hitta representanter för det civila samhället, inte minst på regional nivå.

När kultursamverkansmodellen infördes gav det upphov till en diskussion inom olika organisationer kring hur föreningslivet skulle kunna formera sig. Ideell kulturallians (IKA) startade 2008 som ett nätverk och blev 2010 en formell organisation. Initiativet togs av Riksteatern. Initialt handlade det om att synliggöra betydelsen av de samhällsinsatser som görs av civilsamhället på kulturområdet.

I Statens kulturråds regleringsbrev för 2017 har regeringen öronmärkt 2 miljoner kronor till det civila samhällets och de professionella kulturskaparnas medverkan i arbetet med att ta fram och genomföra regionala kulturplaner.

Det är viktigt att landstingen i sitt arbete med regionala kulturplaner tydliggör syftet med dialogerna och utvecklar förutsättningarna för att det civila samhällets synpunkter kan ges ökat genomslag inom modellen. För närvarande pågår projekt finansierade av Statens kulturråd för att utarbeta modeller och goda exempel för hur dialog med det civila samhället kan utformas. Förhoppningsvis kan dessa projekt leda till modeller och goda exempel på hur regionerna kan föra dialogen med det civila samhället inom kultursamverkansmodellen. I samverkansrådet har Riksteatern som ideell förening och viktig aktör inom det lokala kulturlivet en viktig uppgift att bevaka frågor som rör ideella insatser inom kulturlivet.

Inom Regeringskansliet har en ny metod för samråd utarbetats, s.k. sakråd (Ku2017/00377/D). Detta metodstöd är framtaget tillsammans med drygt hundra nationella organisationer inom det civila samhället och syftar till att bredda och fördjupa regeringens kunskapsunderlag i sak. Detta metodstöd – där det är relevant – bör även kunna användas på regional nivå inom ramen för arbetet med kultursamverkansmodellen.

2.7 Om dialogen mellan nationella och regionala politiska företrädare

Bedömning: Dialogen mellan den nationella politiska nivån och den regionala politiska nivån bör formaliseras för att främja en ökad samverkan och möjliggöra en utvecklad dialog om gemensamma politiska prioriteringar.

Skälen för bedömningen: Införandet av kultursamverkansmodellen har inneburit att kulturen har hamnat högre upp på den politiska agendan på regional och lokal nivå. Genom kultursamverkansmodellen uppmärksammas olika konst- och kulturområden och den regionala och kommunala kulturpolitiken kan i det avseendet sägas ha blivit mer aktiv. Kompetensen i kulturfrågor har, enligt kulturutskottets uppföljning, höjts i regionerna och de flesta

aktörer menar att regionala och lokala politikernas engagemang har ökat till följd av kultursamverkansmodellen.

Landstingen har dock framfört att det finns en obalans i kultursamverkansmodellen eftersom den nationella nivån inte representeras av politiker utan av tjänstemän på Statens kulturråd. Landstingen efterlyser ett tydligare politiskt engagemang och en utvecklad dialog med politiker på nationell nivå.

Statens kulturråd ordnar årligen en regional samverkanskonferens där regionala tjänstemän får möjlighet att träffa myndigheterna i samverkansrådet i syfte att diskutera utvecklingsfrågor inom kultursamverkansmodellen. Sedan kultursamverkansmodellen infördes har också regelbundna dialoger hållits mellan den nationella och den regionala politiska nivån. Det finns skäl att formalisera dessa dialoger. Dialogen bör genomföras regelbundet på politisk nivå med ett möte på våren och ett möte på tjänstemannanivå mellan företrädare för Kulturdepartementet och de regionala kulturförvaltningarna på hösten. Inför mötena bör en gemensam dagordning tas fram. Diskussionen bör kunna innefatta bredare kulturpolitiska diskussioner och möjliggöra diskussion om politiska prioriteringar inom ramen för kultursamverkansmodellen. Inspiration kan hämtas från det arbete som bedrivs inom Forum för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020 som är regeringens forum för dialog med berörda aktörer på den regionala nivån. Syftet är bidra till en stärkt dialog och samverkan om strategiskt viktiga frågor för den regionala utvecklingen i hela landet.

Samtidigt är det viktigt att tydliggöra att Statens kulturråd även framöver kommer att ansvara för fördelning av medel inom kultursamverkansmodellen och ansvara för bidragsgivningen. En konstruktiv dialog mellan den regionala nivån och Statens kulturråd är därför avgörande för kultursamverkansmodellens framtida utveckling.

De regionala kulturplanerna tas i de flesta län fram i samklang med länens regionala utvecklingsstrategier. Kulturområdet har en viktig roll för regioners hållbara regionala tillväxt och attraktionskraft.

2.8 Mer ändamålsenlig uppföljning av kultursamverkansmodellen

Förslag: En oberoende aktör ges i uppdrag att se över hur uppföljningen och utvärderingen av kultursamverkansmodellen kan förbättras.

Skälen för förslaget: Utifrån de nationella kulturpolitiska målen är det viktigt att kunna följa den geografiska fördelningen av statens stöd inom kultursamverkansmodellen liksom fördelningen mellan olika aktörer och verksamhetsområden. De kulturpolitiska målen är tydliga när det gäller att alla i hela landet ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att allas möjlighet till kulturupplevelser och till att utveckla sina skapande förmågor ska främjas. Det är därför viktigt att såväl riksdag och regering som landsting och kommuner kan följa upp hur offentliga medel används och vad satsningarna har lett till. Ytterst är syftet att se till att det blir mer kultur till fler i hela landet.

Landstingens redovisning av statsbidrag som fördelas inom kultursamverkansmodellen har varit föremål för diskussion genom åren. Landstingen anser att redovisningen är för omfattande och tidskrävande. Kultursamverkansmodellens införande har dock inneburit att Statens kulturråd inhämtar betydligt färre uppgifter i uppföljningen av statsbidraget än i det tidigare systemet. Kulturrådet har också sett över och gjort förenklingar av uppföljningen, senast under 2016. Det är dock viktigt att uppföljningen är relevant och användbar för både staten och regionala aktörer. Utgångspunkten är att minska den administrativa bördan hos berörda aktörer.

Det finns skäl att låta en oberoende aktör som Statskontoret se över hur uppföljning och utvärdering av de medel som fördelas inom kultursamverkansmodellen kan förbättras. Det bör också finnas viktiga paralleller och jämförelser att göra mellan uppföljningen av andra politikområden som t.ex. det regionala tillväxtarbetet och kultursamverkansmodellen. Syftet är att utveckla en ändamålsenlig och enklare uppföljning som visar på hur de nationella kulturpolitiska målen nås.

3 Konsekvenser

3.1 Vilka som berörs av förslagen

Förslagen och bedömningarna i promemorian berör i huvudsak de landsting som ingår i kultursamverkansmodellen samt Stockholms läns landsting som idag står utanför modellen. Därutöver påverkas den kommunala nivån, de professionella kulturskaparna och det civila samhället som är med i arbetet med att ta fram och genomföra de regionala kulturplanerna. I förlängningen påverkas alla de kulturverksamheter som får stöd via kultursamverkansmodellen.

På statlig nivå är det framför allt Statens kulturråd som påverkas av förslagen i och med att myndigheten är ansvarig för fördelning av medel och uppföljning av kultursamverkansmodellen. Även Myndigheten för kulturanalys berörs i och med att myndigheten har i uppdrag att utvärdera modellen. Övriga myndigheter och aktörer som ingår i samverkansrådet påverkas också.

3.2 Ekonomiska och andra konsekvenser

Förslag och bedömningar som lämnas i promemorian bedöms inte leda till några direkta ekonomiska konsekvenser för stat, landsting eller kommuner. De förslag och bedömningar som lämnas rör utveckling av kultursamverkansmodellen inom nuvarande budgetramar.

Kultursamverkansmodellen har inneburit nya former för fördelning av statliga medel till regional kultur och förutsätter ett fortsatt delat finansieringsansvar mellan stat, kommuner och landsting. Modellen innebär däremot inte i sig ökade krav på landstingens och kommunernas ekonomiska stöd till kulturverksamhet. Kritik har dock framförts från regionalt håll att staten inte höjer anslaget till regional kulturverksamhet i lika hög utsträckning som landstingen

har gjort. I budgetpropositionen för 2017 tillför regeringen kultursamverkansmodellen 93 miljoner kronor för 2017. Detta möjliggör bl.a. satsningar på kultur i hela landet.

En förnyelse och utveckling av kultursamverkansmodellen förväntas leda till en ökad tillgång till kultur i hela landet. Utvärderingar visar att kultursamverkansmodellen inneburit en vitalisering av det kulturpolitiska samtalet i hela landet och att kulturfrågorna har kommit högre upp på den politiska agendan.

Att peka ut bild- och formområdet som ett område som kan få stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen betonar vikten av konstområdet för kulturlivet i hela landet. Det är dock ett område som redan i dag finns beskrivet i de flesta regionala kulturplaner och bör därför inte leda till några större ekonomiska konsekvenser för landstingen.

De förslag som lämnas när det gäller förändrad uppföljning och dialog inför framtagande av regionala kulturplaner bedöms inte leda till några nämnvärda kostnadsökningar för varken landstingen eller staten. Kultursamverkansmodellen har hunnit verka ett antal år och kompetens har hunnit byggas upp regionalt och vid Statens kulturråd när det gäller framtagande av kulturplaner och dialog om fördelning av medel.

Kultursamverkansmodellen syftar till att ge landstingen ett större ansvar för fördelning av statliga medel. Den ligger således i linje med regeringens reform med inriktning på tillitsbaserad styrning.

I de nationella kulturpolitiska målen betonas bl.a. att allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och eget skapande ska främjas. Värnandet om jämställdheten mellan män och kvinnor och principen om icke-diskriminering framhålls i detta sammanhang. Målen är styrande för den nationella kulturpolitiken och vägledande för den regionala kulturpolitiken. En given målsättning med de förslag och bedömningar som lämnas är att befrämja måluppfyllelsen i det avseendet.

Kulturområdet har en stor och växande betydelse för regional tillväxt och hållbar utveckling. Att utveckla kultursamverkansmodellen och därmed ge kulturlivet bättre förutsättningar, bör på sikt främja både sysselsättning och företagande.

Förslagen och bedömningarna bedöms inte ha några konsekvenser för den kommunala självstyrelsen, för brottsligheten och det

brottsförebyggande arbetet eller för offentlig service. De bedöms inte heller ha några miljökonsekvenser.

8

Smålandsoperan driftstöd 2018 17RK1170

Kulturnämnden

Smålandsoperan driftstöd 2018

Ordförandes förslag till beslut

Föreslås att kulturnämnden beslutar

att hantera ansökan om driftstöd från Smålandsoperan i samband med kulturnämndens ordinarie budgetprocess inför 2018

Sammanfattning

För ett år sedan inkom Smålandsoperan med en skrivelse till kulturnämnden och dialog om ett regionalt uppdrag har sedan dess förts kontinuerligt. Detta har bland annat resulterat i att Smålandsoperan under 2017 genomför en förstudie kring möjligheter att etablera operaverksamhet i länet. Förstudien finansieras med kulturnämndens regionala utvecklingsmedel.

Smålandsoperan har nu inkommit med verksamhetsplan och budget inför 2018. Smålandsoperan vill under verksamhetsåret 2018 fokusera på att etablera operan mer permanent på årsbasis. För verksamhetsåret 2018 planeras musikcaféer på landsbygden, barnproduktioner, sommaropera, musikal och körfestival.

Från Region Kronoberg ansöker man om 500 000 kronor.

Ragnar Lindberg
Kulturnämndens ordförande

Christel Gustafsson
Regional utvecklingsdirektör

Bilaga: Smålandsoperans verksamhetsplan och budget 2018

From: Johansson Emelie KUL kulturstab
Sent: 1 Jun 2017 08:51:07 +0200
To: Diariet
Subject: VB: Från Smålandsoperan
Attachments: Verksamhetsplan 2018.docx, Verksamhetsbudget 2018.xlsx

Hej,

Nytt ärende: Smålandsoperan – driftstöd 2018

Bifogad handling är Ansökan om driftstöd 2018.

Med vänlig hälsning

Emelie Johansson

Regional utvecklingssamordnare kultur | Regional utveckling
0470- 58 30 58

emelie.c.johansson@kronoberg.se

www.regionkronoberg.se

www.kulturplankronoberg.se

Från: Christina Gutiérrez Malmbom [mailto:christina@smalandsoperan.se]

Skickat: den 31 maj 2017 23:24

Till: Johansson Emelie KUL kulturstab <emelie.c.johansson@kronoberg.se>

Kopia: Petter Ericsson <petter.ericsson@kulturparkensmaland.se>; Lars-Olof Rask <larsolofrask@gmail.com>; Johannes Nordgren <johannes@smalandsoperan.se>; bjorn@smalandsoperan.se; Gunnar Nordmark <gunnar.nordmark@vaxjo.se>

Ämne: Från Smålandsoperan

Hej,

för att det skall bli lättare att se hur Smålandsoperan tänker sig framöver översänder jag här en verksamhetsplanering och budget för 2018.

Vi är väldigt tidigt i processen ännu och det som nu gjorts bygger på att vi heltidsanställer en producent samt att den personen också har en arbetsplats någonstans.

Parallellt med det arbetar vi just nu med att undersöka olika möjligheter för oss att etablera oss på olika platser i länet. Vi är i tidiga diskussioner med ett par kommuner. Det avtal vi har på Huseby Bruk löper ut efter årets sommaropera och vi kommer självklart även att föra diskussionen med Huseby Bruk AB. Dock handlar det för oss nu om att ta nästa steg mot en permanent verksamhet året om. Vi fortsätter förstås med sommaroperan men vill växla upp. Huseby är ingen lämplig spelplats på vintern och vi söker bland annat efter en musikalscen 2018 som ligger i landsbygd och kulturmiljö. Mycket kan förstås hända och allt beror på hur vi lyckas finansiera helheten.

Jag har inte tagit upp den sortens bidrag som är riktade mot specifik produktion i själva årsbudgeten. Vi har för andra året i rad nu fått ett bidrag från Kulturrådet men det ryms i budgeten för sommaroperan och ingår i de intäkter som där redovisas. Likaså om vi får bidrag

eller fonder till specifika produktioner - då ligger de pengarna med i intäktsbudgeten utan att redovisas specifikt.

Hör av dig om det behövs mer underlag från vår sida. Du får gärna återbekräfta att du har fått detta så jag vet att det är inkommet.

Hälsningar,

Christina Gutiérrez Malmbom

producent

tel. 076-185 91 69

christina@smalandsoperan.se

Sm.Op.
smalandsoperan.se